

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

HACETLER KAPISI

HZ. EBU'L-FAZL'İL-ABBAS

(A.S)'IN

HAYATI VE FAZİLETLERİ

Arif TAŞDEMİR Ve İskender AKOT

AL-İ TAHA BASIN YAYIN

Al-i Taha Yayınları: 8

**Dizgi ve Mizanpaj:
Al-i Taha Yayıncılık**

**Kapak:
Al-i Taha**

**Baskı:
Akademi Ajans
1. Baskı: Mart/2005**

**Yazar:
Arif TAŞDEMİR Ve İskender AKOT**

**Tashih:
Fahrettin ALTAN Ve Yusuf TÖRE**

**Adres:
Soğanlı Cad. Cengiz Sk. No: 3/2
Güngören - İstanbul
Tel: 0212 – 6433451
Fax: 0212 – 6433476**

GİRİŞ

Bismillahirrahmanirrahim

Ezeli ve ebedi olan, öldüren, dirilten, bilgilendiren, yaşatan, varlıklara kendilerinden daha yakın olan, göklerde, yerde ve bu ikisi arasında bulunan, yani mâsiva denen her varlık tarafından tespit edilerek övülen Allah'a sonsuz şükürler olsun. O'nun sonsuz rahmet ve bereketi de âlemlerin en şerefli olan Hz. Muhammed (s.a.a) ve tertemiz Ehl-i Beyti'ne olsun.

Yüce Allah'ın sayısız nimetleri karşısında, şükretmek gayesiyle sonsuza kadar çaba harcasak dahi, en ufak bir nimetinin bile şükrünü ada etmekten aciz kaldığımızı, itiraf etmekten başka bir çaremiz olmadığını görürüz.

Allah'ı anmanın ve şükrünü yerine getirmenin yollarından birisi de, Rabbimizin överek muhlis kıldığı kullarını, O yüce varlığın aynası konumunda olan bu tecelligahları tanımak ve tanıtmaktır.

Bir takım insanlar vardır ki, dünyaya gelmeleri, yaşamaları ve ölümleri hiçbir şeyi değiştirmez; yaşa-

yıp yaşamamaları arasında bir fark yoktur. Bir takım insanlar da vardır ki, tarihi, insanları ve hatta kendi döneminden sonraki toplulukları bile, bir güneş gibi aydınlatırlar. Bu örnek kişilerden biri de, Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'dır. Bu yüzden Allah yolunda zamanın İmamı Hz. Hüseyin (a.s) için her şeyini feda ederek o güneşi bir ay gibi takip eden, eşi az bulunan, bütün muhtaçlara hacetler kapısı olan, Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın faziletlerini içeren bu eseri yazmayı kendimize ilahi bir lütuf bildik.

"Hacetler Kapısı Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)" adlı bu eserimizin yazılmasında yardımcı olan, Ehl-i Beyt Mektebi'nin büyük âlimlerinden, Ayetullah Bakır-i Fehhar İSFAHANİ'ye, Ehl-i Beyt (a.s)'dan almış olduğu bilgisi ve güzel ahlakıyla bizleri birçok konuda bilgilendirdiğinden dolayı teşekkür ediyoruz. Allah ona ve tüm âlimlerimize uzun ömürler versin. Ayrıca bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm kardeşlere teşekkür etmeyi kendimize bir borç biliyoruz. Allah Teala onların hepsinden razı olsun.

Bu eser, Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'a özel ilgi duyan, zamanımızın İmamı, hücceti ve sahibi olan, Hz. Mehdi (a.f)'e ithaf olunur. Allah bizleri Onların gerçek takipçilerden kılsın, hepimizin akıbetini hayretsin ve bütün kusurların ortaya çıktığı kıyamet gününde bizleri o yüce şahsiyetlerin yanında mahcup etmesin. Âmin ya Rabb'el-Âlemin.

İskender Akot ve Arif Taşdemir

ÖNSÖZ

Bu eserimiz, Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ı tanımayı içerdiğinden dolayı, tanıma ve marifetle ilgili birkaç konuyu açıklamakta fayda görmekteyiz.

1- Marifet Nedir?

Masumlardan nakledilen hadislerde, Ehl-i Beyt'i tanımak ve haklarında doğru marifet sahibi olmak gerekli kabul edildiğinden, bu sözcüğü kısa da olsa araştırma gereksinimi duyuyoruz.

Mikyas'ul-Lügat, marifet sözcüğünü, sakinlik ve itminana delalet eden şey diye tanımlamakta, inkârı da, marifetin karşıtı olarak bildirmektedir. Netice itibariyle bir şeyin tanınmaması, insanda ona karşı korku ve tedirginlik uyandırırken; ona olan marifet, insanı sükûnet ve itminana ulaştırır.

Ragib İsfahani ise şöyle diyor: Tefekkür ve tedebbür ile elde edilen marifete irfan denir. İrfan, bir şeyi zatiyla değil, nişaneleriyle tanımaktan ibarettir.

Marifetin kelime anlamı anlaşıldıktan sonra, bilinmelidir ki, Kuran-ı Kerim'de de, insanın yaratılma hedefinin,

marifete ulaşmak olduğu bildirilmiştir. Zira Allah-u Teala insanları, kendisini tanısinlar diye yaratmıştır. Bu konuda Kuran-ı Kerim şöyle buyuruyor: "**Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.**"¹ Bu ayetin tefsirinde açıklandığı üzere, kulluk ve ibadetten amacın marifet ve Allah'ın tanınması olduğu bildirilmiştir. İnsan, bu makama yaklaştıkça ve Allah'ı kendisine mabut olarak algıladıkça O'nun dışındaki her şeyin ubudiyetinden uzaklaşır ve gerçek özgürlüğe doğru ilerler. Artık, paranın, malın ve nefsanî istek ve şehvetin ve bunun gibi binlercesinin tuzağından ve kulluğundan kurtulmuş olur. Bu konuda cennet gençlerinin efendisi İmam Hüseyin (a.s.)'ın sözlerine kulak verelim.

Bir gün İmam Hüseyin (a.s), yarenlerinin yanına gelerek, Allah'a hamd ve sena, Peygamber (s.a.a)'e salât ve selamdan sonra şöyle buyurdular: *"Ey insanlar! Allah'a yemin olsun ki Allah, insanları kendisini tanımaları ve O'na karşı marifet sahibi olmaları için yarattı. İnsanlar Allah'ı tanıdıklarında O'na ibadet ederler, O'na ibadet ettiklerinde ise, O'ndan başka hiç kimseye ihtiyaçları olmaz."*

Söz buraya varınca orada bulunanlardan birisi İmam (a.s)'a şöyle arz etti: "Anam babam sana feda olsun. Allah'a olan marifet (O'nu tanımak) ne demektir?" İmam (a.s); *"İnsanların, zamanlarının İmamını tanımalarıdır"* diye buyurdular.²

Yukarıdaki hadis-i şerifte birkaç noktaya dikkat edilmesi gerekiyor:

1- Allah-u Teala, insanlardan yaratıcılarını tanımasını istemektedir. Bu tanıma neticesinde insan elinde ol-

1- Zariyat / 56.

2- İlel'uş-Şerayi' c. 1 s. 9; Bihar'ul-Envar, c. 23, s. 93 ve c. 5, s. 312; Kenz'ul-Fevaid, c. 1, s.

maksızın O'nun kulluğuna koşar. Dolayısıyla Allah'ın, göklerin ve yerin yaratıcısı olduğunu, kudret ve izzetin, O'nun elinde bulunduğunu, rızık verenin, O olduğunu, O'nun izni olmadan hiç kimsenin bir şey yapamayacağını anlar ve Allah'tan gayri hiçbir şeye ümit bağlamaz.

2- Allah'a olan marifet, Allah'ın delillerle ispat edilmesinden farklı bir şeydir. Zira O'nun varlığını ilmi olarak ispatlamak ve kabullenmek, yalnız başına ibadet etmeyi gerektirmez. İbadet için, ayrıca marifetin olması da kaçınılmazdır.

3- Allah'ın marifeti, zamanın imamını tanımaktır. Bunun içindir ki, Hazreti Ali (a.s): "*Beni tanımak, Allah'ı tanımaktır*" diye buyurmuştur. Zira masum İmamlar Allah'ı tanıma vesileleridirler. Netice olarak şunu anlıyoruz ki, Allah'ı tanımanın yolu, masum İmamı tanımakla mümkündür. İmamı tanımadan Allah'ı tanımak imkânsızdır.

İmamın varlığını kabullenmek, O'nu tanımak demek değildir. Ancak O'nun makamını tanımak, Allah'ı tanımayı beraberinde getirir. Allah'ı tanımak ise, her mükellefe farz olduğundan, İmamı tanımak da her mükellefe farz olduğu anlaşılır. Kısacası, İmamları tanımadan Allah'ın marifetine ulaşmak mümkün değildir. Ve bu iki konu (İmamın varlığı bilmek ve O'nu tanımak), aralarında akli bir ilzam ve bağ bulunan mevzular türünden değildir. Zira bir şeyin varlığının bilinmesi, onun özünün de tanınması anlamına gelmediği açıktır. Aksine varlığı bilindikten sonra, ayrıca tanınması da icap eder. Demek ki, her şeyin tanınması, iki aşamada gerçekleşmektedir. Önce, o şeyin varlığı ispatlanır; daha sonra da onunu özü ve içeriği tanınır.

İmamın varlığını ispatlayan delillere gelince; bilindiği gibi, Ehl-i Beyt Ekolü'nün en muteber ve meşhur kitaplarından biri, Merhum Kuleyni'nin "Usul-u Kafi"

kitabıdır. Bu kitabın "Hüccet Kitabı" bölümünde, bu mektebin öğrencilerinden, Hişam b. Hekem'in, İmam Sadık (a.s)'ın huzurunda, imametın gerekliliği hususunda yapmış olduğu bir ilmi tartışmaya yer verilmiştir. Hişam b. Hekem şöyle diyor:

"Kufe'de bulunduğum bir dönemde, Amr b. Ubeyd¹ adındaki bir şahısın Basra mescidinde ders verdiği haberini aldım. Masum bir İmanın aramızda bulunduğu halde onun Kufe mescidinde ders vermesi, bana çok ağır gelmişti. Zira aramızda masum olup, Allah'ı temsil eden biri varken, başkalarının kendilerini zahit, abit, âlim ve müfessir olarak öne atmaları ve İslam'ı tanıyormuşcasına dersler vermelerinin anlamı ne olabilirdi?! Kufe'den Basra'ya hareket ettim. Aynen anlatıldığı gibi, o şahıs mescitte etrafına topladığı büyük bir gruba İslam'ı anlatıyordu. Topluluk içerisinde zorlukla bir yer bularak oturdum ve ona: "Ey toplantının âlimi! Ben garip biriyim, soru sormama izin verir misin?" dedim. O da izin verdi. Bunun üzerine;

- "Ey âlim, gözün var mıdır?" diye sordum.
- O; "Evladım! Gözümün olduğunu görmüyor musun, bu, nasıl soru sormaktır?" dedi.
- Ben; "Benim sorularım böyledir" dedim.
- O; "Gerçi ahmakça sorulardır ama yine de sor" dedi.
- Ben; "Sorarsam cevap verecek misin?" dedim.
- O; "Evet" dedi.
- Ben yine; "Gözün var mı?" diye sordum.
- O; "Evet" dedi.
- Ben; "Gözün ne işe yarıyor?" dedim.
- O; "Gözlerimle renk, eşya ve kişileri görüyor ve tanıyorum" dedi.

1- Amr b. Ubeyd, Mutezile mezhebinin kurucularından olan Hasan Basri'nin öğrencilerindedir.

- Ben; “Burnun var mıdır?” dedim.
- O; “Evet” dedi.
- Ben; “Burnunla ne yapıyorsun?” dedim.
- O; “Burnumla kokuları alıyorum” dedi.
- Ben; yine ağzının, dilinin, kulağının varlığından sordum, o da bunların kendisinde bulunduğunu ve ne işe yaradığını, birer birer söyledi.
- Yine ona; “Aklın var mıdır?” diye sordum.
- O; “Var” dedi.
- Ben; “Onunla ne yapıyorsun?” dedim.
- O; “Gördüğüm, duyduğum ve kokladığım şeyleri onunla ayırt ediyorum” dedi.
- Ben; “Koklama, işitme, görme vb. azalarının bulunması yeterli değil midir?” dedim.
- O; “Bu azalarım şüpheye düştüklerinde, akıl vasıtasıyla bu şüpheleri gideriyor ve doğruyu yanlıştan ayırt ediyorum” dedi.
- Ben; “Azalarının bir şeyi teşhis etmede şüpheye düştüğünden dolayı Alla-u Teala bu şüpheleri gidermen için aklını yaratmıştır değil mi” dedim.
- O; “Evet” dedi.
- Ben; “O halde insan, akli olmadan göz, kulak, dil vs. organların bulunması vasıtasıyla yakine ulaşamaz” dedim.
- O; “Evet” dedi.
- Ben; “Demek ki, Allah-u Teala senin, kulak, göz, burun ve dilini kendi başına bırakmamış ve onlara, doğruyla yanlış kendilerine gösterecek bir önder ve imam kılmıştır. Bu kadar insanın ve aralarında bunca ihtilaf ve tefrikaların bulunduğu halde, onların şek, şüphe ve sorunlarını giderecek, zorluklarla karşılaştıklarında kendisine müracaat edecekleri bir imam

karar kılmamış mı? Böyle bir şey mümkün mü?" dedim.

Bu sözleri duyan Amr b. Ubeyd, başını önüne eğerek susup bir şey demedi. Sonra onun Hişam olup olmadığını sordu. Onun Hişam olduğunu öğrenince, onu kendi yanına çağırarak yer verdi. Hişam orada bulunduğu sürece de söz konusu şahıs susup konuşmadı.

Bu sözleri dinleyen İmam Cafer Sadık (a.s) gülümseyerek Hişam'a; *"Bu çeşit tartışmayı kimden öğrendin?"* diye sordu. Hişam da cevaben, bunları İmam (a.s)'ın kendisinden öğrendiğini arz etti.

Sonra İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurdular: *"Allah'a andolsun ki, bu münazara aynen bu şekilde İbrahim ve Musa'nın Sühuf'unda da nakledilmiştir."*¹

Olaya başka bir açıdan yaklaşalım: İnsan, Rabbinin tanıdıktan sonra, yani Rabbinin varlığı, onun için ispatlandıktan sonra, tabii olarak, Rabbinin, onun bazı eylem ve duruşlarından razı olduğunu, bazılarından ise, razı olmadığını da anlamaktadır. Ancak Rabbinin bu emir ve yasakların, ne olduğunu, detaylı olarak anlayabilmesi için de, ya insanın kendisi peygamber olmalı, ya da bir peygamber vasıtasıyla Rabbinin emirlerini almalıdır. Dolayısıyla, insanın, Allah resulünü tanımasının zorunluluğu, kaçınılmazdır. Onu tanıdıktan sonra, ona itaat etmesi de farzdır. Zira o Allah'ın hüccetidir, Allah'ın hüccetine itaat etmek ise, aklen farzdır. Demek ki, her zaman ve dönemde, insanların Rabbiyle olan irtibatlarını sağlaması için bir hüccete ihtiyaç vardır.

Bazı kimseler; "Peygamber (s.a.a)'den sonra Kuran bize yeterlidir; o aramızda olduğu müddetçe hiçbir şey ihtiyacımız yoktur" diyebilirler. Ama şunu bilme-

1- Usul-u Kafi, c. 1, s. 224

lidirler ki, Kur'an'ın; nasih, mensuh, muhkem, müteşabih, müphem, mutlak ve mukayyet ayetleri vardır. Herkes bunları anlayamaz ve ondan hüküm çıkaramaz. O halde herkesin Kuran'ı kendi menfaatine göre yorumlamaması için, Allah tarafından görevlendirilmiş olan bir müfessire ihtiyaç vardır. Kuran'ın anlaşılabilir hücce olarak olabilmesi için, bu müfessirin onu insanlara açıklamaması gerekir. Çünkü Kuran'ın zahir ve batını anlamak, herkes için mümkün değildir. Bu müfessir öyle biri olmalıdır ki, bilgileri, ya ilham yoluyla Allah tarafından elde etmeli, ya da Allah Resulünden öğrenmelidir. Böyle birinin varlığı, kaçınılmaz olduğundan, onun kim olduğunu bilmek zorundayız. Eğer bir kimse gerçekten Kuran'ın zahir ve batını biliyorsa, o Allah'ın hücceti demektir ve Allah'ın hüccetine itaat etmek ise farzdır.

Şimdi bu şahsın kim olduğuna bakalım ve bütün ashabı gözden geçirelim. Acaba onların arasında, bir şey sorulduğunda, bilmiyorum, dememiş olan veya her ne sorunuz varsa benden sorun, diye buyuran, biri var mıdır? Ashabın ileri gelenlerine baktığımızda, üstün oldukları iddia edilen şahıslar, bilmediklerinin bildiklerinden daha çok olduğunu, kendilerinden daha âlim ve bilgili insanların bulunduğunu, itiraf etmiş ve zorlukla karşılaştıklarında ise, başka birine müracaat etmişlerdir. Öyleyse, bütün Müslümanların ortak görüşü olan ve ilimde Peygamber (s.a.a)'den sonra gelen şahsın, hiçbir zaman sorulan soruya bilmiyorum, demeyen ve hatta gökyüzünün yollarını yerden daha iyi bildiğini beyan eden, Resulullah'ın ilminin kapısı olan Hz. Ali (a.s)'in huzuruna varmalıyız. Hz. Ali (a.s), zahiriyle ve batınıyla Kuran'ın tamamını bildiğinden dolayı, Allah'ın hüccetidir ve insanların O'na itaat etmesi gerekir. Hz. Ali (a.s), yeryüzünde Allah'ın

hücceti ve Peygamber (s.a.a)'in de vasisi olduğundan dolayı, bütün söyledikleri haklıdır. Peygamber-i Ekrem (s.a.a) ve Hz. Ali (a.s), kendilerinden sonra gelecek olan İmamları da isim ve özellikleriyle halka açıklamışlardır.

Bu konu, Peygamber (s.a.a)'den nakledilen şu hadislerle daha iyi anlaşılacaktır.

Cabir b. Semere şöyle diyor: “Babamla beraber Peygamber (s.a.a)'in yanındaydık. Resulullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: *"On iki halife gelmedikçe, bu iş, (İlsem) hedefine varmayacaktır."* Sonra başka bir şey de söyledi ki, ben anlayamadım. Babamdan, Peygamber (s.a.a)'in ne söylediğini sorduğumda ise, babam: "Peygamber (s.a.a), bu on iki halifenin hepsinin Kureyş'ten geleceğini buyurdu" dedi.¹

Diğer bir hadis-i şerifte de şöyle geçmiştir: Cabir-i Co'fi, Cabir b. Abdullah-i Ensari'den, şöyle dediğini naklediyor: “Peygamber (s.a.a) bana şöyle buyurdular: *"Ey Cabir! Benim vasilerim ve Müslümanların İmamları on iki kişidir. İlki Ali, sonra Hasan, sonra Hüseyin, sonra Ali b. Hüseyin, sonra Muhammed b. Ali ki, Bakır diye meşhurdur. Ey Cabir! Sen onun zamanına ulaşacaksın, onu gördüğünde selamımı ona ilet. Sonra Cafer b. Muhammed, sonra Musa b. Cafer, sonra Ali b. Musa, sonra Muhammed b. Ali, sonra Ali b. Muhammed, sonra Hasan b. Ali, sonra Kâim olan İmam ki, adı benim adım ve künyesi de benim künyemdir; Hasan b. Ali'nin oğludur. Oun eliyle Allah yeryüzünün doğusuyla batısını fethedecektir. O, bir müddet dostlarına göziükmeyecek (gaip olacaktır). Öyle ki, o dönemde Allah'ın kalplerini imtihan ettiği kişiler hariç, diğer kimseler inançlarında sabit kalma-yacaktır."*

Cabir diyor ki, ben şöyle arz ettim: "Ya Resulullah! O İmamın, kaybet döneminde insanlara bir faydası dokuna-

1- Sahih-i Buhari, c. 9, s. 81; Sahih-i Muslim, c. 6, s. 3; Sahih-i Muslim, c. 6, s. 2

cak mıdır?" Resulullah (s.a.a) "Evet" dedi ve şöyle devam etti: "*Beni Peygamber olarak gönderene andolsun ki halk, bulut ardındaki güneşten faydalandığı gibi, kaybet döneminde de insanlar, O'nun velayetinden faydalanacaklardır. Bu Allah'ın yanında mahfuz olan ilahi bir sırdır. Bunu, ehil olandan başkasına anlatma...*"

Cabir-i Co'fi şöyle devam ediyor: Cabir b. Abdullah-i Ensari, İmam Ali b. Hüseyin (a.s)'in (İmam-ı Seccad) yanına gitmişti. O anda İmam Seccad (a.s)'ın oğlu Muhammed b. Ali (İmam Bakır) (a.s) dışarı çıkıyordu. Cabir O'nu gördüğünde şöyle dedi: "Ey benim İmamım, ceddin Resulullah (s.a.a) bana, sizi göreceğimi ve selamını size ulaştırmamı istedi ve hakkınızda şöyle buyurdu:

"Nübüvvet ailesinden olan sizler hidayet imamlarısınız; sizler, çocukluğunuzda halkın en hekim olanı, büyüklüğünüzde ise, insanların en âlimleri ve bilginlerisiniz."

Yine, Peygamber (s.a.a), şöyle ilave etti: "*Onlara bir şey öğretmeye kalkışmayın. Zira onlar sizden daha bilgilidirler."*

Bunları dinleyen İmam Bakır (a.s) şöyle buyurdu: "*Evet, bana da çocuklukta hikmet verildi ve bu, Allah'ın bizim ailemize olan lütfü ve ihsanıdır.*"¹

Bunun gibi onlarca hadis vardır ki, Ehl-i Beyt İmamlarının (a.s), isim, lakap, künye ve özelliklerini beyan etmektedirler.

Değerli okuyucular! Biz, konunun uzamaması ve sizleri de daha fazla yormamak için, bu iki hadisle yetiniyor; daha fazla bilgi isteyenlere, ilgili kaynak kitaplara müracaat etmelerini tavsiye ediyoruz.

1- Yenabi'ul-Mevedde, 38. bab, s. 117; 71. bab, s. 427; 76. bab, s. 442; 94. bab, s. 494; Keşf-i Termizi, 1. bab, s. 58

2-Tanımaya Yolları

Tanımaya yolları üç kısma ayrılmaktadır:

- a- Tarihi boyutuyla tanımak.
- b- Faziletleriyle tanımak.
- c- Şuhut yoluyla tanımak.

Burada tanımaya yollarını kısaca açıklayarak, aralarındaki farkı ve birbirlerine olan üstünlüklerini açıklamaya çalışacağız.

a- Tarihi Boyutuyla Tanımak

Tarihi boyutuyla tanımak, her ne kadar objektif bir tanımaya yoluysa da, bu yolla marifete ulaşılmaz. Zira insan bu yolla ancak İmam (a.s)'ın var olduğunu anlayabilir. Oysa bizler onlar hakkında marifete ulaşmakla görevliyiz. Tarihi boyutu, bir örnekle açıklayacak olursak, sizden, yakından tanımadığınız; "Ali ismindeki birini tanıyor musunuz?" diye sorulursa, siz onu iyice tanımadığınız için, muhtemelen cevabınızda şöyle yanıt vereceksiniz: "Onu görmüşüm, ama iyice tanımıyorum. Hasan onun arkadaşısıdır, ondan sorunuz." Bu örneğe dikkat edildiğinde, Ali'nin var olduğuna dair bilginizin olduğu, ama buna karşılık, onun hakkında marifet sahibi olmadığınız gözlemlenmektedir. Velhasıl, Tarih ilminde bizlere, İmamların (a.s) zahiri olarak nasıl dünyaya geldikleri, nasıl yaşadıkları ve benzeri şeyler öğretilmektedir. Dolayısıyla o yüce zatları tanımak için, sırf onların tarihsel yaşantılarını bilmek yeterli değildir.

b- Faziletleriyle Tanımak

Bu tanımaya yolu iki kısımdır:

1. Kısım: Akıl İle Tanımaya:

Bu kısımda, İmamların faziletleri, akli delillerle ispatlanmaktadır. Yani akıl, İmam (a.s)'ın masum, adil, şecaatli ve cismi olarak da, sağlıklı ve kusursuz olması

gerektiğini kavrayarak ispatlamaktadır. Bu tür marifet kelimelerine aittir. Kelam ilminde, bu mevzular, detaylı bir şekilde açıklanır, akli delil ve gerekçeleriyle de ispatlanır. Bazı felsefi kitaplarda da, bu konulardan bahsedildiği görülmektedir.

Ancak burada bilinmesi gereken nüktedir ki, akli yöntemle, Allah'ın yeryüzündeki halifeleri olan peygamberler ve vasilerinin, onların başında da, Allah Resulüyle Ehl-i Beyt İmamlarının makamlarını, bütün boyutlarıyla tanımak mümkün değildir. Zira ilahi bir makam olan, ilahi hilafet ve imamet makamı, normal akılların idrak edip kavrayabilmesinden daha yüce ve daha üstün bir makamdır.

İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuşlardır: *"Değeri yüce, şanı büyük, makamı yüksek, sınırı sonsuz, gerçeği derin olan imamet makamını akılların anlaması imkânsızdır."*

Sonra da, İmam (a.s) şöyle devam etmişlerdir:

"... Allah, kullarının işleri için birisini seçerse, onun kalbini genişletir, kalbinde hikmet çeşmeleri akıtır, ona, her soru karşısında cevapsız kalmayacağı ve duraksamayacağı bir ilim öğretir... İşte böyle biri, Allah tarafından tasdik edilip onaylanan masumdur..."¹

İmam Rıza (a.s)'dan nakledilen bu değerli hadise dikkat edilirse, normal akılların O Hazretlerin faziletlerini idrak etmekten aciz oldukları görülecektir.

Şunu da bilmek gerekir ki, akıl, ancak iki şartla O Hazretlerin faziletlerini anlayabilir.

a) Akıl, nurani bir akıl olmalı.

b) Bu nurani akıl, özellikle Al-i Muhammed (s.a.a)'ın nuruyla aydınlanmalı.

1- Usul-u Kafi, c. 1, s. 154

2. Kısım: Hadislerle Tanıma:

Bu marifet türünde, hadislerde nakledilen faziletler araştırılarak, derinlemesine incelenerek, marifete ulaşılır. Bu marifet türünde önce, nakledilen hadislere müracaat edilerek konu hakkındaki hadisler birbirleriyle mukayese edilir ve böylece, hadislerin birbirlerini tefsir etmelerine çalışılır. Bu tür marifete tefekkuhi marifet de denilir.

Bu tür tanıma yolu iki özelliğe sahiptir:

1- Bu yöntemde, İmamların faziletleri, Onların kendi nurlu sözleriyle tanınmaya çalışılır.

2- Bu tanıma yolu, derinlemesine bir inceleme ve araştırmayı gerektirmektedir.

Bu kısmın daha iyi anlaşılması için, İmam Sadık (a.s)'dan bir hadis naklediyoruz. İmam Sadık (a.s) **“Güzel isimler Allah’ındır, o halde O’nu, o isimlerle anın. O’nun isimleri hakkında eğriliğe sapanları bırakın. Onlar yaptıklarının cezasını göreceklerdir”** ¹ ayetinin tefsirinde şöyle buyurmuşlardır: *"Allah'a andolsun ki, Allah'ın güzel isimleri bizleriz; Allah, bizleri tanımayan (marifeti olmayan) kullarının amellerini kabul etmeyecektir."* ²

Bu ayet-i kerimede, Esmâ'ul-Hüsna (Allah'ın güzel isimleri) hususunda, iki önemli vazife beyan edilmiştir:

1- Allah'ı, Esmâ'ul-Hüsna'yla (güzel isimlerle) anma zorunlu tutulmuştur.

2- Hz. Muhammed (s.a.a) ve ümmetine, Esmâ'ul-Hüsna'dan yüz çeviren kimselerden yüz çevirmeleri emredilmiştir.

Bu iki noktaya dikkat edildiğinde, Esmâ'ul-Hüs-

1- Araf: 180

2- Usul-u Kafi, c. 2, s. 111 Elbette Esmâ'ul Hüsna, sadece Ehl-i Beyt (a.s.) ile sınırlı değildir. Ehl-i Beyt Esmâ'ul Hüsna'nın mahzarlarındandır.

na'nın tanınmasının gerekli olduğu ortaya çıkmaktadır. Şia Mektebinin önderi olan İmam Cafer Sadık (a.s)'ın yukarıdaki hadisi de, işte bu anlamı ifade etmektedir.

Sonuç olarak; amellerin kabulü Ehl-i Beyt (a.s)'ı tanımaya bağlıdır. Bu yüzdendir ki, Ehl-i Beyt (a.s)'ı tanımının farz oluşu bütün farzlardan önde gelmektedir.

Bu açıklamadan sonra, şu sonuçlara varabiliriz:

1- Ehl-i Beyt (a.s), Allah'ın güzel isimleri ve O'nun en güzel nişaneleridirler.

2- Ehl-i Beyt (a.s)'ı tanımak farzdır. Zira Allah'ı anmak, ayetin nassı ile farz kılınmıştır. O'nu anmak da, yalnızca O'nun güzel isimlerini anmakla mümkündür. Allah'ın güzel isimleri de, Hz. Muhammed (s.a.a) ve O'nun tertemiz Ehl-i Beyti'dir.

c- Şühud Yoluyla Tanımak

Önceden de açıkladığımız gibi, tarihi marifet, İmamların hayatını yüzeysel olarak incelemekten ibarettir.

Faziletlerle marifeti ise, iki kısma ayırmıştık.

1- Akli Marifet.

2- Tefekkuhi (derinlemesine) Marifet.

Akli marifette, akılla İmamın varlığının gerekliliği ve sahip olması gereken özellikler ispatlanırdı. Tefekkuhi marifette ise, bu özellik ve faziletler derinlemesine incelenirdi. Bunları kısaca hatırlattıktan sonra, şühudi marifetin anlaşılması daha kolay olacaktır. İnsanın, bu marifete ulaşabilmesi için, kendisini günahlardan arındırarak muttakiler makamına ulaşması; sonra da, o yüce varlıklar (İmamlar - a.s-) karşısında teslim olması gerekir. Böylece Allah-u Teala da lütüfta bulunarak velâyet nurundan onun kalbine yansıtacaktır. İşte bu faziletlerin kalple görülmesine, nurani veya şühudi marifet denir.

Şühudi Marifete Ulaşma Yolları

Bu makama ulaşmak için bir kaç yöntem vardır. Bunlardan en önemlisi, İmamların özel ashaplarını tanımaktır.

İmam Hüseyin (a.s)'ın en önemli ashabı ise Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'dır. O Hazret, ne kadar iyi tanınırsa, velayet güneşi olan Hz. İmam Hüseyin (a.s) da, o kadar iyi tanınacaktır. Zira Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s), velâyet güneşinin ayıdır. Güneşe bakacak gücü olmayan kimseler, ancak velayet ayına bakarak o şühud makamına ulaşabilirler. Allah-u Teala, velayet güneşi ve ayına bakmak ve o nurlardan yararlanmak isteyen herkesi, dünya ve ahirette onlardan nasipsiz etmesin. Âmin.

1. BÖLÜM:

HZ. EBU'L-FAZL'İL-ABBAS (A.S)'İN HAYATINA KISA BİR BAKIŞ

Birinci Fasıl:
H.z. Ebu'l-Fazl (a.s)'ın
Anne Ve Babası

H.z. Ebu'l-Fazl (a.s)'ın babası, tarihin anlatarak bitiremediği büyük insan, İslam'ın reşit kahramanı Ali b. Ebu Talib (a.s)'dır. Bilindiği gibi, bu büyük zat, yer-yüzünde en değerli ve eşi bulunmayan bir evde, yani Allah'ın evinde (Kâbe-i Muazzama'da) dünyaya gözlerini açmıştır. Öyle ki, Ulu'l- Azm peygamberlerden olan H.z. İsa (a.s)'ın annesi Meryem (a.s), çocuğunu dünyaya getireceği zaman, Beyt'ül- Mukaddes'te bulunduğu halde kendisine: “Buradan çık; burası ibadet yeridir; doğum yeri değil” şeklinde nida edilmiş; o da, oradan ayrılarak dışarıda doğumu gerçekleştirmiştir.

Hâlbuki Fatıma bint-i Esed, Ali (a.s)'ı dünyaya getireceği zaman, dışarıda bulunduğu halde, adeta Allah tarafından Kâbe-i Muazzama'ya davet edilmiştir. Evet, Ali (a.s)'ın Kâbe'de dünyaya gelişi ve annesinin, doğum sonrası günlerce cennet meyvelerinden yararlanması, sadece onlara nasip olan bir iftihardır. Ali (a.s)'a, Kâbe'nin içinde dünyaya gelmesiyle nasip olan bu iftihar, ne geçmişte, ne de gelecekte, ondan gayri, hiç kimseye nasip olmamış; olmayacaktır da. Bu, öyle bir gerçektir ki, hatta Ehl-i Sünnet âlimleri dahi, onu itiraf etmek zorunda kalmışlardır.

Örneğin: Ehl-i Sünnet'in önde gelen kitaplarından olan Kifayet'ut- Talib kitabında şöyle yazıyor: “Ali'den önce, hiçbir kimse Kâbe'de doğmamıştır. Bu, Allah'ın, onun makamını yüceltmek ve azametini belirt-

mek için, sadece ona has kıldığı bir fazilettir.”¹

Yine, bu büyük zatın ismi de, Allah tarafından konmuştur. Onun ismi, Allah’ın “Aliyy’ül-A’la” isminden alınmıştır.² Meşhur lakapları ise; Haydar, Esedullah, Murtaza, Emir’ul-Müminin, Resulullah’ın kardeşi, Seyyid’ul-Vassiyin, Ya’sub’ud-Din ve benzeridir.

Ebu'l-Hasan ve Ebu Turab ise, Hazretin künyelerindedir.

Hz. Ali (a.s)’ın anne ve babası, İslam’ın önde gelen değerli şahsiyetlerindedir. İslam Peygamberi’ne anelik ve babalık etmişlerdir. Herkesin Peygamber (s.a.a)’den uzaklaştığı bir günde, onlar, O Hazrete kucak açmış; düşman tarafından gelebilecek bütün kötülük ve zorluklara göğüs germiş ve bu uğurda, adeta kendilerini belalara siper etmişlerdir.

Ama ne yazık ki, Allah Resulü uğrunda bu kadar zahmet ve zorluklara katlanmış olan bu mübarek insanlara yapılan hakaret, iftira ve haksızlıklar da az olmamıştır. Bunlardan birisi de, Ali (a.s)’ın babası hakkında uydurulmuş olan İslam dinini kabullenmediği iftirasıdır. Ama birazcık gözlerimizi açıp, yanı başımızda bulunan gerçeklere bakabilecek olsak ve bizi sarıp sarmalayan taassup ve önyargularımızdan kurtulabilirsek, bu gibi iftiraların doğru olmadığını görür ve kendimize geliriz. İsterseniz gelin, bu konuda İslam büyüklerinin görüş ve buyruklarının neler olduğuna bir göz atalım:

Şeyh Saduk, “Emali” adlı kitabında şöyle yazıyor: Birisi, İbn-i Abbas’a gelerek, Ebu Talib’in İslam getirip getirmediğini sordu. İbn-i Abbas şöyle yanıtladı: “Nasıl iman etmemiş olabilir?! Ebu Talib’in misali

1- Kifayet’ut-Talib, s. 261

2- Yenabi’ul- Mevedde, bab: 56, s. 255, Kifayet’ut-Talib, s. 260

Ashab-ı KeHF misaline benzer ki, zahirde müşrik gözükürken, imanlarını kalplerinde gizliyorlardı. Dolayısıyla Allah-u Teala onlara, bir iman getirdiklerinden, bir de takıyye yaparak imanlarını koruduklarından dolayı iki sevap vermiştir.”¹ İbn-i Abbas’ın bu sözlerinin benzeri, İmam Sadık (a.s) tarafından da buyrulmuştur.

İmam Sadık (a.s), Ebu Talib’in iman getirmeden öldüğünü söyleyenlere karşı şöyle buyurmuşlardır: *“Onlar yalan söylüyorlar. Zira “Muhammed (s.a.a)’in aynen Musa (a.s) gibi bir peygamber olduğunu ve bunun geçmiş kitaplarda yazıldığını bilmiyor musunuz?” diyen birisinin iman getirmediğini nasıl söylersiniz?”*²

Şeyh Süleyman Belhi “Yenabi’ul Meveddet” adlı eserinde şöyle yazıyor: Ebu Talib, Peygamber’in koruyucusu ve yardımcısı idi. O Hazreti çok severdi. Peygamber’i kendi himayesine alan ve terbiye eden odur. O’nun risaletine inanıp tasdik ederdi. Onun, Peygamber’in methinde birçok şiirleri vardır.”³

Bazıları ise, Kur’an-ı Kerim’deki:

“Şüphe yok ki sen, sevdiğini doğru yola sevk edemezsin, fakat Allah, dilediğini doğru yola sevk eder ve O’dur hidayete erecekleri daha iyi bilen”⁴ ayeti delil getirerek, bunun Ebu Talib hakkında nazil olduğu iddiasında bulunmuşlardır. Ama Allah’ın izniyle bunu ispatlamaya muvaffak olamamışlardır. Çünkü tarih yazarları ve müfessirler, bu ayeti kerime ve bundan sonraki ayetin, Nevfel oğlu Haris hakkında

1- Emali-yi Saduk, 89. Meclis, H. 12 -13; Ravzat’ul-Vaizin, c. 1, s. 139

2- Usul-u Kafi, c. 1, s. 515

3- Yenabi’ul- Mevedde, bab. 52, s. 152

4- Kısas / 56

nazil olduğunu açıkça ortaya koymuşlardır.¹

Ayrıca Peygamberimizin onu yıkaması, defnetmesi, özellikle hanımı Esed kızı Fatıma'nın ölünceye dek Ebu Talib'in nikâhında ve evinde kalması, onun imanını ispatlayan çok güçlü delillerdendir.

Evet, tekrar konumuza dönüyor ve Ali (a.s)'ın özelliklerinden bahsetmeğe devam ediyoruz. Hz. Ali, öyle bir şahsiyettir ki, tarihçiler ve konuya eğilen bütün yazarlar, onun vasfını ve özelliklerini anlatmaktan aciz kalmışlardır. Doğum gününde, insanların o zamana kadar görmediği, şaşılacak şeylerle karşılaşılacak birisi hakkında ne söylenilebilir ki?

Resulullah (s.a.a), kendileri hakkında şöyle buyurmuştur: *“Ali'nin, Amr b. Abdevud'a darbesi, cinlerin ve insanların ibadetinden daha üstündür.”*

Yine, Hayber gününde Allah Resülü (s.a.a) şöyle buyurmuştur: *“Yarın sancağı öyle birine vereceğim ki, O Allah ve Resulünü sever, Allah ve Resülü de onu sever; o fethetmedikçe geri dönmez.”*

Sonra da, Hz. Peygamber (s.a.a) sancağı Hz. Ali'ye vermiş ve o da zafer elde etmedikçe geri dönmemiştir. Elbette burada bu büyük şahsiyetin hayatını, hususiyet ve özelliklerini daha geniş ve detaylı bir şekilde anlatmak gerekirdi. Ama yazımız hazretin hayatına kısa bir bakışı gerektirdiğinden sadece bazı özelliklerine değinmek istiyoruz.

Hazretin önemli özelliklerinden birisi, -ki tarihçiler ve hadis yazarları arasında önemli bir tartışmaya yol açmıştır- Hz. Ali (a.s)'ın küçük yaşta İslam'ı kabul edişi ve Müslüman oluşudur. Şimdi bu olayı birkaç kısımda inceliyoruz:

Bizler Müminlerin Emiri Hz. Ali (a.s) hakkında, ilk İslam ve ilk Müslüman tabirini kullanmıyoruz. Gerçi İslam ve tevhide davetin ta ilk günlerinden itibaren Peygamber (s.a.a)'ın yanında olup O'nunla birlikte ha-

1- Mecma'ul-Beyan, Kısas / 56

reket etmekteydi. Hayır, bizlerin sözü şudur ki: “Hz. Ali (a.s), ne zaman kâfir idi ki, ta sonradan ilk veya ikinci şahsiyet olarak Müslüman olmuş olsun?” Hayır, Allah Resulü ve Ali, yaratılışlarının ilk başından itibaren Allah’ın terbiyesiyle yetişmiş, hatta hiçbir şey yaratılmadan, nur âleminde Allah’ın tevhid sıfatında fanileşmişlerdi. Öyle bir âlem ki, o, kutsallığın ve faziletlerin memba ve kaynağıdır. Âdem (a.s) henüz toprak ile su arasında iken, Hz. Muhammed (s.a.a) peygamber, Hz. Ali (a.s) da O’nun vezir ve halifesi idiler.

“Yakınlarını korkut”¹ mealindeki ayet nazil olduğunda, Peygamber-i Ekrem (s.a.a) risaletini, getirmiş olduğu dini açıklamak ve tebliğ etmekle görevlendirildi. Peygamber (s.a.a)’in buyruklarını kimsenin kabul etmediği bu dönemde, yalnız Ali (a.s) idi ki, bütün Allah Resulünün söylenenleri kabul ettiğini bildirdi. Bu arada Resulullah (s.a.a) da, bu macerada Ali (a.s)’ın İslam ve imanını kabul etmiş, onu kendi kardeşi, halifesi ve vasisi olarak tanıtmıştır.²

Aslında Hz. Ali (a.s)’ın imanı, köklü bir yapıya sahipti. Allah Rusülü de, bu macerada O’nu kendi vezir ve halifesi olarak tanımlarken O’nun ve babasının İslam’a olan himaye ve yardımlarına değer veriyordu... Şunu da eklemekte yarar görüyoruz ki: Peygamber (s.a.a) hiçbir zaman anlamsız ve mübalağa edici sözler sarf etmemiştir. İşte buradan, Ali (a.s)’ın İslam, iman, basiret ve sebat üzere olduğu ve Allah tarafından makbul ve övülmüş olduğunu anlıyoruz.

Bunlara ilave olarak, yine Ali (a.s)’ın kendisi, Resulullah (s.a.a)’den sonra ümmetin en bilgini olduğunu

1- Şuera / 214

2- Tarih-i Taberi, c. 2, s. 63; Tarih-i İbn-i Esir, c. 2, s. 40-41.

vurgulamakta ve bu makamıyla iftihar ederek şöyle buyurmaktadır: “*Ben siddik-ı ekberim. Benden sonra hiç kimse haklı olarak bu iddiada bulunamaz. Ben halkın Müslüman olmasından yedi yıl önce Allah Resulü ile namaz kılmaktaydım.*”¹

Olaya başka açılardan baktığımızda şöyle bir soruyla karşılaşırız: Acaba İslam, ilk yıllarında da teklif için buluşun olmasını şart biliyor muydu? Yoksa bu hüküm de, diğer hükümler gibi, zaman süreci içerisinde, tedrici olarak mı nazil olmuştur?

Tarihte nakledildiği kadarıyla, ahkâmın buluşla şartlandırılması, “Uhud savaşından sonra olmuştur” diyenler olduğu gibi, “İslam’ın ilk yıllarında, çocuklar dini emirleri yerine getirmekle yükümlü idiler ve Hayber savaşıyla bu hüküm çocuklardan kaldırılmıştır” diyenler de vardır. Veya başka bir görüşe göre, bunun Hendek savaşının ilk yılı veya Hudeybiye antlaşmasıyla gerçekleştiğini diyenler de olmuştur. Netice itibarıyla, eğer İslam dininin ilk yıllarında çocukların da mükellef oldukları ispatlanırsa, Ali (a.s) bu açıdan da herkesten öndedir.

Sonra Hz. Ali (a.s) ve diğer imamlar, aynen küçük yaşta peygamberliğe seçilen İsa (a.s) ve Yahya (a.s) gibi, doğdukları günden itibaren, bütün iyi sıfat ve faziletlerle süslemişlerdir. Ali (a.s) öyle bir insandır ki, çocukluğundan beri Hz. Peygamber’in himayesi ve terbiyesi altında bulunmuş ve O’nun ahlakı ile ahlâklanmıştır. Henüz hiç kimse Müslüman olmamış ve Peygamberi kabul etmemişken, o yıllarca öncesinden Peygamber (s.a.a)’le birlikte namaz kılmıştır. Peygamber (s.a.a) ile birlikte bütün zorluklara katlanmış ve O’nu hiçbir zaman yalnız bırakmamıştır.

1- Tarih-i Taberi, c. 2, s. 63

Basireti açık olmayan ve onu başkalarıyla kıyaslayanlar, her halükarda Peygamber (s.a.a)’i koruduğunu, hatta hicret hadisesinde kendisini doğrudan ölüme atarak Peygamberin yatağında yattığını, savaşlarda asla geri dönüp kaçmadığından, hiçbir zaman arkadan darbe almadığını, Hendek savaşında Cebrail’in:

لا فتى الا على ولا سيف الا ذو الفقار

“Ali’den başka fatih ve zülfikardan başka kılıç yoktur” diye nida ettiğini bilmiyorlar mı?

Maalesef, tarih boyunca İslam, Peygamber ve Ehl-i Beyt düşmanları, kendilerinin bu makamlara ulaşamayacaklarını anladıklarından, sahnede kalarak, saf ve mazlum toplumları sömürebilmek için Allah’ın bu temiz kullarına ve velilerine saldırmaya başlamış ve böylece onların makamını aşağı getirmek suretiyle kendi varlıklarını hissettirme yoluna gitmişlerdir. Bu olaylar sadece bazı şahsiyetler için yapılmamıştır, hatta her şeyin kendisiyle iftihar ettiği, Cebrail’in “Bir adım daha atarsam yanarım” dediği âlemin ilk şahsiyeti olan Peygamber hakkında bile, manevi tahribatlara girişmiş ve o yüce şahsiyete karşı insanın kaleme almaktan utandığı iftiralarda bulunmuşlardır. El-bette akıllı, şerefli ve Allah’ın hidayetine mazhar olmuş insanlar, hakikati ve gerçekleri bilmekte ve böylesi cahillerin iftiralarına itina etmemekteler. Unutmayalım ki, Allah’ın düşmanları hiçbir zaman başarıya ulaşamayacaklardır. Nitekim Allah (c.c) şöyle buyuruyor: **“Onlar Allah’ın nurunu ağızlarıyla üfleyip söndürmek istiyorlar. Hâlbuki kâfirler istemese de, Allah nurunu tamamlayacaktır.”**¹

Acaba husumet ve taassup gözlüğünü çıkarıp da tarihin gerçeklerini görme ve tahlil etme zamanı gelmedi mi? Neden kendimize gelmiyoruz, elimizde ışığı-

1- Saf / 8.

mız olduğu halde neden ondan istifade etmiyoruz? Hiç güneşle lamba kıyaslanabilir mi? Deve kuşunun başını kuma gömmesi gibi başımızı kuma gömmeyelim, gerçekleri görelim ve inanalım ki, hidayet için atılan adımları, Allah hiçbir zaman geri çevirmeyecektir. O istediğini ve hidayet olmak isteyeniyi hidayet eder inşa-lah. Konunun uzamaması ve yorucu olmaması için bu kadarıyla yetiniyoruz.

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Annesi

Hz. Abbas (a.s)'ın annesinin adı Fatma bint-i Ebi Muhammed'dir. Ümm'ül-Benin diye tanınır bilinmektedir. Hz. Abbas (a.s)'ın annesinin baba tarafından soyu, şu şekildedir: Fatma bint-i Ebi Muhammed, Hazam b. Halit b. Rabia b. el-Vehid b. Ka'b b. Amr b. Kelâb b. Rabia b. Amr b. Sasaa b. Muaviye b. Hevazen.

Anne tarafından soyu ise, şöyledir: Leyla bint-i Suheyil bint-i Amr b. Malik, Amire bint-i Tufeyil b. Amr Kebeşete bint-i Urvekir-Rial Katilil Berâs (ki Utbe b. Cafer b. Kelâb'ın oğludur.) Fatma bint-i Abdüşşems b. Abdumenafl¹

Tarihte bu değerli hanımın ataları sırayla sayılmıştır. Özellikle Ebu'l- Ferec-i İsfahani, "Mekatil'ut-Talibiyin" adlı eserinde bahsetmektedir. Tarihin de şahadetiyle görüyoruz ki, Ümm'ül-Benin'in dede ve dayıları İslam öncesi Arapların yiğit ve kahramanlarındandırlar.

Hz. Ali (a.s)'ın bu hanımı seçmesindeki amacı, ondan olacak çocukların kahraman, şan şeref sahibi, İslâm'ın ve dinin yardımına koşacak kişilerin yetiştirilmesi idi.

Verasetin önemi: Genetik yoluyla çocuğun anne babasından büyük bir ölçüde etkilendiği, bilimde de ispatlanmıştır. Avustralyalı bilim adamı Mendel tarafından düzenlenen veraset kanununa dikkat edildiğin-

1- Ensab'ut- Talibiyin fi Şerh-i Sırr'ül- Ensab'ul- Aleviyyin, s. 255; Umdet'ut- Talib, s. 356

de, ailenin asaletli oluşu, her insanın oluşumunda çok önemli bir role sahiptir. Bu gerçekler asırlar önce Peygamber Efendimiz (s.a.a) tarafından bildirilmiştir. Bir hadisi şerifte, Hazretin şöyle buyurduğu nakledilmektedir: *“Nutfeleriniz için temiz ve sağlam yerler seçin. Zira fertlerin genetik özellikleri (anne babanın özellikleri) çocuklarına intikal etmektedir.”*¹

Başka bir hadis-i şerifte ise, genetiğin etki alanının daha da geniş olduğu bildirilmektedir. Şöyle nakledilmiştir: *“Eş seçimini çok ciddiye alın, sağlam ve salih eş seçin. Zira eşinizin erkek kardeşi bile -ki çocuğunuzun dayısı oluyor- çocuğunuzun şahsiyetinin esasının bir parçasıdır.”*² Bu yüzden halk arasında *“Erkek çocuk dayısına benzer”* deyimi yaygındır. Kısaca, çocuğun yalnızca anne babasından değil, dayı ve amcalarından, hatta ecdatlarından dahi etkilendiği görülmektedir.

Hz. Abbas (a.s.)’ın vücudundaki şecaat de, Haşimi ve Amiri bir şecaattir. Haşimi şecaat babasından, Amiri şecaat de annesi Ümm’ül-Benin’den ona intikal etmiştir. Zira anne tarafından Amr b. Malik b. Cafer b. Kelab’ın (Ümm’ül-Benin’in annesi Semame’nin ceddidir) kahramanlıkları ve yiğitlikleri dillere destan olmuş ve kendisini, mızraklarla oyun oynayan anlamına gelen (Mulaib’ul- Esinne) lakabıyla anmışlardır.³

Hz. Ali (a.s.)’ın Ümm’ül-Benin İle Evliliği

Bazı tarihçilere göre, Emir’ul-Müminin Ali (a.s), Hz. Fatıma’nın vefatından sonra, Ümm’ül-Benin ile evlenmiştir. Diğer bir kısım tarihçilere göre ise, bu ev-

1- Kenz’ul- Ummal, c. 17, s. 300

2- Kenz’ul- Ummal, c. 16, s. 300

3- El-Abbas, Merhum Mukarrem.

lilik, hazretin Emame hanımla olan evliliğinden sonra gerçekleşmiştir.¹ Ama kesin olan bir şey var ki, o da bu evliliğin Hz. Fatıma (s.a)'ın vefatından sonra olduğudur. Zira o hanımefendi hayatta olduğu müddetçe Hz. Ali (a.s) başka kadınlarla evlenmemiştir.² Bilahare, Hz. Ali (a.s)'ın Hz. Fatıma'dan sonra evleneceği eşin asaletli ve imanlı birisi olması gerekirdi. Zira Hz. Fatıma (s.a) dünyadan göçtükten sonra, geride yetim çocuklar bırakmıştı. Gelecek hanımın, bu çocuklara, öz anne gibi bir annelik etmesi gerekmektedir.

Biliyoruz ki, getirilen anneliğin, sonuna kadar çocuklara kendi çocukları gibi bakması pek az rastlanılan bir şeydir. Özellikle de, o kadının da çocukları dünyaya geldikten sonra, tutum ve davranışlarının fevkalade değiştiği görülmektedir. Bu durum, babanın zorlukları üzerine zorluk ekler ve musibet ve sıkıntıdan başka bir şey doğurmaz. Ama gelecek olan kadın bütün kusurlardan arınmış ve takva zırhına bürünmüş ise, durumun çok farklı olduğu görülecektir. İşte biz bu örneği, Ümm'ül-Benin'in Hz. Ali (a.s)'ın çocuklarına olan davranışlarında görebiliyoruz.

Hz. Ali (a.s)'ın Ümm'ül-Benin ile evlenmesinde bir takım saklı sırlar vardır. Bu sırların bir kısmına, Hz. Ali (a.s)'ın, kardeşi Akil ile evleneceği kadın hakkında yaptığı istişarede, evleneceği kimsede aradığı sıfatlara dair açıklamasıyla vakıf oluyoruz.

Akil, “nesep” ilmini çok iyi bilen birisiydi. Bu yüzden Hz. Ali (a.s) evleneceği kimse hususunda onunla istişare ederek şöyle buyurmuşlardır:

قال علي عليه السلام لعقيل بن ابي طالب و هو من اعلم قريش بالنسب :اطلب لي أمراه ولدتها شجعان العرب حتى تلد لي ولدا

1- Menakıb-ı Şehraşub, c. 117

2- Menakıb-ı Şehraşub, c. 3, s. 305

Yani: “Benim için kahraman ve asaletli bir ailede dünyaya gelip yetişen bir bayan bul ki, ondan benim için şecaatli (pehlivan) çocuklar dünyaya gelsin.”¹

Akil, bunun üzerine Hz. Ali (a.s)’a Ümm’ül-Benin’in soyunu, nesebini sırasıyla tek tek sayarak açıklamıştır.² Hz. Ali (a.s) da Akil’in anlattıklarını dinledikten sonra, aradığı sıfatların, Ümm’ül-Benin’de toplandığı kanısına varmış, böylece onunla evlenmek istediğini kendisine bildirmiş, o da Allah’ın aslanı Hz. Ali (a.s)’ın eşi olmayı kabul etmiştir. Onun Hz. Ali (a.s) ile evlenmesine, tüm yakınları ve herkesten çok da kendisi sevinmiştir. Bunun en güzel belirtisi, Ümm’ül-Benin’in, Hz. Ali (a.s)’a ve çocuklarına bir hizmetçi geldiğini ifade etmesidir.

Ümm’ül-Benin’den dört erkek çocuk dünyaya gelmiştir: Abbas, Abdullah, Cafer ve Osman. Bunların en üstünü ve efendisi de Abbas (a.s) idi.³

Bu yüce kadın Hz. Ali (a.s) ile evlenmeden önce bekâr idi; O Hazretin şahadetinden sonra da kimseyle evlenmedi.⁴ Aynen Hz. Ali’nin diğer eşleri Emame, Esmâ bint-i Umeys ve Leyla’nın yaptıkları gibi...

Böylece, bu dört kadın, kocalarına vefakâr olarak kalmışlardır. Gelen bilgilere göre, Muğayre b. Nufeyl ve Ebu Heyac b. Sufyan Emame’ye evlenme teklifinde bulunmuştur. Ama Emame, bu teklifi reddetmekle birlikte, Hz. Ali (a.s)’dan şöyle bir hadis de nakletmiştir: “Peygamber ve onun vasilerinin hanımları onlardan sonra başka biriyle evlenmemelidirler.” Bu ha-

1- Ensab’ut-Talibiyyin’in şerhinde, s. 255; Umdet’ut-Talib, s. 357

2- Umdet’ut-Talib, s. 357

3- Keşf’ul-Gumme, c. 1, s. 589.

4- Ensab’ut-Talibiyyin, s. 255.

nimefendiler de bu emre uymuşlardır.¹

Ümm'ül-Benin, Ehl-i Beyt (a.s.)'ın konum ve mevkiine arif olan, ihlâs ve sefayla onların muhabbet ve velayetlerine liyakat gösteren birisiydi. Bu tavrının karşılığında ise, vahiy ailesi tarafından üstün bir makamla mükâfatlandırılmıştır.

Ümm'ül-Benin, evlendikten hemen sonra, İmam Hasan (a.s) ile İmam Hüseyin (a.s.)'ın hasta olduklarını görür. Hz. Ali (a.s.)'ın evine gelin olarak gelen bu değerli kadın, büyük bir ihlâs ve dürüstlikle İmam Hasan (a.s) ile İmam Hüseyin (a.s.)'ın hizmetine kendisini adayarak şöyle der: “Bu iki efendi, hastalıklarından iyileşmeyinceye kadar, ben evliliğin tadını tatmayacağım.” Bunun karşısında, Hz. İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s) da, Ümm'ül-Benin'i çok seviyorlardı. Ümm'ül-Benin de, Hz. Fatıma (a.s.)'ın bu iki nuruna merhametli bir anne gibi bakıcılık yapıyordu. Elbette iman ehlinin serveri ve efendisi olan, Hz. Ali (a.s.)'dan terbiye gören ve onun edep ve ahlakı ile bütünleşen birinden böyle şeyleri duymak şaşılacak bir şey değildir.

Dolayısıyla, buradan, Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas'ın Masum İmamlara, özellikle de zamanının imamı olan Hz. İmam Hüseyin (a.s.)'a karşı davranış ve bakış açısının kaynağının, bir açıdan annesi olduğunu da söyleyebiliriz.

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s.)'ın Dünyaya Gelişi

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s) hicretin 26. yılında, mübarek Şaban ayının dördüncü günü dünyaya gelmiştir. Şaban ayının üçüncü gününde de, Hz. İmam Hüseyin (a.s) dünyaya gelmiştir. Dünyada gerçekleşen

1- Menakıb-ı Şehraşub, c. 3, s. 305.

olaylar tesadüf değildir. Bu olayda da, hikmetler göze çarpmaktadır. Tarihte kaydedilmiştir ki: Hz. Ali (a.s), oğlu Hz. Abbas (a.s) dünyaya geldiğinde, onu görür görmez gözleri dolar ve gözyaşları mübarek yüzüne akar.

Evet, gayp ilmini bilen Hazret, 25 yıl sonra vuku bulacak Kerbela vakiasını ve İmam Hüseyin (a.s)'ın şahadetinin haberini bildiren kimsedir.¹

Hz. Abbas (a.s)'ın doğumuyla cihan yeniden aydınlanmıştır. O, Allah'ın halifesi himayesinde büyümüş ve kendinden sonra gelecek olan onbir masum İmamın babasından ders almıştır. O, büyüdüğüce, cesaret, şecaat ve izzet-i nefse bürünmekte, kötü sıfatlardan ise uzaklaşmaktaydı. O, her zaman şehitlerin efendisi, Hz. İmam Hüseyin (a.s) ile beraberdi. Aynen ayın güneş etrafında dönmesi gibi; o da, Seyyid'üş- Şüheda İmam Hüseyin (a.s)'ın, fazilet ve şecaatle dolu vücudunun etrafında döner dururdu.

Hz. Abbas (a.s), adım attığında şeref ve büyüklükle adım atardı. Konuştuğunda rüş ve hidayet adına konuşurdu; baktığında ise hak adına bakardı. Yüz çevirdiğinde batıldan dönerdi. İzzet-i nefis sergilediğinde zulüm ve sitemden uzaklaşırdı.

Evet, gerçekten o bir fazilet abidesi, keramet ve büyüklüğün en güzel örneği idi. İşte bunların hepsi onun İmam Hüseyin (a.s)'ı kendisine ayna olarak görmesinden kaynaklanmaktaydı. Hz. Abbas (a.s), sürekli imamının peşinden giderdi. Bakınız, dünyaya gelişinde bile bir adım gerideydi. Öyle ki, İmam Hüseyin (a.s)'ın doğumu, Şaban ayının üçünde, Abbas (a.s)'ın doğumu ise, Hicretin 26. yılının Şaban ayının dördün-

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 256.

de vuku bulmuştur.¹

Evet, Abbas (a.s) dünyaya geldi, tabii olarak bu çocuğa Peygamber (s.a.a)'in sünnetini uygulasınlar diye, babası Müminlerin Emiri Ali (a.s)'ın yanına getirdiler. Geçmişte dediğimiz gibi, Hz. Ali (a.s) onun annesini en şecaatli ve en cesur aileden seçmişti ki, şahadet ve er meydanı Kerbela'da, kardeşi ve İmamı olan İmam Hüseyin (a.s)'a yardımda bulunsun.

İmam Ali (a.s) oğlu Abbas'a baktığında, onun başına gelecekleri hatırladı. Bu küçük yavrunun azalarını tekrar tekrar bakıp ağlıyordu. Kollarına baktığında, zamanın imamı uğruna kesileceğini, göğsüne baktığında, o ilim ve hilimle dolu olan mübarek göğsüne düşman oklarının saplanacağını, mübarek başına baktığında da, mızraklar üzerinde dolaştırılacağını görüyordu. Bundan dolayı da, İmamın gözlerinden hasret ve hüznün damlacıkları dökülüyor ve ağlamasıyla Allah'ın arşını titretiyordu.

Böylece, Abbas (a.s)'ın, İmam Hüseyin (a.s)'ın harmindeki susuz yavrulara su getirmek amacıyla, Fırat kıyılarına nasıl gideceğini, kendisi susuz olduğu halde, kardeşinin susuzluğunu hatırlayıp, suyu elinden yere dökeceğini, beraberlik yolunda şehitlerin serveriyle birlikte omuz omuza onun yolunda fedakârlıklarda bulunacağını, ihlâsla kendi canını İmam Hüseyin (a.s)'a kurban vereceğini müşahede ediyordu.

Bu yavru, anne ve babası yanında çok değerli idi. Babası onunun büyüdüğünü, melekutî simasını, şecaat ve ebedi saadetini gördükçe seviniyor ama karşılaşacağı musibet ve zorlukları da hatırladıkça hüznün derinasına dalıyordu. Nasıl hüznülenmesin? Kimin içerisinde birazcık insani şefkat varsa, bu sahneler karşı-

1- Envar-ı Numaniyye, c. 1, s. 124.

sında mustarip ve perişan olur. Tabiidir ki, özellikle Hz. Ali (a.s) gibi bütün insanlığa sevgi besleyen birisi bu olaydan daha çok etkilenecektir.

Kamer-i Beni Haşim kitabının yazarı, yazısının 21. sayfasında şöyle diyor: Bir gün Ümm'ül-Benin, Ali (a.s)'ın Abbas'ı severken kollarından öpüp ağladığını görür. Annesi, gördüklerinden etkilenecek, müteessir olur. Çünkü ay parçası gibi bir evlada, babasının bakıp ağlaması görülmemiş bir olaydı. Bunun sebebini İmam (a.s)'a sorduğunda, İmam (a.s) bu çocuğun kollarının, İmam Hüseyin (a.s)'a yardım uğruna ve onun yolunda kesileceğini bildirir. Bunu duyan anne, yüksek sele ağlamaya başlar ve onunla birlikte evde bulunanlar da ağlarlar. Ama Hazret, sözlerine devam ederek, o göz nuru yavrunun Allah katındaki menzilet ve makamından bahsederek, bunun karşılığında Allah'ın ona iki kanat merhamet edeceğini, Cennette amcası Cafer b. Ebu Talib ile birlikte Melekler eşliğinde gezeceklerini bildirir. Bu müjdeyi duyan Ümm'ül-Benin sevinerek sakinleşir.¹

Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Çocukluğu

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın çocukluğu, tarihte pek üzerinde durulmayan bir konu olmasına rağmen, tarihin buruşuk sayfaları arasında nakledilen bazı olaylardan yararlanılarak Hazretin çocukluk yılları hakkında bir takım bilgiler edinmek mümkündür. Hz. Ali (a.s) gibi mükemmel bir babaya, Hz. Ümmül Benin gibi âlime bir anneye ve cennet gençlerinin efendileri, İmam Hasan (a.s) ile İmam Hüseyin (a.s) gibi öğretmenlere sahip olması, onun çocukluk yılları hakkında bize bir takım ipuçları veriyor. O, ömrünü öğrenim ve eğitimle başlatıp şahadetle bitiren birisidir. Hazret, henüz çok küçükken dahi çok zeki birisi olduğunu etra-

1- El -Abbas, s. 75

findakilere bir güneş gibi yansıtıyordu.

Hız. Abbas (a.s) beş yaşındayken bir gün Hız. Ali (a.s) onu yanına çağırarak: “Yavrucuğum! Bir söyle” der.

Hız. Abbas (a.s) da: “Allah birdir” der.

İmam Ali (a.s): “İki söyle” deyince, Abbas (a.s) bunu söylemekten sakınarak: “Babacığım! Bir dedikten sonra iki demekten hayâ ediyorum” cevabını verir.

Bunu duyan babası ise, onu bağına basıp, öpücük yağmuruna tutmuştur.

Evet, tarihten bizlere aktarılan bu olayla Hız. Abbas (a.s)’ın birçok özelliklerini kendiliğinden idrak etmemiz çok kolay olacaktır. Beş yaşındaki bir çocuğun böyle bir anlamı kavraması, gerçekten de şaşılacak bir şeydir. Ama o Hazretin şahsi kabiliyeti ile kâmil olan öğretmenlerine dikkat edildiğinde onda nice sırların toplandığı ortaya çıkmaktadır.

Hız. Ebu’l-Fazl’il-Abbas (a.s)’ın Evliliği

Her babanın arzusu, oğlunun evliliğini görmesi, gelinini kendi eliyle evine getirmesidir. Ama İbn-i Mülcem’in Hız. Ali (a.s)’ı şehit etmesi, bu arzunun gerçekleşmesine engel olmuştur.

İmam Hasan (a.s), kardeşi Abbas (a.s)’ı, hicretin 40 ile 46. yılında, Abdullah b. Abbas b. Abdülmuttalib’in kızı olan Lubabe ile evlendirmiştir. Lubabe’nin babası da meşhur ravilerdendir.

Hız. Ebu’l-Fazl’il-Abbas (a.s)’ın Çocukları

Ebu’l-Fazl’il-Abbas (a.s)’ın beş çocuğu vardır. Bunların dördü erkek, biri kızdır. Erkeklerin isimleri

Ubeydullah, Fazl,¹ Hasan² ve Kasım'dır.

Ubeydullah ve Fazl'ın anneleri Lubabe hanımdır ki, Abbas b. Abdulmuttalib evlatlarındandır. Tarihçilerin çoğunluğuna göre, Hz. Abbas'ın soyu Ubeydullah'dan devam etmiştir. Bazılarına göre ise, Fazl'dan devam etmiştir. Ubeydullah'ın makam ve mevki yüksekti. Özellikle İmam-ı Seccad (a.s)'ın yanında ayrı bir yeri vardı. İmam (a.s) onu gördüğü zaman gözyaşlarını tutamaz ve babasının Kerbela'daki kahramanlığını hatırladığını buyururdu. Ubeydullah Hicretin 155. yılında vefat etmiştir. Hasan isminde bir oğlu ve onun da Fazl, Hamza, İbrahim, Abbas ve Ubeydullah adında beş erkek çocuğu vardır.

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Erkek Kardeşleri

Aile yapısı ve bütünlüğü açısından kardeşler arasındaki bağ, önemli bir faktörü oluşturması hasebiyle, Abbas (a.s)'ın tarihini araştırdığımızda değerli kardeşlerini de tanımak gerekir. Bunlardan bazılarının makam ve mevki o kadar yüksektir ki, Hazretin onlarla olan ilişkisi, kendisine fazilet ve şeref olarak tanımlanır. Bunlar, Hz. İmam Hasan ve Hz. İmam Hüseyin (a.s)'dır ki, "kıyam etseler de etmeseler de ümmetin imamıdır." ³ Hz. Ali (a.s) da, onların varlığını kendisi için bir iftihar kaynağı saymaktadır. Örneğin: Hilafet Şurasında (ikinci halife tarafından Osman'ın hilafete seçilmesi için tertiplenen altı kişilik bir grup) şöyle buyuruyor: *"Sizleri Allah'a and veriyorum ki söyleyiniz; acaba aranızda, Resulullah (s.a.a)'in iki evladı ve cennet gençlerinin efendileri Hasan ve Hü-*

1- Mekatil yazarları ve Nasih'ut-Tevarih kendilerinden bahsetmiştir.

2- Hadikat'un- Neseb ve Maarif-i İbn-i Kuteybe, s. 96. el-Abbas'tan naklen.

3- Keşful- Gumme, c. 2, s. 159

seyin'in babası olacak, benden başka biri var mıdır?"

Orada bulunanlar da: "Hayır" derler.¹

Yine, Muaviye'nin mektubuna yazmış olduğu cevapta, kendisinin Allah peygamberinin damadı, amcasının şehitler efendisi ve kardeşinin de cennette meleklerle uçtuğuna, kendisinin ilk Müslüman olduğuna, Gadir-i Hum gününde kendisi için biat alındığına ve iki yavrusunun Peygamberin torunları olduğuna deyinerek iftihar etmiştir.² Böylece, Abbas (a.s)'ın bu imamlarla kardeş olması, (onlardan almış olduğu ilim ve ilahi marifetlere ilaveten), kendisinin fazilet ve manevi şahsiyetinde etkili olmuştur.

Yine, Hz. Abbas'ın "Muhammed-i Hanefiyye" ve "Ömer-i Etraf" isminde kardeşleri de vardır. Toplam olarak Emir'ul-Müminin Ali (a.s)'ın 16 erkek çocuğu vardı ki, Hz. Abbas (a.s), bunların bazılarıyla anne açısından da kardeş idi; bazılarıyla da anneleri ayrı idi. Yine, bunlardan bazıları Kerbela vakiasında Hz. Abbas (a.s) ile birlikte idiler.

Bunların hangi hanımlardan dünyaya geldiklerine değinecek olursak; İmam Hasan, İmam Hüseyin ve Muh-sin (a.s)'ın, anneleri dünya ve ahiret hanımlarının efendisi Hz. Fatıma-i Zehra (a.s)'dır; Muhammed-i Hanefiyye'nin annesi Hule'dir. Abdullah, Cafer, Osman ve Hz. Abbas (a.s)'ın anneleri ise, Ümm'ül-Benin'dir. Bu dört kardeş Kerbela vakiasında şehit olmuşlardır.

Ömer-i Etraf ve Abbas-ı Esğ'er'in anneleri, Sehbai'dir. Muhammedi Esğ'er'in annesi, Ebu'l-As kızı E-mame'dir. Yahya ve Avn'in anneleri, Umeys kızı Esma'dır. Abdullah ve Ebubekr'in anneleri, Mesud kızı Leyla'dır. Muhammed-i Avsat'ın annesi ise, Ümmü

1- Hısal-u Şeyh Saduk, c. 2, s. 555; Emali-yi Şeyh Tusi.

2- El-Gadir, c. 2, s. 25.

Veled'dir.¹

Hazretin bu kardeşleri içersinde, bilindiği gibi, **Hz. Hasan** (a.s) ile **Hz. İmam Hüseyin** (a.s)'ın ayrı bir yeri vardır. Burada bu iki imamın şeref ve faziletlerine değinecek olursak bir yere varamayacağımızdan korkuyor ve sözümüzü şairin şu sözleriyle bitiriyoruz:

*Parmaklarımı ıslatıp sayfaları saymaya kalksam
Senin fazilet kitabına derya suları yetmez.*

Hz. Muhsin'e gelince; Şia itikat ve inancına göre; Peygamber-i Ekrem (s.a.a) onu Harun (a.s)'ın oğlunun ismiyle adlandırmıştı. Hz. Muhsin, annesi Hz. Fatma (a.s)'a uzatılan zalim eller tarafından altı aylıkken öldürülmüştür. Allah'ım! Muhsin'in katillerinden rahmetini uzak et.

Muhammed b. Hanefiyye: Bu zatın annesi, Cafer b. Kays'ın kızı Hule'dir. Hule hakkında çeşitli sözler söylenmiştir. Hz. Resul (s.a.a) döneminde Ali (a.s)'ın Yemene gönderildiği zaman, mürtet olan Beni Zübeyd kabilesiyle çarpışmalar oluyor ve bunlar tarafından esir edilen Hule, Medine'ye getirilir. Başka bir görüşe göre ise, birinci halife döneminde Beni Hanife kabilesine hücum edilerek esir edilen Hule, Hz. Ali (a.s)'a köle olarak satılır. Emir'ul-Müminin Ali (a.s) da, daha sonra onu serbest bırakarak kendisiyle evlenir.²

Bu konuda en mantıklı ve mükemmel görüş, Seyyid Murtaza'ya aittir. Bu kadri yüce Ehl-i Beyt âlimi, "eş-Şafi" adlı eserinde şöyle diyor: Hule-i Hanefiyye, aslında esir falan değildi. O, Müslüman olmasıyla özgür olmuştu. Ali (a.s), onu esir unvanıyla getiren birinin elinden kurtarmış ve kendi akdine almıştır.

Muhammed b. Hanefiyye'nin doğum tarihi hususunda ihtilaf olmuş, kimi tarihçilere göre, hicretin 21. yılında; İbn-i

1- Abbas-ı Eşger dışındakileri İbn-i Cureyr tarihinde zikretmiştir.

2- Şerhi İbn-i Ebi'l- Hadid, c. 1, s. 244

Kesir'e göre ise, hicretin 16. yılında dünyaya gelmiştir.

İmamların, Muhammed-i Hanefiyye hakkındaki sözlerinden, kendilerinin büyük bir makam ve üstün bir takvaya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Yine, Muhammed-i Hanefiyye'nin makamının büyüklüğüne babası Ali (a.s)'ın şu sözleri kifayet eder ki, buyurmuşlardır: “*Büyük makama sahip olan Muham-medler, Allah'a itaatsizlikte bulunmazlar. Bunlar, Muham-med b. Hanefiyye, Muhammed b. Cafer-i Tayyar ve Muham-med b. Ebi Huzeyfe b. Utbe b. Rabi'dir.*” (Utbe b. Rabi Muaviye'nin dayısının oğludur.¹)

Ömer-i Etraf: Hz. Abbas'ın diğer bir kardeşi olan Ömer-i Etraf'ın veladeti hakkında tarihlerde kesin bir bilgi yoktur; hatta Hz. Abbas (a.s)'dan büyük ya da küçük olduğu da bilinmemektedir. Etraf diye adlandırılmasına gelince; onun, İmam Seccad (a.s)'ın oğlu Ömer-i Eşref ile aynı zamanda yaşaması sebep olmuştur. Eşref, fazileti, Ali ve Fatıma'dan almışken, Etraf, sadece baba tarafından fazilete sahipti.

Seyyid b. Tavusun rivayetlerine göre; Ömer-i Etraf, İmam Hüseyin (a.s)'a katılmamakla kalmayıp, O Hazrete Yezid'e biat etmesi için davette bile bulunmuştur. Ama İmam Hüseyin (a.s) ona tavsiye ve nasihatlerde bulunarak hiçbir zaman zillete boyun eğmeyeceğini bildirmiştir.²

Ebu Bekir: Hz. Abbas (a.s)'ın kardeşlerinden bir diğeri de, Ebu Bekir'dir. Annesi, Mes'ud kızı Leyla'dır. Bazılarına göre; Kerbela vakıasına katılmış ve şehit olmuştur. Bir kısım tarihçiler ise, bunu kabullenmemişlerdir. Ama Muhaddis-i Kummi'ye göre, Kerbelâ vakıasına katılmış ve su kenarında ölü olarak bulunmuştur.³

1- El-Abbas Merhum Mukarrem

2- Lüühuf, s. 15

3- Nefes'ul- Mehmum, s. 173

Muhammed-i Avset: Hz. Abbas (a.s)’ın kardeşlerinden bir diğeridir ki, Yezid’le yapılan savaşta, Beni Abban b. Darem adında biri tarafından öldürülmüştür.

Abdullah, Cafer, Osman: Hz. Abbas ile aynı anadan gelen bu fedakâr kardeşler, Abbas (a.s) ile birlikte Kerbela’da İslam ve Hüseyin düşmanlarına karşı savaşmış ve fedakârca şehit olmuşlardır.¹

Abbas-ı Esğër: Hz. Abbas ile aynı ismi paylaşan kardeşi, bazı tarihçilere göre Ömer-i Etraf’la aynı anneden dünyaya gelmiştir. Tarihte onun hakkında pek bilgi yoktur. Muhtemelen Hz. Ali (a.s)’ın sağlığında dünyadan göçmüştür.

Ebu’l-Fazl’il-Abbas (a.s)’ın Kız Kardeşleri

Hz. Abbas (a.s)’ın kız kardeşlerine gelince; tarihte nakledildiği kadarıyla O Hazretin 18 kız kardeşi vardı.² Bunlardan bazıları, Hz. Ali (a.s) hayatta olduğu dönemlerde ölmüş ve bazıları hakkında da, tarihte herhangi bir bilgi kaydedilmemiştir. Yalnız, birkaçının hayatına kısa bir şekilde değinilmiş, evlilik ve evlatlarından söz edilmiştir. Bunlardan biri **Zeyneb-i Kubra**’dır. Zeyneb, kelime anlamı itibarıyla meşhur görüşe göre; “Zeyn” ve “eb” kelimelerinden oluşan babasının güzelliği ve süsü anlamına gelen bir sözcüktür. Hazretin lakaplarından biri, “Akile-yi Beni Haşim’dir” ki, kendi kabilesinde değerli ve eşsiz kadın anlamına gelir. Hz. Fatıma (a.s)’ın bu değerli ve olgun kızı, anesini 5 veya 6 yaşlarında kaybetmesine rağmen, bu küçük yaşta öyle bir terbiyeden geçmişti ki, tarihçiler ve hadis nakledenler Hz. Fatıma (a.s)’ın Fedek hakkındaki hutbesini bu değerli şahsiyetten nakletmiş-

1- Tarih-i İbn-i Esir, c. 3, s. 294

2- Menakıb-ı Şehraşub, c. 3, s. 304

lerdir. İşte böyle belâgat ve fesahatle dolu bir hutbenin henüz 5 veya 6 yaşlarındaki bir kız tarafından nakledilmesi, onun kemaline, rüşdüne, anlayış ve ilmine delalet eder.

Tarih köşelerinden anladığımız kadarıyla, Hz. Zeynep ile evlenmek için çoğu kimseler istekte bulunmuşlar ama Ali (a.s) hiçbirisine olumlu cevap vermemiştir. Ama kardeşi Cafer'in oğlu Abdullah bu istekte bulununca, onu uygun görüp kabul etmiş ve evlilik mihriyesi olarak, Hz. Fatıma (a.s)'ın mehriyesinin aynısını (yani dört yüz seksen dirhemi) Hz. Zeyneb'in de mihriyesi olarak kararlaştırmıştır.

Emir'ul- Müminin Ali (a.s), ömrünün son dört yılını Kufe'de halifelik yaparak geçirmiştir. Ali (a.s)'ın Kufe'ye gelmesiyle, kızı Zeynep de, kocasıyla birlikte bu şehre yerleşmiştir. Hz. Zeyneb'in kocası Abdullah, İslam ordusunda komutanlık yapmış ve Sıffin savaşında da önemli bir görevi üstlenmiştir. Hz. Zeynep ise Kufe kadınlarının eğitim ve öğretimiyle meşgul olmuştur. Toplantılar düzenliyor ve tefsir dersleri veriyordu. Bir gün Meryem suresini tefsir ederken, Ali (a.s) içeri girer ve ona bu surenin ilk ayetinin tefsirini sorar ve şöyle buyurur: *“Ey gözlerimin nuru, bu (ilk ayet) siz peygamber ailesine gelecek olan musibet ve belalara işarettir.”* Sonra da mevzu hakkında bir takım açıklamalarda bulunur.¹

Yine, bu büyük zatın ilmi makamıyla iman derecesini bize anlatabilecek hiçbir şey elimizde olmasa dahi, sadece Kufe'de İbn-i Ziyad'a vermiş olduğu cevap onun ne kadar imanlı, âlime ve anası Hz. Fatıma'ya layık bir kız olduğunu göstermekte yeterlidir.

İbn-i Ziyad, Zeyneb'e: “Allah'ın kardeşine ne yap-

1- Hasais-i Zeynebiyye (Cezayiri), s. 27

tığını gördün mü?” deyince, bu İslam kadınının ona verdiği cevap, onun Ali terbiyesinde yetiştiğini gösterir ki, şöyle buyurmuştur: “*Ben, Allah’tan iyilik ve güzellikten başka bir şey görmedim.*” İşte bu söz, Ali kızı Zeyneb’in cesaret, şecaat, ilim ve marifetinin boyutunu ortaya koymaktadır.

Zeyneb’in ibadetiyle ilgili İmam-ı Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur: “*Halam Zeynep, bütün vacip ve nafile namazlarını Kufe’den Şam’a kadar ayakta kıları. Bazı konakladığımız yerlerdeyse, zayıf düştüğünden ve açlıktan dolayı oturarak kıları. Çünkü üç günlük yemeğini çocuklara paylaşmıştı ve o taş kalpli insanlar bizlere gece ve gündüz için sadece bir ekmek veriyorlardı.*”¹

Hz. Zeynep’le birlikte iki oğlu da onunla beraber Kerbela’da bulunmuş, diğer Kerbela şehitleriyle birlikte, onlar da canlarını bu yolda feda etmişlerdir. Ne kadar ilginçtir ki, İmam Hüseyin (a.s)’ın aşkıyla yanıp tutuşan bu kahraman kadın, kardeş acısıyla, bütün acıları, zorlukları ve hatta çocuklarının acısını bile unutuyordu.

Bu zulüm ve acılara tahammül eden Zeynep, Kerbela’nın acı olaylarının ardından Kufe ve Şam’da bir müddet kaldıktan sonra kafilayla birlikte Medine’ye geri dönmüşlerdir.

Zeyneb (a.s)’ın Kerbela vakiasından sonraki çalışmalarını ve gittiği yeri inkılâp sahnesine çevirdiğini görenler, Hz. İmam Hüseyin (a.s)’ın onu neden kendisiyle birlikte Kerbela’ya götürdüğünün sırrını anlamışlardır. Zira aslında, İmam Hüseyin (a.s), kendisiyle birlikte, Kerbela’da olanları, bütün dünyaya ve bütün asırlara yansıtacak bir canlı kamera götürmüştü denebilir. Bu yüzdendir ki, Aşura’nın günümüze kadar gelmesinde, Zeyneb (a.s)’ın da en azından İmamlar kadar bir rolü olmuştur.

1- Reyahiyn’uş- Şeriya, c. 3, s. 62

Evet, Zeyneb (a.s)'ın haykırışlarıydı ki, Kufe'de İbn-i Ziyad ve şam'da Yezid'in meclisini birbirine kattı ve onları Allah'ın nurunu söndürmekten ümitsiz kıldı.

Hız. Abbas'ın kız kardeşlerinden bir diğeri ise **Ümmü Gülsüm**'dür. İmam Hüseyin (a.s), bu kardeşini amcası Cafer-i Tayyar'ın torunu Kasım ile evlendir-miştir. Hazretin diğeri kız kardeşleriyle ilgili tarihte pek bilgi yoktur sadece isimleri ve evlendikleri kişiler bildirilmiş ve bununla yetinil-miştir.

2. BÖLÜM:

EBU'L-FAZL'İL-ABBAS (A.S)'IN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ

Birinci Fasıl:
H.z. Ebu'l-Fazl (a.s)'ın
Cismi Özellikleri

Allah'ın inayet ve lütfüdür ki, İslam kahramanı, Ali'nin canı olan Abbas'da, şecaat ve şehametle birlikte, zahiri güzellik de doruk noktasındaydı. İmanı, güler yüzlülüğü, çekiciliği, merhametliliği, kerem ve güzel ahlaka sahip olması açısından babasının yolunu ve yöntemini takip ettiğinin bir göstergesiydi.

Abdumenaf'a, "Mekke'nin Nuru" ve Peygamberimizin babası Abdullah'a, "Harem'in Nuru" dediği gibi, vücudunda zahiri ve batini güzelliklerin birleştiği Abbas'a da, "Ben-i Haşim'in (Haşim oğullarının) nuru" diye hitap edilmekteydi.

Abbas (a.s)'ı görenler, şöyle diyorlar: "Abbas, güzel ve gösterişli idi. Büyük ve cüsseli biriydi, öyle ki ata bindiğinde ayakları yerde sürünüyordu ve kendisine Haşim oğullarının Nuru diye hitap olunuyordu." ¹ Ayrıca, hadislerde yer aldığı üzere, Hazretin, yaptığı uzun secdeler ve fazla ibadetinden dolayı, alnında secde izleri bulunmaktaydı. Bu da yüzündeki nura ve güzelliğe ayrı bir mana katıyordu.

1- Mekatil'ut- Talibiyyin, s. 59; Nasih'ut- Tevârih, c. 2, s. 341.

İkinci Fasıl: Şecaati

Konuya geçmeden önce şecaatin ne demek olduğunu bilmemiz gerekir. Şecaat, kişinin korkusuzluğunun belirtisidir. Birinin şecaatli olduğunu anlayabilmek için çarpışmalarındaki davranış ve tavrına dikkat etmek gerekir. Bir kimse, savaş kahramanları etrafını sardığı zaman, kılıçların gölgesini hissettiği an, ölümün kendisine doğru geldiğini gördüğünde sarsılır, kaçır ve fırsat kollarsa, onun şecaatlilikle yakından uzaktan bir ilişkisinin olmadığı anlaşılır. Ama eğer er meydanında kılıçlara doğru ilerliyor, ölüme meydan okuyor ve sanki kılıçlar ondan korkuyormuşçasına saldırıyorsa buna, şecaat yularını eline almış denir. Tarih, bu iki grup insanlarla doludur; şecaatlıler taifesi ve korkaklar grubu...

İşte şecaatinden bahsedeceğimiz, şecaat ve şehamet mektebinde yetişmiş, kahramanlık çeşmesinden su içmiş olan bir Kerbela ve Hüseyin kahramanı olan Abbas (a.s)'ın şanı, tarihçilerin şahadetine göre, Kerbela vakiasından önce de dillerdeydi. Şöyle ki, Ebu'l-Fazl (a.s) Sıffin savaşında İmam Ali (a.s)'ın kolu konumundaydı ki onun komutasında yapılan hamlede Muaviye ordusu tarafından engellenmiş olan su, tekrar İslam ordusuna kazandırılmıştır.¹

Abbas (a.s), Sıffin savaşına babası Ali (a.s) ile birlikte katıldı. Muaviye bu savaşta, Müminlerin Emiri Ali (a.s) ve Abbas (a.s) aleyhine çok çalışmıştır. Tarihte anlatılan bazı olaylara veya savaşdaki davranış ve

1- Kibriy'tul- Ahmar, c. 3, s. 25

hareketlere baktığımızda bu büyük insanın babasından, çok güzel dersler aldığını ve gerçekten de, Allah'ın aslanının yavrusu olduğunu müşahede etmekteyiz.

Tarihçiler, Sıffin savaşında Abbas'ın konumunu şöyle yazıyorlar: Muaviye'nin ordusu, suyun önünü alarak Ali (a.s)'ın askerlerinin bu sudan istifade etmesini önlediler. İmamın umumi bir hücum emrinden önce, İslam ordusundan durum ve davranışından şecaatli ve kahraman olduğu tahmin edilen heybetli birisi yüzü kapalı bir halde ileri çıktı. Biraz ilerleyerek Muaviye'nin ordusu önünde durdu. Ortalığı inleten bir haykırış ile: "Sizin en şecaatliniz kimdir?" diye bağırdı.

Muaviye yüksek bir sesle Ebu Şe'sa'yı çağırarak ona: "Sen Şam halkının en cesur savaşçısıysın git ve bu gururlu genci sustur, onun başına gelenler başkalarına ibret olsun" dedi. Ebu Şe'sa ise, bunu kabul etmeyerek: "Bütün Şamlılar beni, kahraman ve bin kişiyle savaşan biri olarak biliyorlar. Bir kişiyi öldürmek için medyana gitmem bana yakışır mı? Ben, onun işini bitirmesi için çocuklarımdan birini göndereceğim" dedi. Derken Ebu Şe'sa, kendisi gibi kahraman olan çocuklarından birini gönderdi. Bu düşman kahramanı, alnını kaşlarına kadar bir parçayla örten bu gencin karşısına dikildi ve teke tek dövüş başladı. Sonunda o gencin darbeleriyle düşman yere yığıldı. Bunu gören Ebu Şe'sa sinirli ve tedirgin bir halde ikinci oğlunu onunla savaşması için gönderdi. Ama çok geçmeden o da kardeşinin akıbetine duçar oldu.

Harezmi'nin yazdığına göre Ebu Şe'sa tekebbüründen kaynaklanan bir inatla yedi oğlunu da bu gençle savaşması için gönderdi, ama hepsi o kahramanın eliyle doğranıp öldürüldü. Olaylara şahit olan Ebu Şe'sa sinirinden patlayacak bir hale gelmişti. Bu defa kendisi recez (öväücü şiirler) okuyarak o gencin önüne

dikildi. Ama çok geçmeden o genç onu da aynen çocukları gibi perişan ederek, onların yanına gönderdi. Ve alnını bir parçayla sarmış olan bu genç, “benimle savaşacak biri yok mu?” diye haykırmaya başladı. Bunu duyanlar gördüklerinin korku ve dehşetiyle, hayatı ölüme tercih edip, gencin karşısına çıkma cesaretini kendilerinde bulamadılar. Tabi ki, buna dostlar da en az o gencin kendisi kadar sevinmişti. Zira böylesi bir şecaat ve kahramanlığı sadece Ali’de görebilmişlerdi... Başka birinin de böylesi bir kahramanlık sergilemesi, onları şaşırtmıştı.

Derken, o genç orduya geri döndü. Ali (a.s) onu yanına çağırarak yüzündeki parçayı açtı. Herkes onu tanıyabilmek için can atıyor; onun kim olduğunu görmek istiyorlardı. Bu arada Müminlerin Emiri Ali (a.s), onu bağrına basarak yüzünden öpmeye başladı.¹

Tarihçiler, Abbas (a.s)’ın Sıffin’de olduğunda yaşının kaç olduğuna dair kesin bir bilgi vermemişlerdir. Yalnız henüz yüzünde tüy bitmeyen bir genç diye tarihe geçmiştir. Ama büyük Ehl-i Beykt âlimi Allame Hüseyin Nuriye göre Abbas (a.s), Sıffin savaşına katıldığında on yedi yaşlarında idi.

Yine, kardeşi İmam Hasan (a.s)’ın şahadetinde yaklaşık 24 yaşlarında olan Abbas (a.s), kardeşinin pak ve temiz bedeninin İslam ve Peygamber düşmanları tarafından ok yağmuruna tutulduğunu görünce, bu iğrenç olay kendisine çok ağır gelmiş, sabrı taşan Abbas, elini kılıcına atmış ama İmam Hüseyin (a.s) tarafından kardeşleri İmam Hasan (a.s)’ın vasiyeti gereği, sükûnete davet edilmiş ve böylece hırsını içine gömen bu kahraman, dini, akidesi ve İmamı uğruna canını vereceği gün ve yeri beklemeye koyulmuştur.²

1- Vesilet’ud- Dareyn, s. 269

2- Kamer-i Beni Haşim, s. 115

Abbas (a.s)'ın şecaati ve kahramanlığıyla ilgili olayları bu kadarıyla sınırlıyor ve konumuzu Peygamber efendimiz (s.a.a)'den gelen bir hadisle noktalyoruz:

لو ولدالناس ابو طالب كلهم لكانوا شجاعا

“Eğer bütün insanlar Ebu Talib'in soyundan gelsydiler, onların hepsi şecaatli ve kahraman olurlardı.”¹

Hız. Abbas'ın Savaş Tekniği

Hız. Abbas (a.s)'ın adından da anlaşıldığı gibi Abbas, Araplarda pehlivan, meydanlarda aslan gibi saldıran, heybetinden düşmanlarının suratlarını astığı kişi anlamına gelir.

Kuret Firişler (Alman araştırmacı), Hız. Abbas (a.s)'ın düşmanlarla savaşındaki yiğitliklerini ve tek başına yüzlerce insanı cehenneme göndermesindeki sırları şöyle sıralıyor:

1- Hız. Abbas (a.s) meydana kendi soyunun pehlivanlarını recez halinde sayıyordu. Bu, düşmanın psikolojisinin kırılarak güçsüz hale gelmesinde çok etkili bir şeydir.

2- Ata binmenin ince ayrıntılarını çok iyi biliyordu.

3- Bineğın hareket halinde, belinden arkasına dönüp kendisini arkadan koruyabiliyordu.

4- Elinin hareketini atın hareketiyle aynı ayarda yapıp, böylece kılıcının darbe gücünü geliştirerek her bir darbeye bir kişiyi yere serebiliyordu.

5- Hız. Abbas'ın geçmesine engel olmak isteyen atlılar, bir yere yığıldıklarından gerçekte birbirlerine engel oluyorlardı. Bir yerde toplanmaları, Hız. Abbas (a.s)'ın daha muntazam bir şekilde hamle

1- El-Abbas, Gurer'ul-Hasais, Hız. Ebu'l-Fazl'in Hayatı

edip, kılıçla onları tek tek attan yere düşürmesini sağlıyordu.

6- Hz. Abbas (a.s) atını çok süratli sürdüğü halde kılıcı yere degeceği kadar eğiliyor ve düşmanına yaklaştığı anda doğrulup darbesini alttan yukarı doğru vuruyordu. Savaşçılar bu yöntemi bilmediklerinden dolayı her zaman kılıcın havadan geleceği beklentisinde oluyor ve siperlerini kafalarının üzerinde tutuyorlardı. Bu da, onların kafalarının kesilmesine neden oluyordu.¹

1- Handeniha Dergisi, yıl 1331, sayfa 51- 61

Hz. Abbas'ın İsim Ve Lakapları

Sekka:

"و يلقب السقاء: لانه استقى الماء لآخيه الحسين عليه السلام يوم
الطف

" "Abbas (a.s)'a, kardeşi İmam Hüseyin (a.s) için su talebinde bulunduğundan "Sekka" denilmiştir." ¹

Curmi b. A'la, Zübeyr'den o da amcasından şöyle naklediyor: Abbas b. Ali dünyaya geldiğinde ona "Sekka" denildi ve "Ebu Kırba" künyesi verildi." ²

Bab'ul-Hevâic:

Hz. Abbas (a.s), düşman İmam Hasan (a.s)'ı terör etme düşüncesinde olduğundan dolayı her zaman kardeşini canı gönülden koruyordu. Kardeşi İmam Hasan (a.s)'ın şahadetinden sonra da, Hz. İmam Hüseyin (a.s) için koruyuculuk ve hizmetçilik yapıyordu. Halkın isteklerini ve hacetlerini İmam Hasan ve İmam Hüseyin (a.s)'a ulaştırdığı ve onlardan gelen emirleri de halka ulaştırdığı için, o Hazrete "Bab'ul-Hevâic" yani hacetler kapısı denilmiştir.

Kamer-i Beni Haşim:

Hz. Abbas (a.s), çocukluğunun ilk günlerinden itibaren fevkalade güzel ve sevimli bir çocuktur. Onu çocukların hep-sinden güzel buluyorlardı. Bu yüzden herkes ona "Kamer-i Beni Haşim" lakabını taktı. Çünkü Arapların örfünde, fiziki güzelliğe sahip, cesaretli, yiğit, korkusuz ve manevi güzelliğe sahip olan kimselere "Kamer" yani "Ay" unvanı verilirdi.

1- Umdet'ut-Talib Fi Ensab-i Ali b. Ebi Talib, s. 349- 356

2- Mekatil'ut-Talibiyyin, s. 59

Arapların bu örfünden dolayı, tarihte, Haşim'in babası olan Abdumena'f'a; "Kamer-i Betha" denilmiştir. Yine, Peygamber efendimiz (s.a.a)'in babasına; "Kamer-i Harem" denilmiştir. Keza insanlar, hem Bi'setten önce, hem de sonrasında rüyalarında Ay'ı gördüklerinde, Peygamber Efendimizi görmeğe yormuşlardır.

Bir gün müminlerin annesi Safiyye (Huyey b. Ahtab'ın kızıydı), rüyasında Ay'ı, Medine'nin göklerinde iken kendi evine indiğini görür.

Yahudi ve zengin birisi olan Safiyye'nin kocası, bu rüyayı yorumlatıp anladığında, Safiyye'nin yüzüne yumruklarla darbe indirmişti. Zira biliyordu ki, Medine'nin Ay'ı, Hz. Muhammed (s.a.a)'dir. Ve çok geçmeden Safiyye, O Hazretin hanımı olacaktır.

Evet, Safiyye'nin kocası Hayber savaşında Hz. Ali (a.s)'in eliyle öldürüldü. Safiyye de esir oldu ve serbest bırakıldıktan sonra, Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.a) ile evlendi.¹

Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.a)'in annesi Amine (a.s) da, Hz. Muhammed (s.a.a)'e hamile olduğunda, rüya aleminde "Ay" görmüş ve o anda kayıptan birisi ona şöyle seslenmişti: "Bu kadın hamiledir, rahminde beslediği çocuk, gelecekte bu ümmetin efendisi olacaktır."

Hz. Abbas (a.s)'a da "Kamer-i Beni Haşim" lakabı verilmiştir. Bu lakap, onun manevi ve cismi güzelliklerini göstermektedir.

Saki-yi Teşnekan (Susuzları Doyuran):

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın bu lakapla lâkaplanması, onun yiğitlik ve fedakârlığından kaynaklanmaktadır. Zira o Kerbela'da İmam Hüseyin (a.s) ve yaranına su getiriyordu. Düşman, Fırat nehrini muhasara altına alarak, Hz. Hüseyin

1- Sefinet'ul- Bihar, c. 2 36; Bihar'ul- Envar, c. 21, s. 33

(a.s)'ın çadırlarına su götürülmesine engel oldu, ama Hz. Abbas, birçok kez su getirdi. Ancak Aşura günü bu kutsal vazifesini yerine getirirken, Rabbinin çağrısına “lebbeyk” dedi ve şahadet şerbetini içti.

Abd-i Salih:

Abd-i Salih “salih kul” anlamındadır. Anlam olarak Aşura kahramanına en çok yakışan unvanlardan birisidir. Bu unvanı, İmam Cafer-i Sadık (a.s) Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın ziyaret namesinde buyurmuştur.¹

Masum İmam tarafından bir kişiye bu şekilde hitap edilmesi onun ne derece yüce bir makama sahip olduğunun göstergesidir.

Etlés:

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın lakaplarından biri de Etlés'tir. Etlés; şecaatli ve yiğit anlamına gelmektedir.

Şehid:

Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'a verilen unvanlardan birisi de şehiddir.

Şehid-i Kərbela:

Bu unvan da, Hazretin ziyaret namesinde gelmiştir. Herkes onu “Şehid-i Kərbela” diye anmaktadır.

İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s), O Hazretin şahadetindeki azametini ve manevi makamının yüceliğini ifade eden hadisi şerifinde şöyle buyuruyor: “*Amcamız Abbas'ın Allah yanında öyle bir makamı vardır ki, kıyamet günü bütün şehitler ona gıpta edeceklerdir.*”²

1- Kamil-i Ziyaret, s. 256

2- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 298

H.z. Abbas'ın Künyeleri

Ebu Kırba:

Kırba, su kaplarına denilir. “Ebu Kırba” ise bu kapların sahibi anlamına gelmektedir. Arapça dilinde her kim, herhangi bir şeyle çok içli dışlı olur ve birlikte olursa, o şeyin başına ebu kelimesi eklenerek o şahıs anılır.¹ Hz. Abbas (a.s) da Kerbela’da su getirme vazifesini üstlendiği ve su kaplarıyla su getirdiği için ona “Ebu Kırba” lakabı verilmiştir.

Aslında, Hazret küçüklüğünden itibaren, Arabistan yarım adasında makam ve övgü olarak önemli sayılan “Ebu Kırba” lakabına sahipti. Zira O küçüklüğünden beri su taşıyıp susuzları doyumak görevini üstlenmişti. İşte bu yüzden O’na “Ebu Kırba” denilmiştir.

Haşim oğulları Kâbe’nin perdeciliği görevini üstlenmişlerdi. Mekke, şimdi olduğu gibi o zamanda da hacıların ve yolcuların uğradığı, konakladıkları bir mekândı. Haşim oğulları Kâbe’nin perdecileri olduklarından ziyaretçilerin su ihtiyaçlarını da karşılıyorlardı. Özellikle de Abdülmuttalib zezem kuyusunu kazmış, Ebu Talib (a.s) ise, “Meş’ar’ul-Harem”, “Arafat” ve “Mina”nın yollarının kenarında kuyular kazıp sular çıkarmıştı. Bu yüzden Ebu Talib (a.s)’a, hacıların sucusu manasına gelen “Saki-yi Hecic” lakabı verilmiştir.

Kıyasacası, tarihe dikkat edilirse, Mekke’de su ulaştırma organizasyonunu Haşim oğulları üstlenmiş ve bu işin başkanlığını onlar yapmışlardır. Hz. Ebu’l-Fazl’ül-Abbas (a.s) da bu güzel sünneti devam ettirdiğinden ona; “**Ebu Kırba**” ve “**Sekka**” denilmiştir.

1- Nasih’ut- Tevarih, c. 2, s. 341

Ebu'l-Fazl:

Bu unvanın Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'a verilmesi konusunda iki yorum yapmak mümkündür:

1- Onun "Fazl" adında bir oğlu vardı. Bu yüzden ona Fazl'ın babası anlamına gelen Ebu'l-Fazl denildi. Zira Ebu'l-Fazl, Fazl'ın babası anlamındadır.

2- Hz. Abbas (a.s) ahlak ve faziletlerde çok yüce derecelere ulaştığından ve en güzel ahlakı simgeleyen özellikleri gösterdiğinden, O'na bu unvan verilmiştir. Yani o faziletlerin babasıdır. Bu güzel ahlaklara sahip olmak isteyenler, mutlaka ondan öğrenmeli ve o kapıyı çalmalıdır ki, büyük ariflerin hayatına dikkat edilirse, önemli dini meselelerde takıldıklarında, O Hazretin kapısını çalmakla rahmet kapılarının yüzlerine açıldığı görülmektedir.

3. BÖLÜM:

KERBELA OLAYI

Birinci Fasıl:
Hz. İmam Hüseyin (a.s) İle Hz. Abbas (a.s)'ın
Yezid'e Biat Etmekten Kaçınarak Medine'den
Ayrılmaları

Muaviye'nin ölümünden sonra, bütün ısrarlara rağmen İmam Hüseyin (a.s) ve O'nun fedakâr yardımcısı Abbas (a.s) Yezid'e biat etmekten kaçındılar.

Muaviye, Recep ayının 15. günü Hicri 60. yılda, Şam şehrinde öldü. Yezid, babasının öldüğü gün “Havariyyin” denen bir yaylada idi. Ancak babasının ölümünün üçüncü gününde onun kabri başına gelebildi.¹ Yezid babasından sonra yeşil sarayda oturarak Şam halkının ziyaret hücumuna uğradı. Zamanın şairleri Yezid'in gözüne girebilmek için şiirler ve kasideler okumaya başladılar. Onu, güya değerli babasını kaybettiğinden dolayı sabır ve metanete davet ettiler. Zira o, Yezid'e dünyanın saltanat ve krallığını bırakmıştı. Yezid'in hilafetinde söylenmiş olan hitabe ve şiirleri, Hacıb, “el-Beyan ve't-Tebyin” kitabında zikretmiştir.

Yezid, bu toplantılarda yapmış olduğu konuşmalarda, eskiden beri içinde kalmış olan kin ve nefretini açığa vurarak halka, Haşim oğulları ile kanlı mücadeleye gireceğini, sözde kendisinin haktan yana olduğunu ve yakında Haşim oğullarından nasıl intikam alacağını anlatmaya başladı. İslami bilgi açısından geri bırakılan, özellikle de İslam kültür ve anlayışından yoksun olup, hak ile batılı ayırt edemeyen halk da onunla beraber olduklarını ve kendisinin emriyle her şeyi yapacaklarını dile getirdiler.

1- El-Abbas, Tenbih ve İşraft'an naklen

Yezid'in İmam Hüseyin (a.s)'dan Biat İstemesi

Kendisini başarılı gören Yezid, babası döneminde kendilerine biat etmeyen Hz. Ali (a.s) ve taraftarlarına karşı ayrı bir kin ve nefret duygusuyla harekete girişti. Babası bile Ehl-i Beyt ile huşunet ve zorlukla mukabele etmemesini istediği halde, Hz. Ali (a.s) ve evladının halk arasında olan sevgisi onu tedirgin ediyor, içindeki kin ve nefreti körüklüyordu. Bu dönemlerde İmam Hüseyin (a.s), Hz. Abbas (a.s) ve diğer Ehl-i Beyt mensupları Medine'de idiler.

Ümeyye oğullarından, nisbeten hilim ve fesahate sahip olan Velid b. Utbe, Medine valisi idi. Muaviye tarafından tayin edilmiş ve Yezid döneminde de görevini sürdürmekteydi. Osman'ın amcası oğlu Mervan b. Hakem de (Osman'ın aleyhindeki fitnelere de adı karışmıştı) Medine'de bulunmaktaydı. Medine'yi tamamen kendi kontrolünde gören ve saltanatın vermiş olduğu bir sarhoşlukla babasının uyarı ve ikazlarını da dikkate almayan Yezid, Medine valisi Velid'e şöyle bir mektup yazdı:

“Allah'ın kullarından biri olan Muaviye'ye hilafet ve kudret başarısı verilmiş ve sonunda Allah onu kendisine çağırmıştır. O, Allah'ın takdir ve iradesiyle yaşadı ve neticede ölümle buluştu. Ey Velid! Şunu bil ki Allah, Osman b. Afvan'ın intikamını Ali yandaşlarından alacaktır. Zira bizler hak taraftarı ve adalet peşinde olanlarız! Evet, ey Velid! Benim mektubum eline ulaşır ulaşmaz Medine halkından benim için biat al. Özellikle Hüseyin b. Ali, Abdullah b. Zübeyr ve Abdullah b. Ömer'den bana Müslümanların halifesi unvanıyla biat etmelerini iste. Elbette onları zorlamalı ve her ne pahasına olursa olsun onlardan biat almalısın. Kim olursa olsun, bana biat etmelidir.”¹

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 250

Yezid'in mektubu Medine valisine ulaştığında Medineliler, Muaviye'nin ölümünden habersiz idiler. Mektubu alan Velid, onu iyice okuyup içeriğinden haberdar olur olmaz, Amr b. Osman'ı çağırarak onu Muaviye'nin ölümünden haberdar etti ve hemen hareket edip İmam Hüseyin, Abbas b. Ali, Muhammed b. Hanefiyye ve Abdullah b. Zübeyr'i nerede olurlarsa, bulup kendisine getirmesini emretti. Amr, hayret ederek, neden bu kadar acele ettiğini sorunca, Velid sinirlenerek Amr'a şöyle bağırdı: "Görmüyor musun? Muaviye ölmüş ve ben bu haberin Medine'de yayılacağından kokuyorum. Zira Hüseyin ve taraftarları halk tarafından ayrı bir muhabbet ve sevgiye sahiptirler. Onlar Muaviye'ye de biat etmemişlerdi. Halk Hüseyin'in, kardeşi Hasan'ın Muaviye'yle anlaşması yüzünden sustuğunu biliyor. Eğer Hüseyin Muaviye'nin öldüğünü duyarsa, kardeşinin anlaşmasının sona erdiğini anlayacaktır. Dolayısıyla kendi hür iradesiyle Yezid'in biatine girmeyerek Medine'de sorun oluşturacaktır. Bir an önce onlardan biat almam gerekiyor ki, Medine halkı biat etmek için bir engelle karşılaşmasın. Eğer onlar biat etmezse, halk da biat etmekte zorluk çıkaracaktır." Bunları duyan Amr, valiyi onaylarcasına kafasını salladı ve şunları ekledi: "Ama şunu bil ki, Hüseyin ve kardeşi Abbas'ı getirmek benim için çok zor olacaktır."

Amr, onları aramaya koyuldu ve hiç birini evinde bulamadı. İmam Hüseyin ve Hz. Abbas'ın her zaman olduğu gibi geceleri Resulullah (s.a.a)'in haremını ziyaret etmekte olduğunu haber aldı. Valinin emirlerini ulaştırmak için oraya gitti ve valinin sözlerini İmam Hüseyin (a.s)'a ulaştırdı. İmam Hüseyin (a.s) ise: "*Sen git, benim kendim vali ile görüşürüm*" diye buyurdu.

Bu arada Abdullah b. Zübeyr İmam Hüseyin (a.s)'a dönerek "Bu gecenin vaktinde neden bu kadar alel-

acele çağırılıyor?” diye sordu. İmam Hüseyin (a.s) önceki gün rüyasında Muaviye'nin evinde yangın çıktığını ve minberinin yandığını gördüğünden Abdullah'ın sorusunu şöyle yanıtladı: *“Bana göre, büyük bir ihtimalle, tağutları olan Muaviye ölmüş ve Velid bizlerden Yezid için biat almak istiyor. Ama şunu bilmelidir ki, bu arzusuna hiçbir zaman ulaşamayacaktır.”*

Yine, orda bulunan Abbas (a.s) da, bu biatin yerine getirilmeyeceğini belirterek İmamın sözlerini onayladı. Abdullah, İmam Hüseyin (a.s)'a kendisinin Velid'i görmeye gidip gitmeyeceğini sordu. İmam Hüseyin (a.s) ise: *“Evet gideceğim”* diye buyurdu.

Abdullah, Velid'in hile ve kurnazlık yapacağını hatırlatınca, İmam Hüseyin (a.s): *“Benim bir korkum yoktur”* dedi ve kardeşi Abbas'ı çağırarak otuz kişilik silahlı bir grup yanına almasını emretti. Bunların hazır olmasıyla, hep beraber o gün akşamüstü Velid'in sarayına gittiler. İmam Hüseyin (a.s) yanındakileri dışarıda bırakarak, kendisi tek başına Medine valisi Velid'in sarayına girdi.

Meşhur tarihçi -Harezmi- şöyle diyor: İmam Hüseyin (a.s) Velid'in sarayına gireceği zaman, yanındakilere şöyle buyurdu: *“Eğer istenmeyen bir durum söz konusu olursa, ben sesimi yükselteceğim, o anda sizler hemen içeri girin.”*

İmam Hüseyin (a.s), elinde Peygamber'in asası olduğu halde Velid'in sarayına girdi. Mervan b. Hakem de valinin yanındaydı. Şüphesiz Velid, Mervan'ı da çağırarak, İmam Hüseyin (a.s) ile dostlarının Yezid'e biat etmeleri sorununu halletmek hususunda ondan yardım almaktaydı. Hâlbuki Muaviye ölümünden önce bu şahısların biati hususunda çok ısrarcı olunmaması ve fazla üzerlerine gidilmemesini önermişti.

İmam Hüseyin (a.s)'ın Biatten Kaçınması

İmam Hüseyin (a.s) Velid'in sarayına girdi. Meclis resmiyet bulduğunda Velid, Muaviye'nin ölüm habe-

rini verdi, açık ve net bir şekilde İmam Hüseyin (a.s)’dan Yezid’e biat etmesini istedi. Ama İmam Hüseyin (a.s) sözü uzatmadan şöyle buyurdu: *“Benim gibi birisinin gizlide biat etmesi doğru değildir. Halkın tamamını biate davet ederken beni de çağırırsun. Çünkü böyle bir biatin başka hükmü vardır.”*

Velid ise, İmam Hüseyin (a.s)’ın halkla dahi Yezid’e biat etmeyeceğini bildiği halde, çaresiz bu öneriyi kabul etmek zorunda kaldı ve şöyle dedi: *“Bu güzel bir iştir ve bu işi seçmen de kendi üzerinedir.”*

İmam (a.s) oradan ayrılmak için ayağa kalktığında Mervan Velid’e şöyle dedi: *“Yazıklar olsun sana! Hüseyin biat etmeden buradan ayrılırsa, artık hiçbir zaman biat etmeyecektir. Böyle bir ortam da bulamayacaksın, sonunda işiniz savaşa varacaktır. Müminlerin Emiri, Yezid’in buyruklarını yerine getir ve Hüseyin’in biat etmedikçe buradan ayrılmasına müsaade etme, ya biat etsin, ya da boynunu vur.”¹*

Bu kötü ve tehdit edici sözleri duyan İmam Hüseyin (a.s) şiddetle sinirlendi ve Mervan b. Hekem’in üzerine yürüyerek, şöyle buyurdu: *“Ey zina zade, ey Zerka’nın² oğlu! Sen mi beni öldürmek istiyorsun, yoksa Velid mi? Bu, yalan ve günah bir sözdür.”³*

İmam Hüseyin (a.s)’ın sinirlendiğini gören Mervan korkudan titremeğe başladı. Daha sonra İmam (a.s) Velid’e dönerek şunları buyurdu: *“Şunu çok iyi bilmelisin ki, bizler nübüvvet hanedanı ve risalet medeniyiz. Yezid ise bildiğin gibi sarhoş, şarap içen ve günahsız insanların ölümüne sebep olan birisidir. Onun*

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 251

2- İbn-i Esir “el-Kamil fi’t- Tarih” kitabında şöyle yazıyor: Zerka, Mevheb’in kızı, Mervan-ı Hekem’in ninesidir. Bayraklı kadınlardan idi ki fesatla meşhur olmuştu. Bu tarihi olay “Ensab’ul-Eşraf” kitabında da gelmiştir.

3- Bihar’ul- Envar, c. 44, s. 324- 325

fisk-u fücuru meşhur ve maruftur. Benim gibi nübüvvet, risalet ve taharet asıllı birisi, malum vaziyette olan Yezid'e asla biat etmeyecektir. Dolayısıyla azıcık düşün ki, bizim hangimiz İslami hilafete daha layığız?!"

Buna karşılık Velid b. Utbe İmam Hüseyin (a.s)'a tehdit edici bir cevap verdi. İmam Hüseyin (a.s) ise, ona bağırmaya başladı. Dışarıda bekleyen Hz. Abbas, İmam Hüseyin (a.s)'ın sesini duyunca, kılıcını kınından çıkararak eline aldı ve yanındaki Haşimoğlu gençlerine hazır olmalarını buyurdu. Ve kapıdaki nöbetçileri aşarak İmam Hüseyin (a.s)'ın yanına geldiler. Sonra da İmam (a.s)'ı sıkı korumaya alarak, evden dışarı çıkardılar. Bu olay, Cuma gününün akşamı Recep ayının 27'sinde Hicri 60. yılda vuku buldu. Böylece İmam Hüseyin (a.s), biat etmeden ve herhangi bir zarar görmeden Velid'in sarayından ayrıldı.

Taberi şöyle yazıyor: İmam Hüseyin, Hz. Abbas ve silahlı adamları sarayı terk ettiklerinde, Mervan b. Hakem Velid'e dönerek: "Benim önerimi kabullenmedin ve önemli bir fırsatı kaçırdın. Hâlbuki onu tutuklayarak katledebilirdin. Artık bilmelisin ki, ona bir daha ulaşamayacak ve biat almak için fırsat bulamayacaksın."

Velid ise şöyle cevap verdi: "Ey Mervan! Nasihatini kendine sakla. Zira senin nasihatın dinimin yok olmasıyla tamamlanıyordu. Acaba Hüseyin'i, Yezid'e biat etmiyor bahanesiyle öldürmem mümkün müdür? Şunu bilmelisin ki, Hüseyin'in kanını döken biri kıyamet günü ağır bir günah yükü ile gelecektir. Allah'ın lütfünden mahrum olacak, günah ve kötülüklerden temizlenmeyecek ve Allah'ın elemli azabına duçar olacaktır."¹

Böylece Medine Emiri, İmam Hüseyin'den Yezid'e

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 252

biat almaya muvaffak olamaz. Ertesi gün Mervan İmam Hüseyin (a.s) ile görüşür ve o uzun bir söyleşinin ardından İmam (a.s)'ı Yezid'e biat etmesi için ikna etmeye çalışır. Hatta onu Yezid'den gelebilecek huşunetle tehdit eder. Ama İmam Hüseyin (a.s) hiddetli bir şekilde Medine'de son sözünü şöyle vurgular:

على الاسلام السلام اذا بلية الامة براع مثل يزيد

“Ey Mervan! Şunu bil ki, eğer İslam ümmeti Yezid gibi bir öndere kalırsa, artık İslam ile veda edilmeli ve İslami kuralların fatihası okunmalıdır.”¹

Evet, ben ceddim Resulullah (s.a.a)'in şöyle buyurduğunu duydum: “Hilafet makamı, Ebu Süfyan soyuna haram ve yasaktır. Eğer Muaviye'nin benim minberimde oturduğunu görürseniz, onu indirin ve karnını parçalayın.” Ama Medine halkı Muaviye'yi Peygamberin minberinde gördüler ve onu indirmediler. İşte şimdi Allah, günahlarından dolayı, Yezid gibi fasık ve günahkâr birini onlara musallat etti.”²

Mervan'a bakılırsa, onun da dosyası temiz değildir. O, Hakem b. As'ın oğludur. Hakem, İslam dininin mukaddesatına açıkça ihanetinden dolayı, Peygamber (s.a.a) tarafından ölüm fermanı çıkan bir kimsedir. Bilahare, Osman'ın amcası oğlu olan Mervan, bu davranışıyla Beni Ümeyye'ye hoş görünmeye çalışıyordu. Ancak Mervan, İmam Hüseyin (a.s)'ın onun bu sözlerinden oldukça rahatsız olduğunu, Abbas'ın ise, kılıcına sarılarak gazaplı bir şekilde ona baktığını görünce, oradan ayrılmak zorunda kalmıştır.

Bu arada Muhammed b. Hanefiyye de, İmam Hüseyin ve Hz. Abbas'a bir takım önerilerde bulunmuş ve Yezid'den gelebilecek tehlikelerin defedilmesi ama-

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 326

2- Cela'ul- Uyun, c. 2, s. 350

cıyla İmam (a.s)’ın Yezid’e biat etmesini istemiştir. Ama İmam Hüseyin (a.s), ona da tarihlere ışık tutan şu sözleri buyurmuştur: *“Ey kardeşim! Bil ki, yeryüzünde benim için sığınacak, barınacak hiçbir yer kalmasa ve beni savunacak ve destekleyecek bir kimse olmasa dahi ben hiçbir zaman Yezid’e biat etmeyeceğim.”*

İmam Hüseyin (a.s)’ile birlikte olan ve bu olaylara ve önerilere şahit olan Abbas’ı büyük bir üzüntü sarmıştı. Ancak o, kardeşi ve önderi olan İmam Hüseyin (a.s)’a dönerek, O’na olan vefasını şöyle dillendirdi: *“Ben de senin görüşünü destekliyor, sana itaat edeceğimi ve hiçbir zaman senin itaatinden ayrılmayacağımı ilan ediyorum.”*

Bu arada İmam Hüseyin (a.s) Muhammedi Hanefiyye’ye yönelik olan sözlerine şöyle devam etmiştir: *“Ben, Allah’ın izniyle Medine’den ayrılıp Mekke’ye gideceğim. Bu yolculuk için kardeşim Abbas ve diğer kardeşlerim, kardeşimin oğulları ve şialarım hazırlandılar. Onların görüş ve düşünceleri benim görüşümdür. Sana gelince; ey kardeşim, Medine’de kalabilir, benim gözüm olursun, burada olan olayları bana iletirsin.”*¹

Bu haberler, özellikle de Hz. Abbas (a.s)’ın kılıç çekerek, İmam Hüseyin (a.s)’ın hiçbir zarara uğramadan Medine valisinin sarayından uzaklaştırılması, Yezid’e ulaşmış olmalı ki, Şam’da öfkelenir ve bu olayları sonuçlandırmak amacıyla İmam Hüseyin (a.s) ile Abbas’tan mutlaka biat alınması kararını alır.

İmam Hüseyin (a.s) Medine’den Ayrılıyor

Hüseyin b. Ali (a.s) kardeşlerini, bacılarını ve diğer aile bireylerini alarak hicri 60. yılın 28 Recep akşamı Medine’den ayrıldı. Altı günlük bir yolculuktan sonra Şaban ayının üçünde Mekke’ye ulaştı. Yaklaşık Zilhicce ayının seki-

1- Bihar’ul- Envar, c. 44, s. 329

zine kadar orada ikamet ettiler. Orada bulunan tanınmış, önemli ve belli başlı kişilerle toplantılar, görüşmeler ve fikir alış verişinde bulundular. Ama İmam Hüseyin ve Hz. Abbas için Allah'ın haremî olan Kâbe'nin hürmeti her şeyden daha önemliydi. Kâbe'nin yanında onların kanı dökülmemeli ve Allah'ın haremînin hürmeti korunmalıydı.

İbn-i Abbas şöyle diyor: İmam Hüseyin (a.s) kendisi gibi, Yezid'e biat etmemek için Medine'den Mekke'ye gelen Abdullah b. Zübeyr'e şöyle buyurdu: *“Babam Ali şöyle buyuruyordu: “Birileri Mekke’de öldürülürse Kâbe’nin ihtiramı yok olmuş olur ve ben o kimse olmak istemiyorum.” Yine, eğer Mekke şehrinden bir karış dahi olsa dışarıda öldürülmem, onun içinde öldürülmemden daha iyidir. Zira ben biliyorum ki, Beni Ümeyye hedefine ulaşmak için nerede olursam olayım, bana ulaşacaklardır. Yahudilerin, cumartesi gününe ihtiramsızlık ve Allah’ın emrine tecavüz ettikleri gibi Beni Ümeyye de, Allah’ın kanunlarını korumayacak ve bana zulüm ve sitemde bulunacaklardır.”*¹

İmam Hüseyin (a.s), yaklaşık 125 gün Mekke'de ikamet ettikten sonra, Allah'ın emin hareminden ayrılmak zorunda kalmıştır. İmam Hüseyin, Hz. Abbas ve beraberlerinde bulunan kişiler (ki yaklaşık 200 kişi civarında idiler) hangi yolda, niçin hareket ettiklerini ve sonuçta Allah yolunda şehit olacaklarını biliyorlardı. Tabi, Mekke'de de bazı insanlar İmam Hüseyin ve Hz. Abbas'a, Yezid'le karşı karşıya gelmemeleri için, Kufe'ye gitmemelerini tavsiye ediyorlardı. Ama onlar büyük bir hedef peşindeydiler, o hedefe ulaşmadan rahat edemezlerdi. O hedef, İslam dinini Yezid gibi din tanımazın tahrifinden korumak hedefiydi. Bunun için ne pahasına olursa olsun ona biat etmeyeceklerdi.²

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 289

2- Lühuf, s. 31; Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 374

İmam Hüseyin (a.s.)'ın Diğerlerinden Farkı

Tarih boyunca Ali taraftarlarının Muaviye ve yandaşlarıyla anlaşmadığı ve her birinin ayrı hedeflerinin olduğu herkesçe bilinmektedir. Yine, Hz. Hüseyin'in Hz. Ali'nin yolunu, Yezid'in de Muaviye'nin yolunu izlediği bilinen gerçeklerdendir. Hz. Ali (a.s.)'ın takipçisi olan İmam Hüseyin (a.s.), Medine'den ayrılırken bu mukaddes kıyamının hedefini şöyle açıklamışlardır: *“Ben ceddimin ümmetini ıslah etmek için kıyam ediyorum. Amacım, sadece iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmaktır. Ben ceddim Resulullah ve babam Ali'nin gittiği yoldan gitme niyetindeyim.”*¹

Görüldüğü gibi, İmam Hüseyin (a.s.) ve Hz. Abbas (a.s.), babalarının gittiği yoldan gitmekte ve Kur'an'ın nurani yolunu takip etmekteydiler. Onların kıyamının maksadı, mevki ve makam elde etmek değil, zalimin zulmüne dur diyerek, Rabbin rızasını kazanmaktı. İmam Hüseyin (a.s.) Mekke'den yaşlı gözlerle ayrılırken bu hedefini şöyle beyan ediyordu:

رضى الله رضانا اهل البيت نصبر على بلائه و يوفينا اجور
الصابرين

*“Biz Ehl-i Beyt, Allah'ın rızasını dikkate alır; Allah'ın razı olduğu şeylere, biz de rıza gösteririz. Bu yolda bize ulaşacak olan belalara karşı da, sabırlı oluruz. Allah da sabredenlerin karşılığını mutlaka bize verecektir.”*²

Daha önce de belirttiğimiz gibi İmam Hüseyin (a.s.)'ı Irak ve Kufe'ye doğru hareket etmekten alıkoymak isteyenler vardı. Bunlardan birisi de Abdullah b. Cafer idi. Taberi ve İbn-i Esir'in, İmam Seccad (a.s.)'dan naklettiklerine göre, İmam Hüseyin (a.s.)'ın hareketinden sonra Ab-

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 329

2- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 367; Lühuf, s. 25

dullah, oğulları Avn ve Muhammed ile gönderdiği mektupta şöyle diyordu: “Seni Allah’a and veriyorum ki, bu mektubu alır almaz kararından vazgeçip Mekke’ye dön. Zira bu yolculukta sizlerin (sen ve çocuklarının) öldürüleceğinden korkuyorum, sen hidayet bayrağı ve müminlerin ümidisin, senin ölümünle Allah’ın nurunun sönmesinden endişeleniyorum. Hareket etmekte acele etme ki, ben de sana ulaşmak için hareket edeceğim.”¹

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 29; Kamil-i İbn-i Esir, c. 3, s. 277

İkinci Fasıl:
Kerbelaya Doğru
Yolculukta Konaklanan Yerler

Kerbela Kafilesi Salebiyye Konağında

İmam Hüseyin (a.s)’ın kafilesi, “**Huzeymiyye**” ve “**Zerud**” denen mekânları geride bıraktıktan sonra “**Salebiyye**” denen yerde konakladılar. Buradaki olaylardan en önemlisi, Muslim b. Akil ve Hani’nin şahadet haberlerinin İmam (a.s)’a ulaşmasıdır. Bu olayı Taberi ve diğer tarihçiler, Abdullah b. Muslim’den şöyle naklediyorlar:

Kufe halkından olan İbn-i Selim şöyle diyor: Arkadaşlarımla beraber Hac merasimini bitirdikten sonra İmam Hüseyin (a.s)’ın kafilesine ulaşmak ve onun işlerinden haberdar olmak istiyorduk. Derken, “Zerud” denen yerde İmam’ın kafilesine ulaştık. Bu konakta Kufe’den gelmekte olan Bekir adında bir şahsı gördük. Şehrimizin durumunu sorduğumuzda şöyle cevap verdi: “Allah’a andolsun ki, Muslim b. Akil ve Hani’yi şehit ettiklerini ve o iki şehidin bedenlerini Kufe sokaklarında dolaştırdıklarını gözlerimle gördüm.”

İbn-i Selim diyor ki, bu haberi alır almaz İmam Hüseyin (a.s)’ın kafilesine ulaştık ve güneş batımında “Salebiyye” denen yere vardık. Burada İmam (a.s) ile yakından görüştük ve Muslim ile Hani’nin şahadetlerini İmama haber verdik.

İbn-i Selim şöyle devam ediyor: İmam (a.s) bu haberi duyunca; “*İnna lillah ve inna ileyhi raciun*” dedi ve göz yaşları yanaklarından akıverdi. Beni Haşim kadınlarından ağlama sesleri yükseldi. Bu arada İbn-i Selim, Müslim ile Hani’nin şahadetlerini delil göstererek İmam’a: “Ey Resulul-

lah'ın oğlu! Böylece sizin Kufe'de taraftarlarınızın olmadığı aşikâr oldu. Eğer buradan geriye dönerseniz, sizler için daha iyi olur" dedi.

Bu arada Akil oğulları, Müslim'in kanının yerde kalma-
yacağını, öcünü alacaklarını veya onun gibi şehit olacaklarını
söylüyorlardı. Konuyla ilgili başka görüşler belirtenler de vardı,
ama herkes, son sözü İmam (a.s)'ın söyleyeceğine ve son
kararın İmam (a.s) tarafından verilmesi gerektiğine inanıyordu.
Nitekim İmam (a.s) da görüşünü açıkladı ve şöyle buyurdu:

لا خير في العيشى بعد هؤلاء

Yani, "Bunlardan sonra (Muslim ve Hani) yaşamakta ha-
yır yoktur." ¹

Yine, bu konaklama yerinde birisi, İmam (a.s)'ın huzuruna
gelerek, Hazretten;

"يوم ندعوا كل اناس بامامهم"

"O gün her kavmi kendi imamıyla çağıracağız" ²
ayetinin tefsirini sordu. İmam Hüseyin (a.s) da şöyle cevap
verdi: "Evet, Öyle imam ve rehber vardır ki, halkı doğru
yola, saadet ve hayra davet eder; bir grup ona evet der ve
onu takip eder. Öyle rehberler de vardır ki, halkı batıla ve
bedbahtlığa davet eder; bir grup da onlara evet der. Birinci
grup cennette, ikinci grup ise cehennemdedir. Allah'ın;
"Bir grup cennette, bir grup da cehennemdedir" ³
ayetinin anlamı da budur." ⁴

Kerbela Kfilesi Şukuk Konağında

İmam Hüseyin (a.s) Irak topraklarına yaklaştıkça her
geçen gün daha fazla Irak ve Kufeli insanlarla karşıla-
şıyordu. Yine, "Şukuk" denen konaklama yerine geldik-

1- Ensab'ul- Eşraf, c. 3, s. 168 Tarih-i Taberi, c. 4, s. 300; Kamil-i İbn-i Esir, c. 3, s. 278; İrşad-
ı Müfid, s. 205

2- İsra suresi 71. ayet

3- Şura suresi 70. ayet

4- Emailiyi Şeyh Saduk, s. 53, Makalat-i Hüseyin, Merhum Mukerrem, s. 91

lerinde Kufeli biriyle karşılaştı. Ona Kufe’de olup bitenleri ve halkın düşünce ve görüşlerini sordu. O ise şöyle cevap arz etti. “Ey Resulullah’ın evladı! Kufe halkı size muhalefet ve düşmanlık hususunda bir araya gelmiş, sizinle savaşıma konusunda söz birliği etmişlerdir.”

İmam (a.s) ise cevap olarak şöyle buyurdu: “*Başta gelecek şeyler Allah tarafındandır. O neyi uygun görürse onu yapar, Allah’ın her gün için özel ve has bir iradesi vardır.*”

Daha sonra dünyayı yeren şöyle bir şiir okudu:

“Bu dünyanın yaşayışı bazıları için güzel ve değerlidir. Ama ödüllerin verildiği cihan daha güzel, daha değerlidir.

Eğer mal ve servet bir gün insandan ayrılacaksa, kişi böyle bir serveti toplamak için haset etmemelidir.

Eğer rızklar takdir ve taksim edilmişse, kişi servet kazanmakta hırslı olmamalıdır.

Eğer bu bedenler ölmek için yaratılmış ise, Allah yolunda ölmek daha güzeldir.

Selam olsun sizlere ey Peygamber ailesi, yakında aranızdan ayrılacağım.”¹

Bu şiiri, İmam Hüseyin (a.s)’ın başka yerlerde okuduğu da rivayet edilmiştir.

İmam Hüseyin (a.s) Zübale Konağında

Kerbela kafilesi “**Şukuk**” konağından ayrılıp “**Zübale**” denen yere ulaştığında, Kufe’den İmam (a.s)’ın taraftarlarından birinin göndermiş olduğu mektupla, resmen Muslim, Hani ve Abdullah b. Yaktur’un şahadet haberleri imamın eline ulaştı. Bunun üzerine İmam (a.s) dostlarına, elinde mektup olduğu halde şöyle buyurdu: “*Muslim b. Akil, Hani ve Abdullah b. Yaktur’un şehid edildikleri ve taraftarlarımızın bize yardım etmekten kaçındıkları haberini almış bulunuyoruz.*

1- İbn-i Asakir, s. 161 Maktel-i Hüseyin, s. 91- 92.

Buradan sizlerden dönmek isteyenler dönebilirler ve bizlerin sizin üzerinizde hiçbir hakkımız yoktur.”¹

Böylece İmam (a.s), oradakilerin serbestçe karar vermelerini sağlamak amacıyla, biatini oradaki insanların üzerinden kaldırmış bulunmaktaydı.

İmam’ın Önerisinin Netice ve Sebepleri

Meşhur tarihçilerden Taberi ve Şia’nın en büyük âlimlerinden olan Şeyh Mufid (r.a), İmam (a.s)’ın sözlerini naklettikten sonra bu önerinin neticesi ve sebepleri hakkında birbirine yakın görüşler beyan etmişlerdir.

Örneğin; Taberi şöyle yazıyor: İmam Hüseyin (a.s), yol boyunca kendilerine katılanların birçoğunun, gideceği yerde halkın ona itaat edeceği ve emirlerine boyun eğeceğini sandıklarından kendisine katıldıklarını biliyordu. Bu yüzden İmam (a.s), bu grubun olup bitenlerden habersiz olarak kendisiyle gelmelerini istemiyordu. İmam (a.s), gerçekleri öğrendikleri takdirde, kendisine yardımda kararlı olan bir grubun dışında, diğerlerinin bu yolculuktan vazgeçeceğini de biliyordu. Bu nedenle İmam (a.s) olup bitenleri yanındakilere eksiksiz olarak bildirerek, böyle bir öneride bulundu ki, herkes kendi kararını kendi versin.

Ünlü tarihçi Taberi, bu önerinin neticesini de şöyle açıklıyor: İmam Hüseyin (a.s)’ın bu açıklamasından sonra kendisiyle bulunan topluluk grup grup dağılmaya başladı ve sadece Medine’de kendilerine katılan muhlis taraftarları kaldı.

Evet, İmam (a.s) bu öneri ve açıklamaları, sadece bir yerde değil, aksine bütün konakladıkları yerlerde beraberinde olan insanlara açıklamış ve onların karar vermede serbest olduklarını bildirmiştir.

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 300; İrşad-ı Müfid, s. 205.

Abdullah b. Yaktur'un Şahadet Olayı

İbn-i Hacer "İsabe" adlı eserinde Abdullah'ın şahadetini özetle şöyle naklediyor: İmam Hüseyin (a.s) Mekke'den hareket ettikten sonra, onu bir mektupla, daha önceden Kufe'ye giden Müslim'in yanına gönderdi. Abdullah "**Kadisiyye**" denen yerde Hasin b. Numeyr tarafından yakalanarak Kufe'de Ubeydullah b. Ziyad'ın yanına gönderildi. İbn-i Ziyad, Abdullah'tan kürsüye çıkarak Müminlerin Emiri Ali (a.s) ve Hüseyin b. Ali (a.s)'a hakaret etmesini ve kötü beyanlarda bulunmasını istedi. Abdullah kürsüye çıkarak verilen emrin aksine, Beni Ümeyye hanedanını yeren sözler söyledi ve Müminlerin Emiri Ali (a.s)'ı övgüyle anarak şöyle dedi: "Ey halk! Ben Fatıma oğlu Hüseyin'in elçisiyim. Sizlere gelmemdeki amaç, ona yardımda bulunmanız ve Mercane'nin oğlu (İbn-i Ziyad) karşısında kıyam etmenizdir."

Bu sözleri duyan İbn-i Ziyad, onun, elleri arkadan bağlanmış bir şekilde sarayın üzerinden aşağı atılmasını emretti ve onu sarayın üzerinden aşağı attılar. Henüz ruhu bedeninden ayrılmamıştı ki Abdullah, Melik b. Umeyr adında gözü dönmüş bir katil tarafından mübarek başı bedeninden ayrıldı. Böylece sevdiği ve arzu ettiği insanlara kavuştu.

İmam (a.s)'ın Kafilesi Batn-i Akabe Konağında

Kerbela kafilesi "**Zübale**" konağından ayrıldıktan sonra, "**Batn-i Akabe**" denen yerde konakladı. İbn-i Kuleveyh'in İmam-ı Sadık (a.s)'dan, diğer hadisçi ve tarihçilerin de başka kanallardan nakillerine göre, İmam Hüseyin (a.s) bu konaklama yerinde görmüş olduğu rüya münasebetiyle dostlarına ve ashabına şöyle buyurdu: "*Ben kendim için şehit olmaktan başka bir şey düşünmüyorum. Zira rüya âleminde birkaç köpe-*

ğın bana saldırdıklarını gördüm, bunların en kötüsü alacalı bir köpekti.”¹

Merhum Müfid, “İrşad” adlı eserinde şöyle diyor: İmam (a.s)’ın sözlerinden sonra Ekrem’e kabilesinden olan ve bu konakta İmamla karşılaşan, Amr b. Lavzan adında yaşlı bir adam, İmam (a.s)’a: “Nereye gitmek istiyorsunuz?” diye sordu.

İmam (a.s): “*Kufe’ye doğru*” diye cevap verdi.

Amr b. Lavzan şöyle dedi: “Allah aşkına buradan geri dönünüz. Zira ben, bu yolculukta kılıç ve mızrak-tan başka bir şeyle karşılaşacağınızı zannetmiyorum. Eğer sizi davet edenler, size yardım hususunda her yönden hazır olurlarsa, o zaman onlara doğru hareket edersiniz. Ama vaziyet bundan ibaretken, kendinizin de tahmin ettiği gibi, ben onlara gitmenizi, asla doğru bulmuyorum.”

İmam (a.s) bu yaşlı adamın cevabında şöyle buyurdu: “*Ey Allah’ın kulu! Senin anladığın mesele benim için de açık ve nettir. Ama Allah’ın takdiri değişmez. Bunlar benim kanımı dökmedikçe durmayacaklardır. Bu kötü amellerinden dolayı da Allah onlara öyle birisini musallat edecek ki, zilletin en acısını onlara tattıracak ve onlar bütün milletlerden daha aşağı bir koonuma düşeceklerdir.”²*

İmam (a.s)’ın Kafilesi Şeraf Konağında

İmam Hüseyin (a.s)’ın kafilesi “**Şeraf**” denen yere ulaştığında, İmamın hareketini önlemek için görevlendirilen Hürr b. Yezid-i Riyahi komutasındaki bin kişilik bir ordu da oraya ulaştı. Bu konakta İmam (a.s) Hürr’ün askerlerine hitaben iki konuşma yaparak ken-

1- Maktel-i Hüseyin, Merhum Mukarrem, s. 93.

2- İrşad-ı Müfid, s. 205.

disinin ve Beni Ümeyye ailesinin konumunu açıklığa kavuşturarak, hareketinin hedeflerini açıkça beyan etti.

Tarihte nakledildiğine göre, Şeraf konağında İmam (a.s)’ın yanındakiler, erkenden Fırat’tan su almak için hareket ettiler ve şayet İmam’ın özel emriyle olsa gerek, bu defa, her zamankinin aksine ihtiyaçtan daha fazla su aldılar. Öğlene doğru ise, Hürr ile bin kişilik bir ordu yorgun, susuz ve bitkin bir halde oraya ulaştı. İmam (a.s)’ın emriyle, susuzluk ve yorgunluktan bîtap olan bu orduya, Kербela kafilesi tarafından su verildi, hatta atlarının ve develerinin dahi susuzluğu giderildi, atlarının boyun ve ayakları suyla sıvazlanarak serinlemeleri sağlandı. Aslında İmam (a.s) bu tavrıyla, yarın Aşura günü düşmanın sergileyeceği, altı aylık bebeten bile suyun esirgenmesi cinayetini bilircesine, bütün dünyaya insanlık dersi veriyordu.

Derken; öğlen namazının vakti oldu. İmamla birlikte Hürr’ün askerleri de namaza durdular. Namazın bitiminde ise İmam (a.s), kılıcına yaslanmış bir halde, askerlere dönerek şöyle buyurdular: *“Ey insanlar! Benim sözlerim sizlere hüccet ve Allah’ın nezdinde benim görevimi yerine getirmemdir. Sizlerin mektupları ve elçileriniz bana gelerek; “bizlerin İmam ve önderi yoktur, davetimizi kabul et ve bize doğru hareket et, umulur ki Allah senin vesilenle bizleri hidayet eder” dediler ve ben, bunlardan sonra size doğru hareket ettim. Eğer bu verilmiş sözlere bağlı iseniz, size gelmiş bulunmaktayım, benimle biat etmelisiniz. Benimle beraber olacağınıza dair beni inandırmalısınız. Eğer benim gelmemden rahatsız olmuş iseniz, ben geldiğim yere geri dönmeğe hazırım.”*¹

İmam (a.s)’ın sözleri sona erdi, ama Hürr’ün ordusundan herhangi bir müspet veya menfi cevap gelmedi. Derken; ikinci namazı vakti yetiştii ve yine bütün ordu İmam

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 303; İrşad-ı Müfid, s. 207; Kamil-i İbn-i Esir, c. 3, s. 280

(a.s)’a iktida ederek ikinci namazını da beraberce kıldılar. Namaz bitiminde İmam (a.s) orduya dönerek ikinci konuşmasına başladı. *“Ey insanlar! Eğer Allah’tan korkuyorsanız, hakkın, sahibinin elinde olması Allah’ı hoşnut eder ve biz Peygamber Ehl-i Beyti olarak, halkın velayet ve rehberliğine onlardan (Beni Ümeyye) daha layık ve makbulüz ki onlar haksız yere makam iddiasında bulunmuş ve her zaman zulüm, fesat ve Allah’a düşmanlık yolunu seçmişlerdir. Yine, eğer seçmiş olduğunuz bu yolda ısrar eder, bizden yüz çevirir ve hakkımızı tanımazsanız ve mektuplarda yazdıklarınızın aksine düşünüyorsanız, ben buradan geri dönmeye hazırım.”*¹

İmam (a.s)’ın sözleri bittikten sonra Hürri; “Bizim, söylediklerinizden haberimiz yoktur” diye cevap verdi. İmam (a.s), ashabından olan Ukbe b. Seman’a, iki hurcun (torba) dolusu mektupları getirmesini emretti.

Mektuplar gelmesine rağmen Hürri yine de bunlardan haberinin olmadığını söyleyerek İmam (a.s) ile karşılıklı konuşmaya başladılar.

İmam (a.s)’ın Hür İle Konuşmasında Üzerinde Durduğu Noktalar

İmam (a.s), Ehl-i Beyt ve Peygamber ailesini güzel bir şekilde tanıttı. Onların temizliğini, taharetini ve Allah tarafından mukaddes kılındığını ve yine Allah tarafından velayet ve imamet makamına seçildiğini anlattı. Kendi muhalif ve düşmanlarının ise, ne kadar zalim, gaddar ve fasık insanlar olduklarını, dolayısıyla Allah’ın düşmanı olduklarını beyan etti; onlara gelmesini, kendi isteğiyle değil, daha ziyade onların istek ve daveti doğrultusunda gerçekleştirdiğini belirterek yolculuğunun amacını onlara güzel bir şekilde açıkladı.

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 303 ; Tarih-i İbn-i Esir, c. 3, s. 280; İrşad-ı Müfid, s. 207-208.

Elbette, İmam (a.s)’ın geri dönme isteği, İmam’ın artık kıyamdan ve Yezid hükümetine karşı koymadan vazgeçtiği anlamına gelmiyordu. İmam (a.s) geriye dönseydi dahi, bu kıyam başka bir noktada vuku bulacaktı. Zira onların göndermiş olduğu mektuplar, İmam (a.s)’ın zulme karşı kıyam etmesinin asıl nedeni olmadığı gibi, İmam (a.s)’ın kıyamdan vazgeçmesini de sağlayamazdı. İlâveten, eğer Yezid hükümeti, İmam (a.s)’ın hedefinde zerre kadar tereddüt ettiğini görselelerdi, tarih boyunca lanetlenmelerine sebep olacak Kerbela cinayetini gerçekleştirmezlerdi.

Kerbela kafilesinin görüş ve hedefinde kararlı olduğunu gören Hürr, kafilenin geriye dönmesini engelledi. Ve İbn-i Ziyad’ın emirleri gelinceye kadar kendisine zaman kazandıracak bazı girişimlerde bulundu. Aynı zamanda İmam Hüseyin (a.s) ve beraberindekileri ölümle tehdit eder gibi bir tavır alıverdi. Buna mukabil, hayatını, canını, malını ve evlatlarını Allah ve din yolunda gözden çıkarmış olan İmam Hüseyin ve beraberindekiler tarafından sert tepkiler gördü. İmam bu arada Hüseyin (a.s) da, dünyayı ve ölüm korkusunu yeren; ölümün mert insanlar için zillet olmadığını, aksine şehit edilmek bahasına olsa dahi, iyilere yardımcıda bulunmak ve Allah düşmanlarına karşı koymak gerektiğini vurgulayan konuşmalar yaptı.

İmam’ın Kafilesi Beyza Konağında

“Şeraf” konağından sonra iki ordu birbirinin paralelinde ve birbirlerini kollayarak hareket ediyor, istirahat ve su yönünden uygun olan yerlerde konaklıyorlardı. Bu müsait yerlerden birisi de “**Beyza**” denen yer idi. Burada da İmam (a.s) fırsatı ganimet bilerek hakikatleri anlatarak kendi hedeflerini açıklayan konuşmalarda bulundu. Bu konuşmalarda Peygamber Efendi-

mizin, tuğyan eden ve Allah'a baş kaldırıp helâlî haram ve haramı helal sayan zorba sultanlar karşısında İslam ümmetine yaptığı tavsiyelere değinerek bu gibi yöneticiler karşısında susmanın caiz olmadığını, kıyamdan kaçıp suskunluğu seçenlerin de aynen isyan eden sultanlar gibi cezalandırılacağını belirtti. Konuşmalara devam ederek, Beni Ümeyye'nin dini değiştirdiğini, helâlî haram saydığını ve ceddinin dininin korunması gerektiğini vurgulayarak, kendilerinin bu açıdan öncülüğe daha layık olduklarını açıklığa kavuşturdular. Daha sonra Kufelilerin yazmış oldukları mektuplardan bahsederek, kendisine yardım edeceklerine dair söz verdiklerini anlattılar. Ama biatlerinden geri dönmüş ve pişman iseler de, babası ve kardeşine de aynı şeylerin yapıldığını ve biatten dönüldüğünü karşındakilere anlatarak bu olayların sadece onların kendilerine zarar vereceğini, şahsının, tarihte tekerrür eden bu gibi olaylarla etkilenmeyeceğini beyan ettiler.

Kerbela Kafilesi Ruheyne Konağında

Burada konakladıktan sonra Ebu Hurr'e adında bir Kufeli İmam (a.s)'ın huzuruna gelerek O'na, Allah'ın ve ceddinin hareminden dışarı çıkmasındaki amacının ne olduğunu sordu.

İmam (a.s) şöyle buyurdular: *“Ey Ebu Hurr'e! Beni Ümeyye, uygun olmayan söz ve amellerle bana ihtiramsızlıkta bulundular, mal ve servetimi yağmaladular, buna rağmen sabrettim. Ama kanımı dökmek isteyince kendi şehrimden çıktım. Allah'a andolsun ki Ümeyye oğulları beni öldürecekler. Allah onları umumi bir zillet ve aşağılığa duçar kılacak ve kesici bir kılıca müptelâ edecektir. Allah onlara öyle birini musallat kılacak ki Seba Kavminden de daha aşağılık ve zelil*

bir duruma düşeceklerdir.”¹

İmam Hüseyin (a.s) ve kafilesi, böylece konaktan konağa, menzilden menzile Kербela çölüne yaklaşıyordu. “**Ruheyme**” konağından sonra “**Beni Mekatil**” denen konağa vardılar. Burada da İmam (a.s) karşılaştıkları insanlara hitaben bir takım konuşmalar yapmış, onlara kıyamının hedefini açıklamış, onların sordukları soruları cevaplamıştır. Onlar da üzüntülerini beyan etmenin yanı sıra bir takım önerilerde bulunmuşlardır. Daha önce de beyan edildiği üzere, İmam (a.s) bu konuşmalarında, kıyamının en önemli hedefi olarak, Allah'ın kullarına karşı en acımasız, en katı bir yönetim şekli sergileyerek, her türlü zulmü reva gören, Allah'ın dinine karşı da en katı düşmanlığı ortaya koyarak, elinden gelen hiçbir tahriften sakınmayan, ilahi değer namına hiçbir değer tanımayan, Allah'ın helâlını haram; haramını da helal ve mubah etme girişiminde bulunan ve hiçbir rezalet ve fesattan sakınmayan zalim Yezid yönetimine karşı koymak, ne pahasına olursa olsun zalim karşısında boyun eğmemek olduğunu beyan ediyor; kendisiyle birlikte olanların da aynı hedefi paylaştıklarını vurguluyordu.

1- Maktel-i Hüseyin, s. 97; Lühhuf, s. 62

Üçüncü Fasıl: İmam Hüseyin (a.s.)'ın Kafilesi Kerbela'da

Ubeydullah b. Ziyad, ordu komutanı olan Ömer b. Sa'd'ı, İmam Hüseyin (a.s) ve Abbas b. Ali (a.s) ile savaşması için Kerbela'ya göndermişti. Ömer b. Sa'd, ilk günlerde bu korkunç sorumluluğun altına girmek istemiyordu. Nitekim bazı bahaneler uydurarak bu olaydan uzaklaşmak istemişti. Ama Yezid ve Ubeydullah'tan gelecek olan tehlikeden korku içerisindeydi. Onun ordu komutanı olacağı dilden dile dolaşınca bazıları kendisine nasihatte bulunmaya çalıştılar. Bunlardan biri de kendi yeğeni olan Hamza b. Muğayre idi ki, imanlı ve dindar birisiydi. Dayısına çok dikkatli olmasını ve elini İmam Hüseyin (a.s)'ın kanına bula maması gerektiğini belirterek, dünyada hiçbir şeye sahip olmasa da bunun, ahirette adalet mahkemesi önünde İmam Hüseyin ve yaranlarının kaniyla yargılanmasından daha iyi olduğunu söyledi. Bu nasihat ve tavsiyeler kendisinde etki bırakmış olmalı ki, Ömer b. Sa'd, adamlarından, Kesir b. Ubeydullah-ı Şa'bi'yi, buna muvaffak olamayınca da, Kurret b. Kays-ı Haznele'yi İmam Hüseyin (a.s)'a göndererek İmam (a.s)'ı buraya getiren asıl sebebin ne olduğunu öğrenmesini istedi.

İmam Hüseyin (a.s)'ın seçkin dostlarından olan Habib b. Mezahir bu şahsı tanıyarak İmam (a.s)'ın çadırına götürdü. Kurret, Ömer-i Sa'd'ın söylediklerini İmam (a.s)'a anlattı. İmam (a.s), cevaben şöyle buyurdu: *“Sizin şehrin insanları bana çok sayıda mektup yazdılar ve beni bu topraklara davet ettiler. Ama şu anda kararsız ve pişman iseler ben de geri dönerim.”*

Bu haberi duyan Ömer-i Sa'd sevinerek savaşın durdurulabileceğini düşündü. Sonunda İbn-i Ziyad'a şöyle bir mektup yazdı: "Kerbela'ya gelir gelmez İmam Hüseyin'e bir elçi göndererek, O'nun buralara geliş sebebini sordurdum. O da Kufelilerin kendisine yazmış oldukları mektuplardan dolayı buraya geldiğini ve eğer Kufeliler sözlerinden pişman iseler geri dönebileceğini bildirdi."

Ubeydullah b. Ziyad bu mektubu okuyunca, alay edencesine gülümsemeye başladı ve şöyle dedi: "Hüseyin, bizim elimizde esir olunca kurtuluş yolu aramaya başladı. Ama şunu bilmelidir ki, elimizden kurtulamayacaktır. Daha sonra Ömer-i Sa'd'a şöyle bir mektup yazdı:

"Mektubunu aldım ve durumdan haberdar oldum. Şimdi ise önemli konulardan biri olan Yezid'e biat meselesini Hüseyin ve yanındakilere açıkla. Eğer bunu kabullenir ve biat ederlerse, sonraki görüşümüzü açıklarız, ama ne olursa olsun hızlı bir şekilde Hüseyin ve dostlarıyla su arasında bir engel oluştur. Hüseyin ve yanındakiler hatta bir yudum su dahi bulamaz olsunlar; aynen İslam'ın mazlum halifesi Osman b. Avfan'a yapıldığı gibi. Bu mektubu alır almaz Ömer b. Haccac'ın komutasında olan piyade ve atlı askerlerle Fırat Nehri'ni kontrol altına al ki, Hüseyin ve beraberindekiler hiçbir şekilde sudan yararlanmasınlar."

Bu mektubu alan Ömer-i Sa'd, emirleri bir bir uygulamaya koyuldu. O yıl muharrem ayı yaza denk geldiğinden öldürücü bir sıcak vardı. Bu arada İmam Hüseyin (a.s) ve yanındakiler, yanlarına almış oldukları suları bittiğinden dolayı, hem kendileri, hem de binek ve yük taşımada kullandıkları hayvanları susuzlukla çırpınıyordu. Özellikle küçük yavrular (Ali Esğır gibi ki henüz bir yaşını doldurmamıştı) susamış, boğaz ve dudakları susuzluğun etkisiyle kurumuş ve patlamıştı.

Hz. Ebu'l-Fazl'il- Abbas (a.s)'ın Su Getirmesi

İmam Hüseyin (a.s) ve kardeşi Hz. Abbas (a.s) bu konuda görüş alışverişinde bulundular ve gecenin karanlığından yararlanarak yaklaşık otuz atlı ve yirmi yayayla birlikte Fırat nehrine inerek su kaplarını doldurup çadırlara getirme kararı aldılar.¹

Abbas (a.s)'ın su getirme hazırlıklarına koyulduğu bir sırada, düşman tarafından gelen bir ses, İmam Hüseyin (a.s) ve dostlarını muhatap alarak bir yudum suya bile izin verilmediğini ve susuzluktan öleceklerini duyurdu.

İmam Hüseyin (a.s) ve Abbas (a.s), gizli konuşmalarının düşmana iletildiğini fark edince, bu işi yapan için şöyle bedduada bulundular: *“İlahi, bu şahsı susuz bir şekilde öldür ve onu her zaman için gufran, bağışlanma ve rahmetinden mahrum et.”*

Elbette İmam Hüseyin (a.s)'ın yanındakilerden bazıları bu şahsı tanıyorlardı. Bu adam Kerbela olayından birkaç gün sonra Kufe sokaklarında gezerken kuduz bir köpek tarafından ısırıldı. Dolayısıyla o zaman çaresi olmayan kuduz hastalığına yakalandı. Bilindiği gibi, bu hastalığın ilacı, yıllar ve asırlar sonra Fransız bilgin Pastör tarafından bulunmuştur. O zamanlar öldürücü olan bu hastalık, ateşin yükselmesine ve aşırı susuzluğa sebep uluyordu. Bu belaya duçar olan biri, her ne kadar su içerse içsin, susuzluğu daha çok artıyor ve ateşler içinde kalıyordu. Bu şahıs da susuz bir şekilde kıyamette hesap vermek üzere, Azrail'e buyun eğdi. Zira Allah-u Teala, İmam Hüseyin (a.s)'ın bu şahsa olan bedduasını kabul etmişti.

Önceden alınmış karar doğrultusunda Hz. Abbas (a.s), yanına yardımcılarını da alarak, Fırat'a doğru i-

1- El-Kamil-u fi't- Tarih, c. 2, s. 556; Ebsar'ul- Ayn, s. 27; el-Kamil-u fi't- Tarih, c. 3, s. 414; Nasih'ut- Tevarih, c. 2, s. 196

lerledi ve suya ulaştı. Önceden de dediğimiz gibi, nehir Ömer b. Haccac tarafından piyadeler haricinde yaklaşık beş yüz atlı tarafından sarılmış ve İmam Hüseyin (a.s) ile yakınlarının sudan faydalanması önlenmişti. Bu arada Abbas (a.s)'ın atının ayak seslerini duyan düşman: "Kim o?" diye bağırdı.

Abbas (a.s)'la birlikte olanlardan Nafi b. Hilal-i Beceli adında biri: "Biz, mahrum ettiğiniz sudan içmek için geldik" diye cevap verdi.

Haccac: "Sen kimsin?" diye sordu.

Nafi yüksek sesle kendisini tanıttı.

Haccac: "Siz Hüseyin'in adamlarından mısınız?" dedi.

Nafi: "Evet" dedi.

Haccac: "Sorun yoktur, doyuncaya kadar su içiniz, afiyet olsun ama Hüseyin ile Abbas'a bir yudum dahi götüremezsiniz" dedi.

Nafi: Sinirli bir halde feryat ederek şöyle dedi: "Allah'a andolsun ki İmam Hüseyin (a.s) susuz oldukça bizler bir yudum dahi su içmeyeceğiz. Biliniz ki, Hüseyin'in kardeşi Abbas da bizimledir."

Haccac: "Bilmelisiniz ki, burada çok askerimiz vardır ve yaklaştığınız an hücum edeceğiz."

Derken; Abbas (a.s), kılıcını çekerek müdafaaya hazırlandı. Bu arada yardımcıları ve beraberindekilerden bir kısmı, yirmi civarında su kabını suyla doldurdular, diğerleri ise, onları korumaya koyuldular. Çünkü Haccac hücum emri vermiş ve çatışma başlamıştı.

Abbas (a.s)'ın, Allah-u Ekber sesiyle düşmanın içine korku düşmüştü. Abbas, hem hücum eden düşman atlılarını savıyor, hem de beraberindekileri koruyordu. Su nehrini kuşatan düşman askerleri ise, her ne kadar onların su götürmelerini engellemeğe çalışıyorlardıysa da, Abbas (a.s)'ın şecaati ve korkusuz ham-

leleri karşısında dağılmaya yüz tutmuşlardı. Nihayet, Abbas (a.s) ve beraberindekiler, yara almadan, salim bir şekilde sularıyla beraber çadırlara ulaştılar. İşte Abbas (a.s)'a “Sakka” ve “Ebu Kırba” lakaplarının verilmesi bundan dolayıdır.¹

Burada dikkat edilmesi gereken önemli konulardan birisi, Abbas (a.s)'ın kendisinin susuz olduğu halde, İmam Hüseyin (a.s) ve çocuklardan önce su içmemesidir. Bu, onun İmam (a.s)'a ne kadar sadık olduğunun göstergesidir. Bundan dolayı Abbas (a.s) susuzlara su veren anlamında “Saki” olarak adlandırılmıştır. Zira onun su getirmek için harcadığı çabalar olağan üstü ve tehlike içermektedir. Ama iş Allah için olduğu zaman mutlaka O'nun yardımına da mazhar olacaktır.

Abbas (a.s) başarılı bir şekilde çadırlara döndüğünde Zuheyr b. Kayn O'na hitaben şöyle dedi: “Baban evleneceği zaman, nesep ve soy sop ilminden anlayan kardeşi Akil b. Ebu Talib'e kendisi için şecaatli bir çocuk dünyaya getirecek bir eş bulmasını istemişti. Annen Ümm'ül- Benin de gerçekten Kerbela'da İmam Hüseyin (a.s)'a yardım edecek şecaatli bir evlat dünyaya getirmiştir. Baban seni bu günlere saklamıştır. Sen Hüseyin'e, kardeşlerine ve Ehl-i Beyte yardımını esirgememelisin.”

Bu sözleri dinleyen Abbas (a.s) şöyle buyurdu: “*Ey Zuheyr! Böyle bir günde beni teşvik ettin.*” Ve gülümseyerek şöyle devam etti: “*Allah'a andolsun ki bu zalim düşmanlara şimdiye kadar şahit olmadıkları bir şecaat örneği göstereceğim.*”

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 388

İmam Hüseyin (a.s)'ın Düşman Komutanı İle Görüşmesi

İmam Hüseyin (a.s), Ömer-i Sa'd'a elçi göndererek gece karanlığında iki ordu arasında görüşme önerisinde bulundu. Ömer, bu öneriyi kabul etti ve yirmi korumasıyla birlikte kararlaştırılan yere geldi. İmam Hüseyin (a.s) da yirmi koruması ve ashabıyla birlikte oraya gitti. Ama Ömer-i Sa'd, İmam (a.s)'ın yanına geldiğinde, İmam, yanındakilerden, Abbas ve Ali Ekber dışındakilerin geri dönmelerini istedi. Ömer de oğlu ve kölesinden başkalarını geri gönderdi.

İmam ile Sa'd'ın oğlu Ömer arasındaki konuşmalara Abbas (a.s) da şahit idi. Bu görüşmeden sonra Ömer-i Sa'd, Kufe valisi İbn-i Ziyad'a şu mektubu yazdı: "Allah, kendi rahmeti ve lütfü ile savaş ateşini söndürdü. Ümmet arasında vahdet ve sulh oluştu. İmam Hüseyin bana buradan geldiği yere veya uzak yerlerden birine geri dönme sözü verdi. Normal Müslümanlardan biri gibi, hiçbir işe karışmadan yaşamını sürdürecektir. O'nun bizimle ve bizim de O'nunla bir işimiz olmayacak. Bu durumda hem sizin istediğiniz olacak, hem de ümmetin."¹

Burada şu hususa dikkat edilmelidir ki; İmam (a.s) bu gibi şeyleri Ömer'e söylemiş değildi. Tarih-i Taberi'de de nakledildiği gibi bu, Ömer'in kendi algılaması ve konuşmalardan çıkarmış olduğu sonuç idi. Bu mektup İbn-i Ziyad'ın eline geçince o, Şimr b. Zilcuşen ile bir görüşme yaparak onu mektubun içeriğinden haberdar etti.

Şimr şöyle dedi: Hüseyin'den böyle bir öneriyi kabul etmemeliyiz. O bizimle savaşmak için geldi ve şu an bizim elimizdedir. Allah'a andolsun ki eğer Hüseyin'i

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 389

serbest bırakırsak, biat için elini, müminlerin emiri Yezid'in eline vermeden, kudret ve izzete kavuşacak, senin ise güç ve kuvvetin kalmayacaktır. Hüseyin'in sözlerini kabul etmemelisin, kendisi, kardeşleri ve ashabı sana teslim olmalıdırlar, ister cezalandırır ister affedersin. Şimr'in bu önerisi, İbn-i Ziyad'ın gururunu bir kat daha artırdı. Ve Ömer-i Sa'd'ı pasif ve ciddiyetsiz bulan İbn-i Ziyad, ona şöyle bir mektup yazdı: "Ey Sa'd'ın oğlu! Ben seni Hüseyin'e merhamet etmen, benim yanımda O'na şefahtçi olman ve O'nun hayatını koruman için göndermedim. Hüseyin'e karşı ciddi ol. Eğer O ve yanındakiler teslim olurlarsa, onları tutukla ve salim bir halde yanıma getir. Eğer boyun eğmezlerse onları öldür ve bedenlerini parça parça et. Hüseyin'in bedeni üzerinde atları koştur. Şunu da bilmelisin ki, eğer bizim emirlerimize amel edersen yanımızda büyük bir ödüle layık olursun. Ama bu emirleri yerine getirmezsen, ordunun komutasını Şimr b. Zilcuşen'e bırak ki biz ona yapacaklarını bildirdik vesselam."¹

Netice itibarıyla, İbn-i Ziyad, böyle bir mektubu yazmış ve bunun yazılma emri de Yezid'den gelmiştir.

Bu arada İmam Hüseyin (a.s)'ın dostlarının az, karşı tarafın ise fazla olması, Şimr'i bir an evvel savışı başlatmaya itiyordu.

Şimr, Abbas (a.s)'ın İmam Hüseyin (a.s)'ın sağ kolu olduğunu, kendisi ve kardeşlerinin de İmam (a.s)'ın sözlerinden çıkmayacaklarını çok iyi biliyordu. Ama buna rağmen, İbn-i Ziyad'ın yanında söz sahibi olup, Abbas (a.s)'ın annesi Ümm'ül-Benin'in yeğeni olan Abdullah b. Ebu Mehel denen şahsı da yanına alarak İbn-i Ziyad'ın yanına gitti. Ve Ebu Mehel ile önceden anlaşmış oldukları meseleyi (ki Abbas ve kardeşleri için amanname istemek idi) şöyle dile getirdi: "Allah,

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 390

emirin işlerini hayırlı kılsın, benim kız kardeşimin çocukları da Kербela’da İmam Hüseyin ile beraberdir. Eğer mümkünse onlar için bir amanname ve güven mektubu yazınız.”

Bunları dinleyen İbn-i Ziyad, bu öneriyi kabullendi. Zira biliyordu ki, eğer Hz. Abbas (a.s) bu öneriyi kabullenirse, İmam Hüseyin (a.s)’ın güçsüzleşmesine sebep olacak ve neticede İmam Hüseyin (a.s)’ın halk arasındaki nüfuzu azalacaktı. Bu tasavvurlarla mektubu yani aman nameyi yazdı ve Ubeydullah ile kölesi Kurman’ın Kербela’da bu mektubu Abbas (a.s)’a sunmaları kararlaştırıldı. Mektup Abbas (a.s)’a ulaştığında onu okudu ve Kurman’a şöyle buyurdu: “Dayıma söyle ki: Bizim sizin amannamenize ihtiyacımız yoktur. Allah’ın aman ve koruması Sümeyye oğlunun (İbn-i Ziyad) korumasından daha iyidir.” Abbas (a.s), sergilediği bu tavırla ne derece yüce bir şahsiyete sahip olduğunu göstermiş oldu.

Evet, Şımr’in İbn-i Ziyad tarafından getirdiği savaş emri Kербela’da yeni bir sahnenin açılmasına sebep oldu. Bu arada Ömer-i Sa’d Şımr’e sinirlenerek şöyle dedi: “Yazıklar olsun! Allah seni evsiz kılsın ki evine dönmen bir daha sana nasip olmasın. Allah yüzünü karartsın ki, benim için kötü bir durum oluşturdu. Getirdiğin bu mektupla benim düzelttiğim şeyleri bozdun. Artık düzelme ümidi kalmadı. Şunu da iyi bilmelisin ki Hüseyin hiçbir zaman bize teslim olmayacaktır. Çünkü O’nun göğsünde Ali’nin kalbi çarpıyor.”

Şımr ise şöyle yanıt verdi: “Senin düşüncen nedir? Emirlerin yerine getirip onun düşmanlarını öldürecek misin, yoksa kenara çekilip ordunun komutasını bana mı bırakacaksın?”

Ömer-i Sa’d ona şöyle cevap verdi: “İşte bu makama asla ulaşamayacaksın. O emirleri kendim yerine

getireceğim. Sen ancak piyade askerlerin komutanı olarak kalacaksın."

Günlerden perşembe, öğleden sonra Muharrem ayının dokuzu, Tasua günü ve Hicri 61. yıl yine Şimr sahnede. Bu gözü dönmüş adam, İmam Hüseyin (a.s), Hz. Abbas ve yanındakileri görebileceği yüksek bir tepenin üzerine çıkarak yüksek sesle: "Bacımız Ümm'ül-Benin'in çocukları nerededir?" diye bağırmaya başladı.

Bunu duyan Ümm'ül-Benin'in çocukları Abbas, Abdullah, Cafer ve Osman ona doğru ilerlediler. Abbas: "Ne istiyorsun, sözün nedir?" diye sordu. Şimr tekbürlü bir şekilde: "Ey bacımın çocukları! Sizler için kurtuluş ve aman name getirmişim" dedi.

Abbas: "*Allah sana ve aman namene lanet etsin, bizim için aman name ve kurtuluş var da Resulullah'ın oğlu için yok mu?*"¹ dedi.

Başka bir nakle göre ise, Şimr'in çağırmasından sonra başta Abbas (a.s) olmak üzere, Ümm'ül-Benin'in çocukları ona cevap vermediler. Bu duruma şahit olan İmam (a.s) onlara: "*Gerçi onlar fasıktırlar ama dayılarınızdır, cevap veriniz*" diye buyurdu. Onlar da İmam (a.s)'ın emrine itaat ederek Şimr'e: "Ne istiyorsun?" dediler. Şimr: "Sizler âmândasınız, yanıma gelin ve kardeşinizle birlikte ölüme gitmeyin!" dedi.

Abbas (a.s) ve kardeşleri de ona: "*Allah sana ve aman namene lanet etsin. Ne kadar kötüsün, sen ve getirdiğin şey ne kadar da çirkin bir şeydir. Bizler efendimiz ve kardeşimizi terk edip de senin aman namene mi sığınalım?*"² cevabını verdiler."

Evet, Muharrem'in dokuzu olan Tasua günü öğlen-

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 391

2- Umde'tut- Talib, s. 357; Nasih'ut- Tevarih, c. 2, s. 209 210

den sonra ikinci namazını İmam (a.s), kardeşleri, dostları ve Ehl-i Beyti ile birlikte cemaatle kıldı. Namaz bitiminde, İmam (a.s) kısa bir an için uykuya daldı, rüyada Allah'ın Resulünü görmüş ve Peygamber (s.a.a) kendisine şöyle buyurmuştu: “*Sen yakında bize kavuşacaksın.*”

Henüz İmam Hüseyin (a.s) uykudan uyanmamıştı ki, kardeşi Abbas (a.s) koşarak geldi ve İmam (a.s)'a: “Kardeşim! Düşman savaşı başlattı” dedi. Abbas (a.s), düşman atlılarının İmam Hüseyin (a.s)'ın çadırı önünde dizdiklerini görmüştü... İmam Hüseyin (a.s), Abbas (a.s)'ın bir kısım atlılarla gidip onların hedeflerini ve ne yapmak istediklerini öğrenmesini istedi. Abbas (a.s) düşman süvarilerinin yanına yaklaştığında düşman kuvvetleri komutanı, “validen emir geldiğini ve savaşın başlaması gerektiğini ve dolayısıyla ya bize teslim olur ya da savaşa hazır olursunuz” dedi.

Abbas (a.s) kendisinin bir şey diyemeyeceğini, bu konuyu kardeşi İmam Hüseyin (a.s)'a bildirmesi gerektiğini söyledi. Karşı taraftan olumlu cevap geldi ve İmam (a.s)'dan gelecek olan cevabı beklediler. Abbas (a.s) bu olanları İmam (a.s)'a anlattı ve görüş alışverişinde bulundular. Neticede İmam (a.s) Hz. Ebu-l Fazl'e şöyle buyurdu:

*“Onların yanına dön, eğer başarabilirsen (bu gece mühlet al) savaşı yarına ertelet ve onları bu akşam bizden defet (savaştan vazgeçir); ta ki bu gece Rabbinize namaz kılalım, O'na dua edelim ve O'ndan mağfiret dileyelim. Çünkü ben namazı, Kur'ân okumayı ve fazla dua edip mağfiret dilemeyi çok seviyorum.”*¹

Hz. Ebu-l Fazl, onların yanına varıp bir gece mühlet istedi. Ömer-i Sa'd, bu teklifi kabul etmekte te-

1- Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 392

reddüt içerisinde olduğu için mevzuu ordunun komutanlarına açıp onların görüşünü aldı.

Amr b. Haccac isminde olan komutanlardan biri şöyle dedi: “Subhanellah, eğer bunlar Deylem halkından bile olsalardı, senden böyle bir mühlet istedikleri takdirde onlara olumlu cevap vermen gerekirdi. (Kaldı ki bunlar Peygamber (s.a.a)’in torunlarıdır.)”

Komutanlardan, Kays b. Eş’âs ismindeki bir şahıs da şöyle dedi: "Benim görüşüme göre de Hüseyin'in bu isteğine olumlu cevap vermek gerekir. Zira onun isteği, cepheden geri çekilmek veya yeni bir karar almak için değildir; Allah'a andolsun ki bunlar yarın senden daha önce savaşa başlayacaklardır.

Ömer-i Sa'd de: “Eğer mesele böyleyse niçin bu geceyi onlara mühlet olarak vermeyelim?” dedi.

Çok konuştuğuktan sonra Ömer-i Sa'd, Hz. Ebu-l Fazl'a şöyle cevap verdi: “Biz bu geceyi size mühlet veriyoruz, eğer teslim olup Emir'in (İbn-i Ziyad'ın) hükümüne boyun eğerseniz, sizi onun yanına götürürüz; aksi takdirde biz sizi kendi halinize bırakmayacağız. Sizin kaderinizi tayin eden savaş olacaktır.”

Böylece İmam (a.s)'ın teklifine muvafakat edilip Aşura gecesi Hazrete mühlet verilmiş oldu.

İmam Hüseyin (a.s) yine rüyasında bir grup köpeğin kendisine saldırdığını ve onların içinde haşin ve vahşi bir köpeğin olduğunu görmüştü. İmam (a.s), Şimr'i gördüğünde, onun bedeninde ve suratında bazı lekelerin bulunduğunu müşahede etti ve rüyasında gördüğü o acılı vahşi ve haşin köpeğin o olduğunu anladı.

Dördüncü Fasıll:

Aşura Akşamı

İmam Hüseyin (a.s), yarın şahadet şerbetini içeceğini biliyordu. Dolayısıyla bütün dostlarını toplayarak şöyle bir konuşma yaptı:

“Zorlukta ve kolaylıkta Allah’a hamd ve sena ederim. İlahi, sana hamd ediyorum ki bizi nübüvvetle değerli kıldın. Kur’an’ı bizlere öğrettin, dinini anlamayı bizlere nasip ettin. Bizlere işiten kulak, gören göz ve haberdar olan bir kalp verdin ve bizleri müşriklerden etmedin.

Ey dostlarım! Ben sizlerden daha iyi ve üstün bir ashap tanımıyorum. Kendi Ehl-i Beytimden daha iyi ve daha vefalı bir aile de bilmiyorum. Allah benden taraf sizlere hayırlar versin. Şunu da bilmelisiniz ki bu düşman ordusu bizlere bir günden fazla fırsat veremeyecektir. Dolayısıyla ben sizlere izin veriyor ve biatimi üzerinizden kaldırıyorum. Sizler burada kalmak ve gitmekte özgürsünüz. Akşam olmuş ve karınlık çökmüştür, sizler bundan yararlanarak her biriniz aileden birisinin elinden tutarak buradan uzaklaşın, herkes kendi şehir ve vatanına dönsün. Yine bilmelisiniz ki, bu düşmanların sadece benimle işleri var, bana ulaşsırlarsa diğerlerine dokunmazlar.”¹

Böylece İmam Hüseyin (a.s) dostlarıyla vedalaşarak onlara teşekkür etti ve onlardan gece karanlığından yararlanarak, canlarını kurtarmalarını istedi. Ama henüz İmam (a.s)’ın sözleri bitmemişti ki, bu sözlerden etkilenen Abbas (a.s), içten gelen bir şevk ile şöyle seslendi:

1- Tarih-i Taberi, c. 3, s. 317

“Ey benim İmamım ve efendim! Neden buradan gitmeliyiz? Senden sonra birkaç gün yaşamak için mi? Allah senden sonra bizleri yaşatmasın!”

Bu arada İmam (a.s)’ın dikkatini Müslim’in çocukları celbetti, onlara dönerek: *“Ey Akil oğulları! Sizler Müslim’i kaybettiniz ve bu fedakârlık sizler için yeterlidir. Ben sizleri serbest bıraktım, buradan gidiniz.”*

Onlar ise İmam (a.s)’ın cevabında şöyle dediler: *“Bizler nereye gidelim? İnsanlar bizim için ne derler? Bizler kendi seyyid, efendimiz ve amca çocuklarımızdan ki, Allah’ın en iyi kullarıdır ve ayrılıp nereye gidelim? Ve onlarla beraber düşmanlara ok, mızrak ve kılıçlarla saldırmayalım mı? Onları terk edip başlarına ne geldiğinden habersiz mi kalalım? Hayır, andolsun Allah’a ki can, mal ve hayatımızı sana feda edeceğiz, seninle birlikte savaştığımız ve senin yanında şahadet şerbetini içeceğiz. Allah senden sonraki hayatı bizlere mübarek kılsın.”*¹

Bu fedakârlıklar sadece İmam Hüseyin (a.s)’ın akrabalarına ait değildi. O’nun bütün ashabında (ki, İmam (a.s)’ın kendisi onları en iyi ashab olarak adlandırmıştı) bu fedakârlık anlayışı mevcuttu. Örneğin: Muslim b. Aysece yerinden kalkarak: *“Senden mi ayrılalım? Allah’ın yanında imamet hakkının eda edilmesindeki özrümüz ne olacaktır? Mızrağımızı düşmanlarının göğsüne ve kılıçlarımızı onların üzerine indirmeden Allah’a andolsun ki senden ayrılmayacağız. Eğer kılıcımız işlemez ve silahımız da olmazsa onlarla taşla savaştığımız ve senin önünde can vereceğiz.”*²

Sa’d b. Abdullah-ı Hanefi de şöyle dedi: *“Allah’a andolsun ki, bizler senden ayrılmayacağız. Allah şahit*

1- Lühuf, s. 39

2- Lühuf, s. 39; Bihar’ul- Envar, c. 44, s. 393 394

olsun ki, bizler Resulullah (s.a.a)'in yokluğunda, senin hakkındaki tavsiyesini yerine getirdik. Allah'a andolsun ki öldürüleceğimi, tekrar dirilip yakılacağımı ve tekrar dirileceğimi ve bu işin yetmiş defa tekrarlanacağını bilsem dahi, yine de sizden el çekmem ve kendi himaye ve yardımına devam ederim. Oysaki sadece bir canım vardır ki, Allah'ın bağışındır ve o böylece ebedileşecektir.”¹

Zuheyr b. Kayn ise: “Allah'a andolsun ki, senin yolunda ölmeyi çok seviyorum, sonra dirilip tekrar ölmeyi ve bunun bin defa tekrar edilmesini istiyorum. Allah benim ölümümle senin ve Ehl-i Beytinin canını korusun” dedi.² Böylece bu toplantı sona erdi.

İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) şöyle buyuruyor:

“Babam kendi çadırına giderek kılıcını hazırlamakla meşgulken aynı zamanda şu şiiri de okuyordu:

“Ey dünya! Yazıklar olsun sana ve arkadaşlığına, ne kadar uçurum ve yüksekliğin var!

Ne kadar dost ve arkadaşları öldürdün yine de kani olmuyor ve doymuyorsun!

*Herkesin sonu Allah ile buluşmaktır ve her yaşayan insan sonunda benim gideceğim yolu gidecektir.”*³

Yine, İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s)'in şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

“Babam Aşura gecesi çadırında birkaç dostuyla oturmuştu. Ebu Zer'in kölesi Cevn, İmam (a.s)'in kılıcını hazırlamakla meşgul idi ki, babam yukarıdaki şiiri zembere ediyordu. Ben babamın bu şiirle söylemek istediğini (ki ölüm ve şahadetin haberini veriyordu) anlamış idim. Gözyaşlarım akmaya başladı ama ağla-

1- LühuF, s. 39; Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 393 394

2- LühuF, s. 39; Bihar'ul- Envar, c. 44, s. 393 394

3- LühuF, s. 96; İrşad-ı Müfid, s. 215; Tarih-i Taberi, c. 4, s. 319

mamın önünü aldım. Fakat yatağımın yanında oturan halam Zeynep, bunları duyar duymaz kendisini İmam (a.s.)'ın çadırına ulaştırarak: “Vay olsun bana keşke ölseydim de bu günleri görmeseydim, ey geçmişlerimin emanet ve yadigârı ve ey geride kalanlarımın sığınağı, bütün azizlerimi bugün elden vermiş gibiyim. Bu olay babam Ali'nin annem Zehra'nın ve kardeşim Hasanın musibetini tazeledi” diyerek ağladı.”

İmam (a.s.), Zeyneb-i Kübra Hazretlerine teselli verdi ve sabırlı olması gerektiğini tavsiye ederek şöyle buyurdu:

“Ey bacım! Sabır ve tahammül yoluna sarıl ve bil ki herkes ölecektir. Göklerde olanlar dahi ölecek ve bütün mevcudat aradan gidecektir. Yalnız dünyayı kendi kudretiyle yaratan ve bütün insanları tekrar diriltecek olan bir tek Allah kalıcıdır. Annem, babam ve kardeşim benden hayırlı idiler ve ahirete kavuştular. Ben, onlar ve bütün Müslümanlar Allah'ın Resulünü izlemeliyiz ki O dahi öteki dünyaya göçmüştür.”

Sonra öteki bacısı Ümmü Gülsüm'e, kızlarına ve diğer hanımlara dönerek: “Ey bacım! Ümmü Gülsüm! Fatime! Rubab! Ölümümden sonra yüzünüzü yaralamayın, size yakışmayacak sözler söylemeyin.” buyurdu.”¹

Aşura gecesi İmam Hüseyin (a.s.)'ın çadırlarında ayrı bir canlılık, heyecan ve hareketlilik vardı. Biri savaşmak için silahını hazırlıyor, diğeri Allah ile münacat ediyor ve bir diğeri Kur'an okuyordu.

Zahhak b. Abdullah Müşriqi o geceyi şöyle anlatıyor: O gece Ömer-i Sa'd'ın askerlerinden, İmam Hüseyin (a.s.)'ın çadırlarını yoklamak ve gözetlemek amacıyla etrafta dolaşan süvari askerler görülmekteydi.

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 319; Tarih-i Yakubi, c. 2, s. 244; Ensab'ul- Eşraf (hulasa), c. 3, s. 186; İrşad-ı Müfid, s. 216; Maktel-i Harezmi, c. 1, s. 327

Bunlar çadırlarda neler yapıldığını gözetlemek ve durumdan haberdar olmak için etrafta gezinip duruyorlardı. Onlardan birisi, İmam (a.s)’ın sesini Kur’an okuduğunda duymuştu. İmam (a.s), Ali İmran sure-sinin 178 ve 179. ayetlerini okumakla meşgul idi:

ولا يحسبن الذين كفروا انما نملى لهم خيلاقفسهم انما نملى لهم ليزدادوا اثما و لهم عذاب مهين ماكان الله ليذر المؤمنين على ما انتم عليه حتى يميز الخبيث من الطيب ...

“İnkâr edenler, kendilerine mühlet ve fırsat vermemizi, kendileri için hayırlı sanmasınlar. Onlara ancak günahlarını arttırmaları için fırsat veriyoruz. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır. Allah inananları şu bulunduğunuz halde bırakmayacak, sonunda kirliyi temizden mutlaka ayırt edecektir...”

İmam (a.s)’ın bu ayetleri okuduğunu duyan düşmanlardan biri şöyle söyledi: “Allah’a andolsun ki bu iyi insanlar bizleriz ki, Allah bizleri sizden ayırdı.”

İmam (a.s)’ın dostlarından bunu duyan “Bureyr” ileri çıkarak şöyle dedi: “Ey fasık insan! Allah seni pis ve temiz olmayan insanlar safında karar vermiştir. Bizlere katıl olma büyük günahından tövbe et. Allah’a andolsun ki pak ve temiz insanlar bizleriz.” Karşı taraf ise, alaylı bir şekilde: “Ben de buna inanıyorum!” dedi ve ordusuna geri döndü.¹

Abbas (a.s)’ın Kardeşlerini Meydana Göndermesi

Hız. Abbas (a.s), kendisinden önce kardeşlerini meydana gönderdi ve şöyle buyurdu: “*Ey kardeşlerim! Meydana gidin, ben sizleri şehit olarak görmek istiyorum...*”²

Başka bir rivayette de, Hız. Abbas’ın, kardeşlerine şöyle dediği yer almıştır:

” قال لآخوته تقدموا يا بنى امى حتى اراكم نصرتم الله و

1- Tarih-i Taberi, c. 4, s. 320; İrşad-ı Müfid, s. 216

2- Mekatil’ut-Talibiyin, s. 82

Yani, “Ey annemin çocukları! Meydana gidin, sizleri Allah’a ve Resulüne yardım edenler olarak görmek istiyorum.”

Hız. Abbas (a.s) Neden Kendisinden Önce Kardeşlerini Meydana Gönderdi?

Hız. Abbas (a.s)’ın makamını anlayan birisi için bu sorunun cevabı aşikârdır. Tarih kitaplarında bu konu için üç ihtimal verilmiştir:

a) Hız. Abbas (a.s) kardeşlerini kendisinden önce gönderdi. Zira onların şahadetleri için herhangi bir engelin çıkacağı endişesindeydi. Bu yüzden kendi sağlığında engeller çıkmadan onları şahadete göndermiştir.

b) Hız. Abbas (a.s), kardeşlerinin şahadetlerini görüp, acılarına katlanarak musibete sabretmenin mükâfatını almak istemiştir.

c) Kendisinden sonra kardeşlerinin kaldığı takdirde Şimr’in, akrabalık aldatmacasıyla onları, savaşmaktan vazgeçirebileceğinden veya yaralı halde kendisine cezp edebileceğinden endişeli idi. Şimr, bunu başarsaydı, İmam Hüseyin (a.s) ve arkadaşlarına önemli bir darbe vurmuş olacaktı. ²

1- Mekatil’ut- Talibiyyin, s. 82

2- Nasih’ut- Tevarih, c. 2, s. 341

Beşinci Fasl:

Aşura Günü

İmam Hüseyin (a.s) Aşura günü sabah namazını ashabıyla birlikte kıldıktan sonra kendi emrinde olan yaranının saflarını düzene sokar. Askerlerin sağ kandaına Zuheyr b. Kayn'ı komutan olarak görevlendirir. Sol kolu ise, Habib b. Mezahir adındaki cesur ve yiğit bir sahabesine bırakır. Bütün savaşlarda ordunun sembolü olan sancağı ise, Kerbela'nın en kahraman evladı ve Ali'nin sağ kolu olan Abbas b. Ali'ye verir.

İslam'da sancağa resmiyet kazandıran ilk kişi, Peygamber efendimiz (s.a.a)'dir. Onun sancağı kırmızı renkliydi ve onu en sevdiği amcası Seyyid'üş-Şüheda Hamza b. Abdulmuttalib'e vermişti. Yine Hz. Ali (a.s)'in savaşlarında da sancağın önemli bir mevki vardı. Mesela, Sıffin savaşında savaş başlamadan önce müminlerin Emiri Ali (a.s), komutanlarına tavsiyelerde bulunur ve sancağı hiçbir zaman sahipsiz bırakmamaları gerektiğini bildirirdi. Ondan hiçbir zaman ayrılmamalarını ve onu şecaatli ve kahraman insanlardan başkalarına bırakmamalarını emrederdi. Zira sancak yenilgiyi önleyici unsurlardandır. Gerçekten zorluklara katlananlar onu daha iyi korur ve muhafaza ederler. Gerçek koruyucular, onu düşman arasında, önden, arkadan ve her taraftan koruyanlardır. Ne ondan geri kalırlar ki düşmana teslim etsinler ve ne de ondan ileri giderler ki onu sahipsiz bıraksınlar.¹

İmam Hüseyin (a.s) Kerbela'da sancağı öyle birinin

1- Nech'ül- Belağa, hutbe: 124, s. 234

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

eline verdi ki, Ali'nin, İslam'ın, insanlığın, şerefli ve özgür insanların gurur kaynağıydı. Tarih boyunca kendini özgür niteleyenler, zamanlarının zulmüne boyun eğmeyip yiğitçe bir hayat sürmek isteyenler, kendilerini ona benzetmeye çalışmışlardır. İşte bu, Ali'nin oğlu, Ali'nin gözü ve bileği olan Abbas (a.s) idi.

Nihayet; Aşura günü savaş başlamıştı. İslam askerleri eşi görülmemiş kahramanlıklar gösteriyor ve düşman askerlerini bir bir cehenneme gönderiyorlardı. Savaşın ilerleyen saatlerinde, İmam (a.s)'ın dostlarından bir grup şehit oldular. Bu durumu gören Abbas b. Ali (a.s) kendi kardeşleri Abdullah, Cafer ve Osman'ı yanına çağırarak: *"Hadi sizi göreyim, atılın ileriye, Allah ve Resulü yolunda nasıl fedakârlık ediyorsunuz göreyim"* dedi.

Savaş sıcaklığını koruyor ve gittikçe şiddetleniyordu. Sadece savaşın zorluğu değildi, bir yandan da susuzluğun vermiş olduğu zorluk ve çocukların çektiği eziyetler vardı. Bunlara dayanamayan İmam Hüseyin (a.s)'ın sancaktarı Abbas, defalarca İmamı (a.s)'ın huzuruna gelerek bu zalim kavimle savaşma izni istedi. Ama İslam'ın şerefli sancağı kendisinde olup, Hakk'ın sancaktarı olduğundan her defasında İmamından menfi cevap alıyordu ve İmam (a.s) bu kahraman İslam askerine:

انت صاحب لوانی

"Sen benim alemdarımın" senin şehit olman, hak ordusunun yenilgisi ve şeytan ordusunun başarısı olur" diyerek izin vermiyordu.

Ebsar'ul-Ayn kitabında şöyle yazıyor: Abbas (a.s) meydana gitmek için defalarca ısrarda bulunmasına rağmen imamından menfi cevap alınca şöyle dedi:

" لقد ضاق صدري و سمت الحياة "

"Artık göğsüm daraldı ve hayattan doydum."

Bunun üzerine, İmam Hüseyin (a.s): *"Eğer savaşmak*

için karar almışsan, öyleyse su getirmeğe çalış” buyurdu.

Abbas (a.s) bunu duyunca kılıcını kuşandı, atına bindi, su kaplarını alıp düşman ordusunu yarararak kendisini Fırat nehrine ulaştırdı. Tulumu suyla doldurdu ve kendisi de susuz olduğundan avucunu suyla doldurup içmek istedi. Ama o gerçek kahraman ve gerçek âşık, İmamına bağlılığını bir kez daha dünyanın gözü önünde, tarihin yılmayan hakemliğinde göstermiş oldu. İmamın ve Ehl-i Beyt ailesinin susuz halini hatırlayarak avucundaki suyu ırmağa bırakıverdi. Evet, aslında mucize buna derler ki, Hz. Abbas bu davranışıyla en büyük mucizeyi gerçekleştirmiş oldu ve kendisini hitap alarak şöyle söylendi:

“Ey nefis! Hüseyin’den sonra zillet ve aşâğılık olasin, O’ndan sonra yaşamayasın.

Hüseyin şahadete doğru giderken, sen ırmağın serin suyunu mu içmek istersin?

Allah’a andolsun ki, bu dinimin müsaade etmediği bir şeydir.”¹

Kendisini unutup, yalnızca imamını ve imamının çocuklarını düşünen o eşsiz kahraman, doldurmuş olduğu su tulumunu da alarak atına binip çadırlara doğru harekete geçti. Ama büyük bir grup düşman atlısı tarafından önü kesildi. Düşman Abbas’ın, damarlarında dolaşan kanın Ali kanı olduğunu unutmuştu. Özel savaş taktiği ve şecatiyle çadırlara giden yolu açtı. Artık düşman ordusu onunla baş edemeyeceğini anlamıştı. Suyun çadırlara, Peygamber yavrularına ulaşmasını engellemek için pusular kurmayı, kallesçe arkadan vurmaya düşündüler. Nitekim bir hurma ağacı arkasına gizlenen Zeyd b. Rikad adında bir habis, Abbas (a.s)’ın arkasından çıkarak kılıçla saldırdı ve ne yazık ki, sağ kolunu kopardı. Kolunun kopmasına rağmen, hedefinden vazgeçmeyen bu büyük zat,

1- Ebsar’ul- Ayn, s. 30

su tulumunu sol omzuna aldı. Bir yandan kılıcıyla düşmanı defediyor, bir yandan da suyu çadıra ve mevlası İmam Hüseyin (a.s)’a ulaştırmağa çalışıyordu. Derken; hileci kavimden başka bir hile yine geldi. Aynı hileci yöntemle Hekim b. Tufeyl adında başka bir gözü dönmüş saklandığı yerden çıkarak o cesur yiğidin sol kolunu hedef aldı. Böylece her iki kolu da kopmuş oldu. Kimin oğlu olduğunu gösteren Abbas, babası Ali (a.s)’ın Nehc’ul- Belağ’a da buyurmuş ve tekit etmiş olduğu gibi, sancağını ve bayrağını elinden bırakmamış ve onu yaralı kollarıyla da olsa havada dalgalandırılmıştı. Bu haliyle bile suyu muhafaza eden Abbas, yine yoluna devam etmeye koyuldu ama düşmanlar artık bu kahramanın kollarının olmadığını görünce onun üzerine yağmur gibi ok yağdırdılar.

Derken; su tulumu delindi ve bütün su yerlere döküldü. Göğsüne saplanan bir ok, artık Abbas’ın Allah’a ve sevdiklerine doğru gitmesini ve şahadet şerbetini içeceğini müjdelemiş oldu. Hareketten düşen Abbas, bütün gücünü boğazında toplayarak şöyle haykırdı:

عليك مني السلام، يا ابا عبدالله، ادركني

Yani; “Benden sana selam olsun ya Eba Abdullah! Ulaş bana.”

Bütün gücü kaybolan Abbas (a.s)’a, son darbeyi vurmak için harekete geçmişti. Zalimlerden birisi güzle o mübarek kafasını hedef alınca, Hazret yere düştü.¹

Böylece İslam’ın sancaktarı Abbas (a.s), yaralar ve kanlar içinde şahadete erişti. Onun şahadeti İmam Hüseyin (a.s) ve Peygamber ailesi için bir yıkım mesabesinde idi. Nitekim Abbas’ın şahadetini öğrenen İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurdu:

انكسر ظهري و قل حياي

Yani, “İşte şimdi belim kırıldı ve çarem tükendi.”

İmam Hüseyin (a.s) kardeşinin bedenine ulaştığında, he-

1- Nefes’ul- Mehmum, s. 178; Maktel-i Hüseyin, s. 174

nüz Abbas (a.s) yaşıyordu, gözlerinden kanları sildi. Abbas (a.s), kardeşi ve uğruna can verdiği insanı bir kez daha görmek istiyordu. Böylece Abbas, İmam (a.s)'ın gözyaşlarının nasıl boşaldığını ve İmam (a.s)'ın nasıl ağladığını görüyor ve şu cümleleri buyurduğunu çok iyi duyuyordu:

جذاك الله خير القدر، والله جاهدت في الله حق جماده

Yani; “Allah sana en büyük ödülü versin, Allah’a andolsun ki, Allah yolunda cihad ettin, savaştın ve hakkını eda ettin.”

Çadırlarda bulunan hanımlar ve çocuklar da Abbas'ın şahadetinden haberdar oldular, üzüntüleri anlatılacak gibi değildi. Ama Zeyneb'in haykırırları ve üzüntüsü farklıydı; “ey kardeşim Abbas, benim azizim, senden sonra neler göreceğiz” diye feryat ederek ağlıyordu.

Hasta olduğundan dolayı çadırlarda bulunan İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) da Abbas'ın şahadetinden haberdar olur olmaz, hasta yatağından kalkıyor ve esasının yardımıyla kılıcını eline alarak düşmana doğru yürüyor. Bunu gören İmam Hüseyin (a.s) yüksek sesle nida ederek şöyle buyuruyor: “Ey bacım Ümmü Gülsüm! Onu geri döndürünüz ve meydana gelmesini engelleyiniz. Zira eğer Zeyn'ul-Abidin şehit olursa, yeryüzünde Muhammed (s.a.a) 'in soyu kesilir.”

Bunun üzerine, İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) döndürülerek kendi çadırına getirildi. Böylece İslam kahramanı Abbas (a.s) kanlar içinde şahadet makamına ulaşmış oldu. Bu büyük zatın katili, onu kallesçe arkadan vuran Hekim b. Tufeyl idi. Hz. Abbas (a.s), kardeşlerinden sonra şehit oldu. Kardeşi Abdullah, Hani b. Subeyti Hazremi tarafından, Cafer, Havli b. Yezid-i Esbehi tarafından şehit edildi, Osman ise Huli'nin attığı okla yaralanmış ve Beni Aban kabilesinden biri tarafından şehit edilmiştir. Abbas (a.s) şehit edildiğinde otuz dört yaşındaydı.¹

Bu arada; Amr b. Şimr, Cabir'den, o da Hz. İmam

1- Ensab'ut- Talibiyyin, s. 256; Umdet'ut- Talib, s. 356

Muhammed Bakır (a.s)'dan; Zeyd b. Rekad-i Cunhi ve Hekim b. Tufeyl'in, Hz. Abbas (a.s)'ı şahadete ulaştırın kimseler olduğunu buyurduğunu, rivayet etmiştir.

Ümm'ül-Benin'in Abbas (a.s)'a Ağıtları

Hz. Abbas ve beraberinde Kerbela'da şehid olan üç kardeşinin annesi olan Ümm'ül-Benin, Baki mezarlığına gelip, oğulları için ağladı, feryatlar eder, ağıtlar yapardı. Medine halkı da, başına toplanıp onu dinler, yasına katılır, hüznüyle hüzünlenirdi. Öyle ki, hatta Ehl-i Beyt düşmanlarının dahi, onun ağıtlarına ağladığı rivayet edilmiştir. Örneğin: Mervan'ın elinde olmaksızın onun ağıtlarına ağladığı nakledilmiştir.¹

Hz. Abbas (a.s)'ın Katilinin Akıbeti

Zalimlere destek olup mazlumların haklarını çiğneyip kanlarını akıtanlar, ahirette azaba çarpılacakları gibi, bu dünyada da azaba çarptırılmaktadırlar.

Hz. Abbas (a.s)'ın katili de bu kaideden istisna olmadı. O da bu dünyada aşağılık bir vaziyete düşerek azabını tattı.

Kasım b. Esbeğ b. Nebate diyor ki: Bir gün Beni Eban b. Darem kabilesinden olan bir tanesini gördüm ki, sanki önceden onu görmüş gibiydim. Yüzü simsiyahtı. Önce tanıyamadım. Biraz dikkatlice baktıktan sonra onu tanıdım. Ona: “Ben seni daha önce beyaz ve güzel bir çehre ile görmüştüm. Ne oldu da böyle çirkinleşip siyahlaştın?” dedim. Adam: “İmam Hüseyin (a.s)'ın ashabından birisini öldürdüm. Alnında secde izi vardı. Çehresinden belliydi ki, Allah'ın sevgili kuluydu. O geceden itibaren her gece rüyamda mutlaka onu görürüm. O, yakamdan tutuyor ve beni cehennem ateşine atıyor. Ben de dehşetle, çılgınlarla rüyadan

1- Mekatil'ut- Talibiyyin, s. 60

uyaniyorum. ığlıklarım la etrafımdakiler de uyanırlar. İŖte bu rüyayı gördüğüm ilk günden itibaren yüzüm, gördüğün gibi simsiyah olmuştur” dedi.

Kasım: “Ondan öldürdüğü şahsın adını sorduğunda, ise o; "Ali (a.s)’ın yiğit oğlu Abbas idi" diye cevaplar.

Kasım şöyle devam ediyor: “Gidip etraftakilerden adamın durumunu araştırdım. Komşuları: “Onun çığlık ve bağırtılarından bizler de rahatsızız” dediler.

Bu şahsın, yüzü siyah olduğu gibi, suya da doymadığı bildirilmiştir. Sonunda fazla su içtiğinden cehenneme vasıl olur.

Allah’ım, bu dünyada yaşadığımız sürece bizleri, Hz. Abbas (a.s)’ın dostları ile dost, düşmanları ile de düşman kıl. Ahiret yurdunda da, O Hazretin özel ilgisini bizlere nasip et. Âmin ya Rabbel Âlemin.

4. BÖLÜM:

HZ. ABBAS (A.S)'IN FAZİLETLERİ

Birinci Fasıl:
Masumların Görüşünde
Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)

Hz. Ali'nin Terbiyesinde Yetişen Hz. Abbas (a.s)

Abbas (a.s) öyle bir soydan gelmiştir ki, o soyun faziletleri herkes için gün ışığı gibi aşikârdır. Abbas (a.s), Allah'ın rahmetinin yayıldığı, en mukarreb meleklerin nazil olduğu ev olan, velayet ocağında dünyaya gelmiştir. Allah'ın aslanı, Peygamber (s.a.a)'in göz nuru ve en yakını, hatta Kuran'ın hükmüyle özü ve canı olan, Müminlerin Emiri Ali'yi Murtaza'nın terbiyesi altında büyümüş olan bir İslam kahramanıdır. Daha önce de dediğimiz gibi kahramanlık ve şecaat babasından ona miras kalmıştır. O da, İslam'ın bekası ve Allah'ın dininin ayakta kalabilmesi için, Allah'ın ona verdiği bu nimetin şükürünü şahadetle yerine getirmiştir. Zaten, böylesi fazilet abidesi bir kimse- nin terbiyesinde ve şeref manbai olan bir evde yetişen insandan bundan başkası da beklenemez. Onun büyüdüğü ev, kavgalarla dolu, saygı ve sevginin bulunmadığı, küfür ve fesat yuvası olan bir ev değildi. Onun büyüdüğü ev, her gün bizzat Peygamber (s.a.a)'in uğradığı, değerli kızı âlemlerin en hayırlı kadını ve onbir pak masumun annesi Hz. Fatime-i Zehra (a.s)'in durup dolaştığı, meleklerin içtima ettiği, cennet yemeklerinin bulunduğu, sevgi, saygı ve itaatle dolu olan bir yuvaydı. Bu yuvanın yöneticisi olan, onbir pak masumun babası, Ali (a.s) da, onun babasıydı. Baba tarafından böyle bir şerefli nesebi olan Hz. Abbas (a.s)'in soyu, anne tarafından da, değerli, şahsiyetli ve cesur insanlara ulaşmaktadır ki, bu konuya geçmişte değinmiştik.

Bundan dolayıdır ki İslam, evlilikte eşlerin seçimi-

ne büyük önem vermiş ve genetik yoluyla anne ve babadan gelen özellikleri önemsemiştir.

Önceden de işaret edildiği üzere tarih, Hz. Ali (a.s) ile oğlu Abbas arasında geçen bir olayı şöyle anlatıyor: "Hz. Abbas (a.s), küçük bir çocuktur; babasının yanında oturmuştu. Bu esnada Hazret, oğluyla sohbet etmeye başlar ve ondan "bir" demesini ister, o da "Allah birdir" der. Sonra "iki" söylemesini ister, Abbas (a.s) şöyle cevap verir: "Babacığım! Bir söyleyen dilimle iki demekten utanırım." O küçük yavrusundan böylesi büyük ve hikmetli sözleri duyan İmam (a.s), onu kucaklayarak bağrına basar.¹

İmam (a.s) ile Hz. Abbas (a.s) arasında geçen bu konuşmalar onun hangi ortamda yetiştiğini, hangi özellik ve faziletlere sahip olduğunu bir nebze olsun bize göstermektedir.

İmam Hüseyin (a.s)'ın Görüşünde Hz. Abbas (a.s)

Burada İmam Hüseyin (a.s)'ın Abbas (a.s) ile olan konuşmasının ufak bir bölümünü ele alacağız. Bu kısa konuşma, bir nebze de olsa, onun yüce şahsiyetini ve Allah katında olan üstün mevkiini kavramamıza ışık tutmaktadır. Tassua günü, düşman Ehl-i Beyt çadırlarına hücum ettiği anda, İmam (a.s), kardeşi Abbas'ı çağırarak şöyle buyurur:

اركب بنفسى انت يا اخی حتى تلقاهم و تسئلهم عما جاتهم

Yani, "Kardeşim, canım sana feda olsun, atına bin de bunlarla mülakat et ve (bu hareketten) hedeflerinin ne olduğunu sor, öğren."

İmam Hüseyin (a.s)'ın Hz. Abbas'a yönelik olan bu hitap tarzı, insanı hayrete düşürmekte, kavrayış yeteneğini zorlamaktadır. Zira Masum İmam ve Allah'ın yaratıklarına hücceti olan mukaddes bir zatın birine:

1- Müstedrek'ul- Vesail, c. 2, s. 635, c. 3, s. 815; Maktel-i Harezmi, c. 1, s. 122

“*Canım sana feda olsun!*” diye seslenmesi, öyle sıradan bir konuşma tarzı değildir. Bu, karşı tarafın Allah katındaki derecesinin yüksekliğine, makam ve mevkiinin üstünlüğüne delalet etmektedir. Çünkü masumlar hiçbir zaman bu gibi konularda mübalağa etmez, gerçekleri gerektiği gibi beyan ederler.

İmam Zeyn’ul- Abidin (a.s)’ın Görüşünde Hz. Abbas (a.s)

Ebu Hamza-i Somali¹ diyor ki: “Bir gün Ali b. Hüseyin (Zeyn’ul- Abidin) (a.s)’ın gözü Abbas b. Ali (a.s)’ın oğlu Ubeydullah’a takıldı; gözleri yaşardı ve şöyle buyurdu:

“Uhud ve Mute savaşları Peygamber (s.a.a)’in en zor günlerinden biriydi. Zira Uhud savaşında değerli amcası Hz. Hamza (a.s) ve Mute savaşında da amca-oğlu Cafer b. Ebu Talib şehid olmuşlardır. Ama Aşura günü İmam Hüseyin (a.s) bundan da zor bir gün yaşamaktaydı. Çünkü Aşura günü Kerbela’da İmam Hüseyin (a.s)’ı otuz bin kişilik bir grup (ki kendilerini Müslüman biliyor ve Peygamber yavrusuna kıyarak Allah’a yaklaşmak istiyorlardı, öyle ki İmam Hüseyin (a.s) onlara nasihat ve öğütte bulunuyor ama nafile ki hiçbir etkisi olmuyordu) zulüm ve sitemle şehit ettiler

Daha sonra şöyle buyurdu: “*Allah rahmet etsin amcam Abbas’a; o tam manasıyla fedakârlık yaptı ve girdiği imtihandan en iyi bir şekilde çıktı ve canını kardeşine feda etti; öyle ki, iki kolu da bu yolda kesildi. Allah, bu iki kolun yerine Cafer-i Tayyar’a verdiği gibi ona da iki kanat vermiştir ki, meleklerle birlikte*

1- Ebu Hamza-i Somali, İslam’ın büyük şahsiyetlerinden ve İmam Zeyn’ul- Abidin (a.s), İmam Bakır (a.s) ve İmam Cafer Sadık (a.s)’ın ashaplarındandır. İmam Sadık (a.s)’dan gelen nakle göre Somali kendi zamanının Selman’ı idi.

cennette (istediği yere) uçar.”

Sonra İmam Zeyn’ul- Abidin (a.s) şu cümleyi sözlere ekledi: *“Hz. Abbas (a.s), Allah-u Tebarek ve Teala indinde öyle bir makama sahiptir ki, kıyamet gününde bütün şehitler ona gıpta ederler.”*¹

Konunun başında beyan edildiği gibi İmam (a.s), Hz. Hamza ve Hz. Cafer b. Ebu Talib (a.s)’dan bahsederek, Hz. Abbas (a.s)’ın hayatını ve durumunu bu büyük şehitlerle karşılaştırıyor. Biz bu konuyu daha geniş bir şekilde ele almadan önce bu iki büyük şehidin konumuna kısaca değinmek, bu vesileyle tarihin böyle büyük insanlarıyla kısa ve öz de olsa tanışmak ve onları hatırlamak gereğini hissettik.

Hz. Hamza (a.s)

Seyyid b. Tavus “et-Turef” adlı kitabında Hz. Resulullah (s.a.a)’den şöyle bir hadis naklediyor: Hz. Hamza (a.s) şehit olacağı günün akşamı, Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: *“Sen yakında ayrılacaksın, Allah senden İslam emirlerini ve imanın şartlarını sorduğunda ne cevap vereceğini biliyor musun?”*

Hz. Hamza: “Beni hidayet et, hak dini öğret” dedi.

Peygamber Efendimiz (s.a.a) şöyle buyurdu:

شهد لله بالوحدانية ولمحمد بالرسالة ولعلي بالولاية وان الانمة
من ذرية الحسين و ان فاطمة سيدة نساء العالمين و ان جعفر
الطيarmac الملائكة فى الجنة ابن اخيك و ان محمدا وآله خير البرية

“Allah’ın birliğine, Muhammed’in risaletine, Ali’nin velayetine, Hüseyin’in soyundan gelecek imamların velayetine, Fatıma’nın bütün âlemlerin kadınlarından üstün olduğuna, kardeşin oğlu Cafer-i Tayyar’ın meleklerle cennette bulunduğuna, Muhammed ve Ehl-i Beyti’nin bütün insanlardan üstün olduğuna tanıklık edeceksin.”

1- Tenkih’ul-Mekâl, s. 1766; Sefinet’ul-Bihar, Hisal-i Saduk, c. 1, s. 68

Hamza (a.s) şöyle arz etti: “Şehadet eder ve tasdiklerim.”

Efendimiz (s.a.a) tekrar buyurdu:

و تشهد بانك سيد الشهداء و اسد الله و اسد رسوله

Yani; “*Ve yine şehadet et ki sen, şehitlerin efendisi, Al-lah ve Resulünün aslanısın.*”

Hz. Hamza (a.s) bunları işitince, akli başından gitti, dayanamayarak yere düşüp bayıldı. Kendine geldiğinde Peygamber efendimiz (s.a.a)’in gözlerinden öperek şöyle arz etti: “Şehadet ediyor ve Allah’ı da tanık tutuyorum. O’nun tanıklığı yeterlidir.”

Hz. Ali (a.s) Hz. Hamza hakkında şöyle buyurmuştur: “*Muhacir ve Ensardan bir grup Allah uğrunda şehit olmuş ve onların her birisi için Allah katında makam ve mükâfat vardır. Ama bizim şehid, şahadete ulaştığında: “O, şehitlerin efendisi ve önderidir” denildi ve Resulullah (s.a.a) onun cenaze namazında yetmiş tekbir söyleyerek ona bir ayrıcalık, üstünlük tanıdı.*”

Hz. Ali (a.s) halife seçimi şurasında kendisinin haklılığına dair getirdiği deliller arasında şunu da buyurdu: “*Sizleri Allah’a yemin veriyorum söyleyin, sizlerden amcam Hamza gibi birine sahip olan var mıdır? O Allah ve Resulünün aslanı idi?*”

Aynı şekilde İmam Hüseyin (a.s) da Aşura günü Kerbela’da şöyle buyurdu:

اوليس حمزة سيد الشهداء عمي؟

Yani; “*Şehitlerin efendisi olan Hamza, benim amcam değil midir?*”

Peygamber efendimiz (s.a.a) her zaman Hz. Hamza’nın fazilet ve makamına değinir, böylece herkesin onun Allah katındaki değerini iyice anlamasını sağlamaya çalışıyorlardı. Bu münasebetle bir gün şöyle buyurmuşlardır:

” يا معشر الأنصار، يا معشر بنى هاشم، يا معشر بنى عبدالمطلب،
انا محمد رسول الله الا انى خلقت من طينة مرحومة فى اربعة من اهل

بيتي أنا، و علي و حمزة و جعفر "

Yani; "Ey Ensar grubu! Ey Beni Haşim ve Abdumuttalib oğulları! Ben Muhammed, Allah'ın elçisiyim. Ben, Ali, Hamza ve Cafer Allah'ın lütuf ve rahmetinin olduğu çamurdan yaratıldık."

Peygamber Efendimiz (s.a.a)'ın Hz. Hamza'yı da, yaratılışında diğer varlıklara ayrıcalığı olanlar içerisinde zikretmesi, onun ne kadar yüce bir makama sahip olduğunu çok mükemmel bir şekilde sergilemektedir.

Hz. Hamza (a.s)'ın Nuh (a.s)'a Tanıklığı

İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

"Kıyamet günü olduğunda, Allah herkesi toplayacaktır. Hz. Nuh (a.s), (hesap için) ilk çağırılacak kimselerdendir. Ona: "Risaletini (halka) ıblag etti mi?" diye sorulacak.

O: "Evet" diyecek.

Sonra ona: "Bu iddiana kim tanıklık edecek? Bunu nasıl ispatlayacaksın?" diye sorulacak.

Nuh (a.s): "Muhammed b. Abdullah (s.a.a)" diye yanıtlayacak ve sonra olduğu yerden kalkıp halkın arasından geçerek misk ve amberli olan bir yüksekliğin (tepenin) üzerinde Ali (a.s) ile birlikte oturan Peygamberimizin yanına gelerek şöyle arz edecek: "Allah benden, risaletini ıblag etti mi?" diye sordu. Ben de: "Evet" dedim. "Şahidin kimdir?" diye buyurduğunda ben: "Muhammed (s.a.a)'dir" dedim.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz (s.a.a), Hz. Hamza ile Hz. Cafer-i Tayyar'ı, Nuh (a.s)'ın, risaletini ıblag ettiğine dair tanıklık etmeleri için gönderecektir."

Hz. İmam Sadık (a.s) sözünün devamında: "Binaenaleyh Hamza ve Cafer, peygamberlerin risaletini ıblag ettiklerine dair tanıklık edecek kimselerdendir" di-

ye buyurdular.

Ravi, “Ali (a.s) neden bu tanıklık için gitmeyecektir?” diye sorunca, İmam (a.s): “*Hz. Ali (a.s)’ın makamı bundan daha yücedir.*” diye buyurdular.”¹

Hz. Hamza’yı Ziyaret Etmenin Önemi

“Mefatih’ul-Cenan” kitabında Şeyh Abbas Kummi (r.a) şöyle yazıyor: Fahr’ul-Muhakkikin “Fahriye” risalesinde şunları yazmıştır: Hz. Hamza (a.s)’ı ve diğer Uhud şehitlerini ziyaret etmek müstahaptır. Hz. Resulullah (s.a.a)’den şöyle rivayet edilmiştir: “*Kim beni ziyaret eder de amcam Hamza’yı ziyaret etmezse, şüphesiz bana zulüm ve cefa etmiştir.*”²

Hz. Fatıma (s.a) da, babası Resulullah’ın vefatından sonra her hafta pazartesi ve perşembe günleri, Hz. Hamza ve Uhud şehitlerini ziyaret için giderdi ve onun mezarı başında gözyaşları akıttırdı.

Hz. Cafer-i Tayyar (a.s)

Hz. Cafer-i Tayyar (a.s)’ı tanımak için Peygamber Efendimiz (s.a.a)’den nakledilen şu rivayet yeterlidir: “*Sen huy ve yaratılıştta bana benziyorsun.*” Masum (a.s)’ın o yüce makamları ile birilerini övmeleri o şahsın makam ve menziletini en güzel şekilde açıklamaktadır. Hz. Cafer-i Tayyar hakkında da masumlardan övgüler görüyoruz. Örneğin: Hz. Cafer-i Tayyar’ın kardeşi olan Emir’ul-Müminin Ali (a.s) Nehc’ül-Belağa’da şöyle buyuruyor:

ان قوما قطعتم ايديهم في سبيل الله و لكل فضل حتى اذا فعل
بواحدنا ما فعل بواحدهم قيل له: الطيار في الجنة و ذوالجناحين
Yani; “*Peygamber Efendimiz (s.a.a)’in yaranla-*

1- Sefinet’ul-bihar, c. I, s. 157

2- Mefatih’ul- Cenani, Hz. Hamza (a.s)’ın ziyareti, s. 603

rından bir kısmının elleri Allah uğrunda kesildi. Onlar için de makam ve fazilet vardır. Onlardan birisine yapılan bizlerden birisine de yapıldı. Ona cennette uçan ve iki kanat sahibi (Cafer-i Tayyar) denildi.”¹

Hz. Cafer-i Tayyar’ın Peygamber Efendimiz tarafından ne kadar sevildiğini gösteren şu olaya dikkat edilirse, kayda değer sonuçlar elde edilebilir:

Hz. Cafer-i Tayyar’ın Habeşe’den Medine’ye gelişi “Hayber fethi” ile aynı günde olmuştu. Bunun üzerine Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuşlardır:

ما ادري بايهما اسر بقدم جعفر ام بفتح خيبر؟

“Bilmiyorum Cafer’in gelişine mi yoksa Hayber’in fethine mi sevineyim?”

Resulullah (s.a.a), Cafer-i Tayyar’a: *“Sana bir hediye vermeme ister misin?”* buyurdu. Cafer-i Tayyar ise: *“Evet, ya Resulullah!”* diye arz etti. Halk Peygamber Efendimiz (s.a.a)’ın ona Hayber ganimetinden altın veya gümüş vereceğini düşündüler. Ama ona, içerisinde Allah’ı öven, anan ve takdis eden bir namaz öğrettiğini gördüklerinde şaşırdılar. O namaz, Cafer-i Tayyar namazı diye bilinmektedir.²

Peygamber Efendimiz (s.a.a)’ın başka bir yerde de Cafer-i Tayyar (a.s) hakkında şöyle buyurduğu nakledilmektedir. *“Halk çeşitli ağaçlardan yaratılmışlardır. Ama ben ve Cafer-i Tayyar bir ağaçtan yaratılmışız.”*

Allah-u Teala’nın Cafer-i Tayyar’daki Beğendiği Dört Sıfat

İbn-i Babeveyh İmam Bakır (a.s)’dan şöyle naklediyor: *“Allah-u Teala, Peygamber Efendimize şöyle vahyetti: “Ben, Cafer b. Ebu Talib’in dört sıfatını beğeniyorum.”* Hz. Resulullah (s.a.a) bunları Cafer’e

1- Nehc’ül- Belağa, 28. mektup

2- Mefatih’ul-Cenan.

sorduğunda Cafer şöyle dedi:

“Ya Resulullah! Eğer Allah bunları sana bildirmeseydi, ben bunları açıklamayacaktım. Bunlardan birincisi şu ki; asla içki içmedim. Çünkü bununla aklımın yok olacağını biliyorum. İkincisi; asla yalan konuşmadım. Zira yalan insanın kişiliğini yok eder. Üçüncüsü; asla zina yapmadım, çünkü başkasının namusunu gözetmeyenin namusu gözetilmez. Dördüncüsü; asla puta tapmadım. Çünkü ondan zarar ve fayda umulmaz.”

Peygamber efendimiz (s.a.a), eliyle Cafer’in sırtına vurarak şöyle buyurdu: “*Allah sana iki kanat versin, sen meleklerle uçmaya layıksın.*”

Hız. Cafer-i Tayyar’ın Şecaat ve Cesareti

Mute savaşında İslam ve düşman ordusu karşı karşıya gelip safa dizildikleri zaman, Cafer-i Tayyar saftan ileri çıkarak askerlerine şöyle seslendi: “Herkes atından insin, piyade olarak savaşacağız.” Bunu söylemesinin sebebi ise, herkes atından indikten sonra kaçamayacağını anlayıp düşmanla canı gönülden savaşacağı içindi. Herkesten önce kendisi atından inerek bayrak ve sancağı eline aldı ve her taraftan düşmana saldırdı. Savaş şiddetlenince kâfirler grup grup Cafer-i Tayyar’ın etrafını sararak saldırmaya başladılar. Önce sağ kolunu kestiler. O, sancağı sol eline aldı, o kolunu da kestiklerinde, sancağı kolları arasında tutmaya çalıştı, tam o esnada kâfirlerden birisi, onun beline kılıçla vurarak, şehit olmasına sebep oldu.

Hız. Abbas (a.s)’ın, Hız. Hamza ve Hız. Cafer-i Tayyar’a Benzerliği ve Ayrıcalığı

Hız. Ebu’l-Fazl’il-Abbas (a.s)’ın şahadeti Hız. Hamza ve Cafer-i Tayyar’ın şahadetine benzemektedir. Burada benzerlik yönünü ve üstünlük yönünü araştıracağız

olursak şöyle açıklamak mümkündür.

Benzerlik Yönü: Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s) Hz. Hamza ve Hz. Cafer'in sahip oldukları özelliklere sahipti. Zira Hz. Hamza ve Cafer-i Tayyar savaşlarıyla Peygamber Efendimize yardım ediyorlardı. Buna karşılık mükâfat olarak Allah onlara cennette meleklerle uçmayı ata eyledi. Aynı şey Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas için de verilmiştir.

Hz. Abbas (a.s)'ın Hamza ve Cafer-i Tayyar'dan üstünlüklerine gelince:

1- Hz. Hamza ve Hz. Cafer, savaşta kiminle savaştıklarını biliyorlardı. Zira karşılarındaki düşmanları kâfirlerdi ve bu, herkesçe bilinen aşikâr olan bir durumdu. Ama Hz. Abbas (a.s)'ın düşmanları, kendilerini ümmetten saydıkları gibi, akıtacakları kanlarla Allah'a daha da yaklaşıp yaklaşacaklarını düşünüyorlardı. Bu yüzden onlarla savaşmak için, cesarete ilaveten, keskin bir basiret de gerekirdi ki, Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s), buna sahipti. İşte bu sifata sahip olması, bir üstünlüktür. İleride basiret meselesini, daha geniş bir şekilde açıklayacağız.

2- Hz. Cafer-i Tayyar'ın sağ kolu kesilince, sancağı sol eline aldı, sol kolu kesilince de sancağı kollarıyla tuttu.

Hz. Abbas (a.s)'ın da önce sağ kolu, daha sonra sol kolu kesildi... Buraya kadar Cafer-i Tayyar'a benzerlikleri vardır. Ama Hz. Abbas (a.s)'ın farklı yönü şuydu ki, Hz. Cafer-i Tayyar'ın kolları pazularına kadar kesilmişti. Hz. Abbas (a.s)'ın kolları ise daha yukarıdan kesilmişti.

3- Peygamber Efendimiz (s.a.a)'ın, Uhud ve Mute savaşlarında o iki şehitten sonra Hz. Ali (a.s) gibi yardımcıları vardı. Ama Hz. İmam Hüseyin (a.s)'ın Hz. Abbas'ın şahadetinden sonra hiçbir yardımcıları yoktu.

İmam Cafer Sadık (a.s)'ın Görüşünde Abbas (a.s)

Caferi mezhebinin önderi, Zehra (a.s) evlatlarından, Ehl-i Beyt mektebinin altıncı İmamı ve bütün âlimlerin, özellikle de Ehl-i Sünnet âlimleri ve mezhep liderlerinin önünde diz çöküp ilim öğrendikleri İmam Cafer Sadık (a.s), Hz. Abbas (a.s) hakkında şöyle buyuruyor:

قال الصادق عليه السلام : كان عمنا العباس ابني علي
نافز البصيرة حلب الايمان جاهد مع الحسين عليه السلام و ابلى بلاء
حسنا و مضى شهيدا

“Amcamız Abbas (a.s), keskin basiretliydi, sabit ve sarsılmaz bir imana sahipti, kardeşiyle birlikte cihad etmiş ve en güzel bir şekilde kendisine sunulmuş olan imtihandan başarılı çıkarak şehit olmuştur.”¹

Bütün bu övgüler, Hz. Abbas (a.s)'ın tam manasıyla muhlis, fedakâr ve yüce bir ruha sahip olduğunu göstermektedir ki, yaşamı boyunca Allah Resulü ve hak vasilerinden hiç ayrılmamış ve bütün mücadelesini bu uğurda vererek onların övgülerine mazhar olmuştur.

Her ne kadar Ebu Nasr-i Buhari'nin, Muhammed b. Nuh aracılığıyla Hz. İmam Cafer Sadık (a.s)'dan naklettiği bu rivayet, mürsel bir rivayet ise de, Ehl-i Beyt alimleri nezdinde meşhur olduğundan, mürsel oluşu, onun itibarından bir şey azaltmaz. Ayrıca Gazi Numan, bu rivayetin İmam Sadık (a.s)'dan olup, Hz. Abbas (a.s)'ın hakkında buyrulduğunu tasrih ederek, rivayeti sahih rivayetlerden saymıştır. Bu rivayetin sağlam ve sahih olduğuna başka bir delil de, İmam Sadık (a.s)'dan Hz. Abbas hakkında gelen ziyaret duasıdır ki, İmam (a.s) o ziyaret duasında şöyle buyuruyor:

انك مضيت على بصيرة في دينك

"Gerçekten de sen dininde basiret üzere yaşayıp basiret üzere

1- Umdet'ut-Talib, s. 356; Sırr-ı Silsilet'il- Aleviyye, s. 89; Şerh'ul-Ahbar (Gazi Numan), s.

göçüp gittin."

Keza, Şeyh Abbas Kummi, muteber bir senetle, yine büyük âlimlerden Cafer b. Kuleveyh-i Kummi aracılığıyla Ebu Hamza-i Somali'den naklettiği Hz. Abbas (a.s)'ın ziyaret namesinde İmam Sadık (a.s)'ın şöyle buyurduğu yer almıştır: Ebu'l-Fazl (a.s)'ı ziyaret edeceğinde içeri gir ve kendini parmaklıklara yapıştırarak şöyle de:

اشهدانك لم تهن و لم تنكل

"Tanıklık ederim ki. Sen İmamı himaye edip, yardımcı olmada yorulmadın ve süstlük göstermedin."

و اشهد انك مضيت على بصيرة من امرك

"Ve tanıklık ederim ki, sen her işinde basiret üzere hareket ettin."

İmam (a.s)'ın bu gibi sözleri, yukarıdaki hadisin de doğruluğunu gösterir. Ne yazık ki, hadisin mevcut naklinde öncesi ve sonrası rivayet edilmemiştir. Büyük bir ihtimalle hadisin öncesi ve sonrasında Hz. Abbas (a.s) ile ilgili diğer özellikler zikredilmiştir. Ama buna rağmen bizim asıl açıklamak istediğimiz mevzu, bu hadiste yer alan; "Nafizu Basire" tabiri, yani keskin basiret sahibi olma özelliğidir.

Basiret sahibi olmak önemsenecek bir mevzudur. Bu yüzden de hadis ve dualarda basiretin özellikle üzerinde durulan bir konu olduğu görülmektedir.

Örneğin; bir duada şöyle dile getirilmiştir:

اللهم و اسئلك ان تجعل نورا فى بصرى و البصيرة فى دينى

Yani, "Allah'ım, senden gözümün nurlu olmasını ve dinimde basiretli olmamı istiyorum."

Yine, İmam Sadık (a.s):

ان الفقه مفتاح البصيرة

Fıkah (bilgi) basiretin anahtarıdır" diye buyurmuşlardır.

Basiretin sözcük anlamıyla ilgili olarak Merhum Meclisi şöyle diyor: Basiret; bilgi, seçebilmek, neticeyi görebilmek ve

anlayabilmektir.¹ Başka bir yerde de şöyle diyor:

البصيرة هي المعرفة و عقيدة قلب و الفطرة

Yani, “Basiret; kalp ve fitratın bir şeyi tanınması ve bilmesi demektir.”²

Hadislerde ise basiret, ilimden daha üstün ve ilmin neticesi olarak açıklanmıştır.

قال الصادق عليه السلام تفقهوا في دين الله فان الفقه مفتاح البصيرة و تمام العبادة و السبب إلى المنازل الرفيعة و الرتب الجليلة في الدين و الدنيا و فضل الفقيه على العابد كفضل الشمس على الكواكب و من لم يتفقه في دينه لم يرض الله له عملا

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuşlardır: “Allah’ın dininde fakih olunuz (dini öğreniniz); fıkah ilmi basiretin anahtarı, ibadetin tamamı; yüksek makamlara çıkmanın, din ve dünyada üstün olmanın sebebidir. Fakihin abide olan üstünlüğü, güneşin yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Dininde fakih olmayanın amellerinden Allah razı olmaz.”³

Bu hadislerden de anlaşıldığı üzere, basiretli olmak, sırf ilimden üstün bir makam olduğu gibi, hadislerde yer alan fıkah sözcüğü de, günümüzdeki mütehidler arasında yaygın olan anlamdan daha başka bir anlama gelmektedir. Hadislerdeki fıkah kavramı, dinde basiret sahibi olma vesilesi ve hatta ta kendisidir. Zira buyruluyor ki:

تفقه في دين الله فان الفقه مفتاح البصيرة

Yani, “Allah’ın dininde fakih olun (yani basiret sahibi olun); zira fıkah, basiretin anahtarıdır”⁴

Bu hadisten de anlaşıldığı üzere, fıkah, basiretli olmak için bir mukaddime ve hatta sebep ve nedendir. Bundan, bu ikisinin devamlı olarak birlikte olduğu ve birbirinden ayrılmaz oldukları ortaya çıkmaktadır. Bu da, Hz. Abbas (a.s)’ın,

1- Bihar’ul- Envar, c. 61, s. 40

2- Bihar’ul- Envar, c. 66, s. 330

3- Bihar’ul- Envar, c. 75, s. 321

4- Bihar’ul- Envar, c. 75, s. 321; Tuhaful- Ukul, s. 410

aynı zamanda Allah dininde fakih olduğunu da ortaya koymaktadır. Çünkü basiret sahibi olan kimse, mutlaka Allah dininde fakihdir de; zira müsebbep sebepsiz var olamaz. Bu yüzden O Hazret hakkında aynı zamanda şöyle denilmiştir:

هو من فقهاء آل بيت عليهم اسلام

Yani, “Abbas (a.s), Ehl-i Beyt’in fakihlerinden idi.”

Burada Hz. Abbas (a.s) için elde edilen ilk fazilet, Allah’ın dininde fakih olmasıdır. Allah’ın dininde fakihlik, dinin içerdiği derin manaları da anlamak demek olup, yalnızca şeriatın ameli hükümlerini bilmek değildir.

Buradan da, Hz. Abbas (a.s) ile Hz. Selman arasındaki fark ortaya çıkmaktadır. Çünkü Hz. Selman (r.a), derinliklerine ulaşamayan bir okyanus gibiydi. Bu haliyle fekahat makamında idi. Ama Hz. Abbas (a.s) buna ilave olarak, basiret makamına da sahipti. O Hazretin ilmi hakkında şöyle nakledilmektedir:

اولا امها كانت عالمة ان العباس أخذ علما جما من اوائل عمره

عن ابيه و امه و اخواته ان العباس زق العلم زقا

Yani, “Öncelikle annesi Ümm’ül-Benin, âlime biri idi. Bu yüzden Abbas (a.s), ömrünün ilk dönemlerinden itibaren babası, annesi ve iki kardeşinden ilmi kana kana almıştır.”¹

Not: Başka bir tabirde ise basiret; “Ehl-i Beyt (a.s)’ın itaatinde olmaktır” diye gelmiştir.

Büyük Ehl-i Beyt âlimlerinden merhum Molla Salih-i Mazenderani diyor ki:

“Bazen basiret, bir çeşit kuvveye denilir ki, nefis onunla, külli olan bir hakikatin, cüz’i suret ve şekillerini anlayabilir. Böylece, bu nefis için, gök ve yer kapıları açılır.”

Kıyası, basiret; her şeyin gerçek ve hakikatini gerçek suretiyle anlamaya denir. Buradan da fakihin günümüzdeki anlamı ile basiret sahibinin farkı anlaşıl-

1- Mealim’us- Sibtayn, c. 1, s. 431

maktadır. Fakih, ilmi ile mesela; ancak namazın farz olduğunu anlayabilir. Ama namazın mümin için miraç olduğunu anlayamaz, göremez. Namazın miraç olduğunu ancak basiret sahibi bir kimse anlayabilir, görebilir. Zira basiret sahibi olmak öyle bir makamdadır ki, o makama sahip olan kimse, âlemin hakikatinin batınını görebilir. Örneğin; gıybet etmenin, kardeş eti yemek olduğunu, yetimin malını yemenin de, ateş yeme olduğunu görebilir. Aslında bizim gibiler, gıybetin hakikatini bilmediğinden, ona mürtekip oluyor veya farzın hakikatini bilmediğinden onu terk ediyor. Oysa onların hakikatlerini bilmiş olsalar, asla muhalefet etmezler. Hazreti Abbas (a.s), dinde basiret sahibi olduğu için, bütün hakikatleri anlamakta ve bilmekteydi. Bu yüzden de asla imamına muhalefet etmedi ve asla ondan ayrılmadı. Hatta İmam (a.s)'ın sözlerinden, Hz. Abbas (a.s)'ın masumiyet makamının bazı derecelerine ulaştığını da anlamaktayız. Ama onun masumiyet makamı ile Ehl-i Beyt İmamlarının (a.s) masumiyet makamı farklıdır. Ehl-i Beyt İmamlarının (a.s) masumiyeti, velayet ve imamet masumiyeti olduğu halde, Abbas (a.s)'ın masumiyeti, takva ehlinin öncülerinin ulaştığı bir makamdır.

Hız. Abbas (a.s) böylesi bir basiret sahibi olduğu içindir ki, Aşura akşamı anne tarafından akrabası sayılan Şimr'in getirdiği amannameyi sert bir şekilde red etmiş; onu ve getirdiği amannameyi lanetleyerek, imamına karşı zelil bir köle konumunda olduğunu gözler önüne sermiştir.

İkinci Fasıl:
Hz. Ebu'l-Fazl'il- Abbas (a.s)'ın
Keramet Ve Mucizeleri

1- Çalışmak ve Tevessül

Öğrencilerden biri, dini eğitim görmek için Necef-i Eşref şehrine gider. Orda birkaç ay kaldıktan sonra ders okumanın zor bir iş olduğunu, bu yolda yıpranmak gerektiğini anlayarak kendi kendine şöyle söylenir: “Eğer, (Bab’ul- Hevâic) ¹ Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın haremine gider ve ondan zahmetsiz bir şekilde ders okumak ve içtihat derecesine ulaşmam için bana dua etmesini istersem, iyi olur.” Daha sonra Hazretin haremine giderek, istediği sonuca varabilmek ve haccetini elde edebilmek için birkaç gece yalvarış yakarış ve duaya meşgul olur.

Günlerce ağlayıp sızladıktan sonra bir gece uykuya dalar ve Hz. Abbas'ı rüyasında görür. Rüyada Abbas (a.s) haremın hizmetçilerinden birine hitaben şöyle buyurur: “Çabuk sopa ve kamçılarını getirin ki, şu genci dövmek istiyorum.”

Genç paniğe kapılarak: “Ben ne yaptım, hangi günahı işledim?” der.

Abbas (a.s), gence şöyle der: “*Bundan daha büyük günah ne olabilir ki, ders okuma, mütalaa, tahkik ve araştırma yerine, tembelliği ve rahatlığı istiyorsun. Eğer, müçtehit olmak ve ilmi açıdan büyük makamlara ulaşmak istiyorsan, git ve başkaları gibi dersini oku ki,*

1- “Bab’ul- Hevâic”, Hz. Abbas (a.s)'ın, Şia ve Sünni ara-sında en meşhur ve yaygın olan lakaplarından. Kendisinde, bü-yük keramet, fazilet ve mucizelerin görülmesi, hastalara verdiği şifa ve insanların maddi ve manevi sorunlarının giderilmesindeki yardımlarından dolayı, bu lakapla meşhur olmuştur.

biz de sana yardımcı olalım.”¹

Bu olaydan, insanın zahmetlere katlanması, çalışıp çabalaması gerektiğini anlıyoruz. Bununla birlikte Kur'an-ı Kerim'de de buyrulduğu gibi;

وابتغوا اليه الوسيلة

Yani, **“Ona vesilelerle yaklaşınız”²**

Sözünden, Allah katında bazılarının büyük makam ve derecelere sahip olduklarını anlamakta ve Allah'a olan istek ve hacetlerimizde Ehlibeyt (a.s.)'e tevessül etmekten geri kalmamız gerektiği anlaşılmaktadır.

2- Rus Subayının Hidayet Oluşu

Ehl-i Beyt mektebi rabbani âlimlerinden, büyük muhaddis rahmetli hacı Molla Mahmud-u Zencani (ki, Hacı Molla Ağacan diye tanınıyordu) birinci dünya savaşından sonra, yaya olarak, Irak'da bulunan Ehl-i Beyt İmamları'nın mübarek türbelerini ziyaret etmek için hareket eder. Yol üzerinde bulunan Hanıkayn şehrine ulaşır ve namaz kılmak için mescide girdiğinde orada ilginç bir şekilde hidayet bulan Bolşevik (Rus) bir subayla tanışır. Bu subaydan, hidayetine vesile olan işitilmesi güzel bir olayı dinler. O merhum, bu olayı şöyle anlatıyor:

"Hanıkayn şehrinde namazımı kılmak için mescide gittim. Orada beyaz tenli, şişman birinin Şialar gibi namaz kıldığını gördüm. Onun Rusyalı biri olduğu halde bu şekilde namaz kılmasına doğrusu şaşırdım. Namazı bittikten sonra kendisine yaklaştım ve selam verdikten sonra konuşmasından ve lehçesinden Rusyalı olduğuna anladım ama ben yine de vatanımı ve mezhebini sordum. O: "Aziz dostum, ben Rusya'nın Le-

1- Keramat'ul- Abbasiyye, s. 38

2- Maide / 35

ninkrad şehrindenim. Birinci dünya savaşında iki bin kişilik bir ordunun komutanı olarak Kerbela Şehrini almakla görevli kılınmışım. Şehrin dışında tamamen hazırlıklı bir şekilde mevzilenmiş ve şehre hücum için emir bekliyorduk ki, bir gece, rüyamda yüce bir şahsiyetin yanıma geldiğini gördüm. Bana Rusça şöyle buyurdu: "Bu savaşta Rus devleti yenildi ve bu haber yarın Irak'a ulaşacaktır. Haber ulaştıktan sonra, Irak'ta bulunan bütün Rus askerleri, halk tarafından öldürüleceklerdir. Sen canını kurtarabilmek için İslam'ı kabul etmelisin."

Ben: "Efendim siz kimsiniz?" diye sordum.

O: "Ben, Kamer-i Beni Haşim olan Abbas'ım" dedi.

Kendilerinin, vafedilmeyecek kemal, cemel ve sıcak beyanlarına kapılarak oracıkta Müslüman oldum.

Sonra bana şöyle dedi: "Kalk ve Rus birliklerinden uzaklaş."

Ben: "Efendim nereye gideyim?" dedim.

Hazret şöyle devam etti: "Komutanlık binası yakınlarında bir at göreceksin, ona bin, o seni Necef'e ulaştıracaktır. Orada bizim vekilimiz ve ailemizin itimat ettiği ve güvendiği bir şahsiyetin, yani Seyyid Ebu-l Hasan'ın yanına git."

Ben: "Efendim, on kişilik bir grup tarafından gözetlenmekteyim, nasıl gidebilirim?" dedim.

Hazret: "Onların hepsi sarhoş gibi düşmüşler, senin gittiğinden haberleri bile olmayacaktır" dedi.

Derken; uykudan uyandım ve kendi çadırımı güzel kokulu ve nurani bir halde buldum. Aceleyle elbiselerimi giydim ve hareket ettim, benim korumalarım ve görevlilerim sarhoş bir haldeydiler. Ben onların arasından geçerken onlar bunun farkında dahi olmadılar. Aynen buyurduğu gibi komutanlık binasının yakınlarında bekleyen bir ata bindim ve o beni bir müddet

sonra bir şehirde indirdi. Şaşkın bir haldeydim ki, bir evin kapısının açıldığını ve içeriden yaşlı ve nur çehreli biriyle bir şeyhin (âlimin) çıktığını gördüm. Şeyh benimle Rusça konuştu ve içeri davet etti. Ben ondan, yanındaki kim olduğunu sordum.

O: “Bu zat, Hz. Abbas (a.s)’ın, seni yanına gönderdiği kimsedir. Sen gelip ulaşmadan gerekenler ona bildirilmiştir” dedi.

Ben o zatın yanında yeniden İslam getirdim ve o büyük şahsiyete dönerek, ondan İslam’ın emirlerini bana öğretmesini istedim. Bu arada, bir gün sonra da Rus devletinin yenilgi haberi Irak’a ulaşarak halk arasında yayıldı. Ve artık sabrı taşan Araplar, Rus askerlerine hücum ettiler ve büyük bir katliam yaşandı...”

Bu arada rahmetli Zencani ona, o anda niçin orada bulunduğunu da sorar. O ise, Necef’in çok sıcak olduğunu ve bundan dolayı Ayetullah İsfahani’nin yazları onu oraya gönderdiğini söyler. Ona, Hz. Abbas (a.s)’ı tekrar ziyaret edip etmediğini sorunca da; “bazen bize inayette bulunuyor” diye cevaplar.¹

3- Muheyli’ın Şıfası

Muteber âlimlerden Şeyh Hasan,² Hacı Müneyşit adında imanlı ve itimat edilir bir çiftçiden şöyle naklediyor: “Muheyli’ın adında biri ayaklarından felç olmuştu ve hatta parmaklarını dahi kıvıldatamaz bir durumdaydı. Bu hastalığı üç yıldan beri devam etmekteydi. Bu yüzden yaşadığı şehir olan Hurremşehir’in bütün halkı onu görmüşü. Bu şahıs, ottuk yerde sürünerek hareket ediyor ve ezcümle mahallede oluşturulan mersiye toplantılarına da katılıyordu.

Bu arada bu şehirde, Şeyh Haz’el adında birinin

1- Keramat’us- Salihin, s. 231

2- Büyük fıkıh kitaplarından Cevahir’ul- Kelam’ın yazarı Ayetullah Muhammed Hasan-ı Necefi’nin torunudur.

Hüseyniyesi¹ vardı. Bu şahıs, Muharrem ayının ilk on gününde büyük toplantılar düzenler; İmam Hüseyin (a.s) için yas tutar, mersiyeler okuturdu. Bu toplantılara çok sayıda erkek ve kadın katılır; hatip sinezen mersiyesi okuduğunda, herkes ayağa kalkıp ağlayarak, sinelerine vururlardı

Muharrem'in yedinci günü olmuştu. O günde genelde hatiplerce Hz. Abbas (a.s)'ın şehadeti anlatılarak mersiye okunur. O gün, Muheylif de, konuşmacının yakınında oturmuş, ağlıyor, nale ediyor, sinesine vuruyordu. Mersiyeenin en şiddetli bir anında, artık herkesin ayağa kalkıp ya Abbas, ya Abbas, diyerek feryat ettikleri bir anda, birden Muheylif de ayağa kalkar ve ağlar bir dille: "Abbas b. Ali (a.s) bana minnet bırakarak şifa verdi" diye feryat etmeğe başlar. Bunu gören halk Muheylife doğru koşup onun elbiselerinden teberruk unvanıyla almaya çalışırlar; bazıları da, sevinçten onun yüzünü ve ellerini öpmeye başlarlar. Böylece o gün bu şehirde bir Aşura daha yaşanmış olur ve Aşura merasiminin manevi boyutu bir daha gözler önüne serilir.²

4- Saygısızlığın Cevabı

Allame Seyyid Ahmed, Nasrullah Müderrisi Hairî'den şöyle naklediyor: Ben, bir kısım hizmetçilerle Ebu'l-Fazl (a.s)'ın haremının bahçesinde idim. Aniden, elinin küçük parmağını kan akar bir şekilde tutup süratle haremnden çıkan birisini gördük. Biz onun önüne geçerek olayın ne olduğunu öğrenmek istedik. Adam, Hz. Abbas'ın onun parmağını kesip kopardığını söyledi. Bizler hareme döndüğümüzde bir küçük parmağın parmaklıklar arasında sallandı-

1 - Dini toplantıların, özellikle şahadet ve yas günlerinde mersiye ve yas tutmak için toplantıların yapıldığı mekanlara denir.

2- El-Abbas – Abdurrazzak Musevi-yi Mukarrem, s. 144

ğını gördük, adeta ölmüş bir insanın parmağı gibiydi, asla kan akılmıyordu. Parmağı kesilen kişi ise bir gün sonra öldü. Bu, haremde yapılmış olan bir saygısızlığın cezasıydı.¹

5 – Hz. Abbas (a.s)’ a Tevessül

Büyük Ehl-i Beyt âlimlerinden Allame Hacı Şeyh Muhammed Bakır-ı Bircendi, Kibriy’ul- Ahmar adlı kitabında şöyle naklediyor: Ben rüya âleminde birisinin şöyle bağırdığımı duydum: Kim şu ibaretleri söyler ve Hz. Ebu’l-Fazl’a tevessül ederse, hacet ve istekleri yerine getirilir.

عبدالله ابا الفضل دخيلک

“Ey Allah’ın kulu! Ey Ebu’l-Fazl! Sana sığındım, bana yardım et.”

Ben, defalarca yukarıdaki yazılan ibaretle, Hazrete mütevevvel olmuşum ve hiç beklemediğim yollardan sorun ve zorluklarım hallolmuştur. Yine, bir gün bir miktar paraya ihtiyacım vardı. Bunu başkalarından istemek ve borç almak bana çok zor geliyordu. Derken; efendim Ebu’l-Fazl (a.s)’a tevessül ettim, çok geçmeden beklemediğim bir din kardeşimden bir miktar para gönderildi. Böylece hacetler kapısı olan Hz. Ebu’l-Fazl (a.s)’a tevessül etmemin bereketiyle bu sorunum giderilmiş oldu. Ben, buna benzer çok olaylar müşahade ettim.²

6- Hz. Abbas (a.s)’ın Elinden Şerbet

Keramat’ul-Abbasiye kitabının yazarı (Şeyh Ali Mirhalef Zade) şöyle anlatıyor: İsfahan’da “Bakırıye” medresesinde iken, Huzistanlı yaşlı bir âlimle tanıştım. Kendisinden, Ebu’l-Fazl (a.s)’dan gözleriyle görmüş olduğu bir kerameti benim için anlatmasını istedim.

1- Kibriy’ul- Ahmar, s. 51

2- Kibriy’ul- Ahmar, s. 167

Şeyh, beni kırmayarak şöyle dedi: Âlim olmak isteyen biri, ders okumadan, zahmet çekmeden bu makama ulaşmak ister ve bunun için Hz. Abbas (a.s)’a tevessül eder, derken bir gece rüyada- Hazret Abbas elinde bir sopayla bunu dövmek istediğini görür. Hazret: “Gidip dersini okumalısın” diye buyurur. Âlim olmak isteyen genç uykudan uyanır, dersine sarılır ve sayılı âlimlerden olur.

Bu olayı duyduktan sonra kalbim sızladı ve çok ağladım derken uyuklamışım, rüya âleminde Hz. Abbas (a.s) bana bir miktar şerbet verdi. Uykudan uyandı-ğında, derslerimi çok iyi anladığımı gördüm. Öyle ki ders halkasında üstadın görüşlerinin mukabilinde görüş bildirmeğe başladım.

Bir gün üstada fazla soru sorduğumdan dolayı rahatsız oldu. Sınıf çıkışında kulağıma şöyle fısıldandı: “Ebu’l-Fazl (a.s), sana vermiş olduğu, o şerbetten bana da vermiştir” Lütfen sınıfta bu kadar soru sorma.¹

7- Küçük Zehra’nın Şifası

İran Silahlı kuvvetlerinde görevli Ağacanpur adında biri, her sabah güneş doğmadan görevinin başına gider ve akşam geç saatlerde evine dönerdi. Çok önemli ve gizli bir operasyon için önceden Ağacanpur’a, kendisini savaş cephesinin² güney kısımlarına ulaştırması için emir verilir. Ağacanpur, bütün arkadaşları ve personelin beraberinde görevli oldukları yere giderler. Hiç kimse, kendilerini hangi olayların beklediğinden haberdar değildi.

Ağacanpur, “Yasuc” şehrinde yalnız kalan ve hami-
mile olan hanımını düşünmekteydi, gözlerinden “İlahi,
eşimi sana emanet ediyorum” hisleri okunuyordu. Onu,

1- Keramat’ul- Abbasiyye, s. 40

2- İran ve Irak savaşı

sadece Allah'ı anmak sakinleştiriyordu. Zira hanımından gelen mektubu Ağacanpur'a verdiklerinde, herkes hareket için hazır kıta şeklinde beklemekteydi.

Ağacanpur, eşinden gelen mektubu okuduktan sonra bütün tehlikeli görevlere gönüllü olarak katılmak ister. Çünkü fedakâr eşi bir hatırlatmada bulunmuş ve çocuklarının kahraman babalarıyla iftihar ettiklerini ve kendisinin halk karşısında başı dik ve iftiharla yürüdüğünü bildirmişti. “Sen bizim hepimizin iftiharısın, çocuğumuzu kafana takma, o yakında dünyaya gelecek ve babasının yolunu gözleyecektir” diye not düşmüştü. Ağacanpur'un gözyaşları akmaya başlamış ve kendisini içten gelen bir istekle savaşa hazırlamıştı.

Aynı günün akşamı savaş başlamış, kısa bir zamanda vatanın büyük bir bölümü düşman pençesinden kurtarılmıştı. Böylece Hurremşehir'i, düşman tasarrufundan kurtarmakta büyük bir payı olan Ağacanpur, “Yasuc” şehrine geri döner.

Hurremşehir'in düşman işgalinden kurtarılmasından iki ay geçtikten sonra, Ağacanpur'un çocuğu dünyaya gelir; güzel bir kızı olan Ağacanpur, o küçük yavruya Zehra ismini verir. Gitgide, sevimli ve çok tatlı bir kız olan Zehra, Ağacanpur'un bütün varlığı olur, her gün aralarındaki sevgi bağı daha da bir kuvvetlenir, öyle ki, artık baba kızından, kız da babasından ayrı kalmaya çok zor tahammül gösterebiliyordu.

Derken; bir gün Zehra'nın ablası, kardeşini evden dışarı çıkarır ve yüksek olan merdiven şeklindeki bir yerde oturur. Henüz oturmaya yeni başlamış olan Zehra, ablasının daldığı bir anda o yükseklikten betona düşer, baygınlık geçirir ve ablası tarafından baygın bir halde eve getirilir.

- “Ya Ebu'l-Fazl! Ne oldu bu çocuğa böyle!”

Zehra o an için kendine gelir. Eli ayağına dolaşan anne ne yapacağını bilmez ve eşinin eve dönmesini

bekler. Dakikalar sonra Ağacınpur eve döner, olayı anlatırlar ve kızı Zehra'yı baygın, kendinden geçmiş bir vaziyette bulur.

Zehra, bazen kendine gelir kumar ve tekrar bayılır. Durumun tehlikeli olduğunu fark eden baba, Zehra'yı Yasuc Kızılıay Hastanesine kaldırır. Hastane doktoru Zehra'yı muayene eder etmez: "Kızının sağ tarafı felç olmuştur, onu Şiraz'ın Namaz Hastanesine kaldırın" der.

Şiraz'a doğru harekete geçtiklerinde baba, kızının sağ tarafının kol, ayak ve suratının cansız ve hareket-siz olduğunu hisseder. (Yasuc ile Şiraz arası yaklaşık yüz seksen kilometredir.)

Ağacınpur, hanımı ve bir aile dostu beraberinde Şiraz'a doğru harekete geçer tam o sırada doktorlardan biri: "Çocuğunuzun felç olması kesindir, onu mutlaka Şiraz'a ulaştırınız" diye tekitte bulunur. İyice ümitsizleşen, göğsü acılarla dolu ve gözlerinden yaş dökülen acılı baba, direksiyon başında Şiraz'ın yolunu tutar. İşte tam o acılı ve kalbinin hüznüyle dolu olduğu bir anda Hz. Ebu'l-Fazl (a.s)'a mütevessil olur, gözyaşları yanaklarını ıslatır ve boğazını zorlayan bir sesle "Ya Ebu'l-Fazl-il Abbas! Ya mazlum! Kızımın şifasını, ilacını senden istiyorum" der. Gözyaşı döken baba, eşi ve arkadaşının da kendisiyle beraber gözyaşı döktüğünün farkında bile değildi. Kalpler hüznünlüydü, Allah'ın seçkin kulları olan Ehl-i Beyt (a.s)'dan başkasından ümit beklenmiyordu. (Kalp hüznünlü olursa, nerede olursan ol dua arşa ulaşır. Sesini melekler duyar. Eğer manaya ulaşmış isen, etrafında meleklerin kanat seslerini hissedersin. Duayı göğe yükselten melekler, onu Kibriya arşına ulaştırırlar.)

Yasuc'dan kırk km. uzaklaşmamışlardı ki, Zehra'yı kucağında tutan aile dostunun sesi yükselir: "Zehra iyileşti, el ve ayakları hareket ediyor." Bunu duyan

dertli baba ani bir frenle arabayı durdurur. Zehra'yı kucağına alarak dikkatli bir şekilde el ve ayaklarına bakar, kızını bağına basarak bütün vücuduyla ağlar. Hanımı: “Şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?” diye sorduğunda, Ağacanpur: “Şiraz'a gidelim, bakalım doktor ne diyor” diye cevaplar.

Böylece Şiraz'a doğru hareketlerine devam eder ve iki saat sonra Şiraz'a ulaşırlar. Uzman doktor dikkatli bir muayeneden sonra, Zehra'nın başının renkli filmi çekilmesini ister. Yaklaşık bir saat sonra Zehra'nın baş filimi hazırlanır. Filmi inceleyen doktor şöyle der: “Ne kadar acayip ve şaşılacak bir şey ki, beyin damarlarından birisi kopmuş ve bir miktar kanama yaşanmış ama bilinmeyen bir sebeple, nasılsa kopan damarın iki ucu birbirine yapışmış ve kanama da durmuştur. Damarların iki ucu birbirine öyle yapışmış ki, ben bugüne kadar bütün dünya genelinde bir doktorun böyle bir ameliyat yaptığını sanmıyorum”

Ağacanpur doktora şöyle der: “Buraya gelirken yol boyunca Hz. Ebul Fazl'ıl-Abbas'a tevessül ettim.”

Doktor, sevinçli bir gülümsemeye: “Siz dünyanın en iyi doktoruna sığınmışsınız, çocuğunuzun sağlığı mübarek olsun” der ve ekler: “Onu hastanenin bahçesine götürün, iki saat bekleyin, eğer kusma olursa, yanıma getirin, olmazsa şehrinize geri dönebilirsiniz.”

İki saat beklerler, herhangi bir kusma olmadığından Ağacanpur, kızını, hanımını ve aile dostları beraberce Yasuc şehrine geri dönerler. Şimdi olaydan kaç yıl geçmiştir. Zehra Hanım, ortaokul üçüncü sınıfta ders okumakta ve ilkokul birinci sınıftan şu ana kadar bütün sınıflarını birincilikle geçmiştir. Anne ve babasından, Hz. Abbas (a.s)'ın şefaati ile sağlığına kavuştuğunu duyduka, temiz ve pak olan Ehl-i Beyt (a.s)'a olan

bağlılığı artar ve onlara teşekkür eder.¹

8 - Hz. Mehdi (a.s)'ın Tavsiyesi

Büyük Ehl-i Beyt âlimlerinden Seyyid Muhammed Taki... Şia âleminin önde gelen müçtehitlerinden olan Ayetullah'il-Uzma Mer'aşi-yi Necefî (r.a)'den şöyle bir olay nakleder: Kum'da bir müddet kalan Necef âlimlerinden birisi başından geçen bir olayı bana anlattı. O şöyle dedi: Benim bir sorunum vardı. Cemkeran² Mescidine giderek sorunlarımı ve sıkıntılarımı asrın İmamı, Allah'ın hücceti olan İmam-ı Zaman (a.s)'a anlatıyor ve kendilerinden Allah'ın yardımıyla sorunlarımın çözümünü istiyordum. Bu niyetimden dolayı defalarca adı geçen mescide gitmeme rağmen cevap alamadım ve bir neticeye ulaşamadım. Bir gün namaz vakti kalbim çok hüzünlendi ve şöyle arz ettim: Ey benim İmamım! Acaba sizin huzurunuzda ve sizin evinizde başka birine mütevessil olmam doğru mudur? Acaba İmam olduğu halde başkalarına hatta Kербela Alemdarı Kamer-i Beni Haşime (Hz. Abbas) dahi mütevessil olmam ve O'ndan Allah'ın yanında aracı olmasını istemem doğru mudur?"

Üzüntünün şiddetinden dolayı uyku ile ayıklık arasında kalmışım. Aniden nur saçan suratıyla Hz. Hüccet b. Hasan-il Askeri (a.s)'ı (Allah onun zuhurunu ve gelişini çabuklaştırsın) karşımda buldum. Hiç düşünmeden Hazrete selam verdim. Hazret, muhabbet, sevgi ve büyüklükle cevabımı verdi ve şöyle buyurdular: *"Kербela Alemdarına tevessül etmen, kötü değildir, beni rahatsız etmediği gibi, hatta sana, O'nunla konuşmanda yardımcı bile olurum. Hz. Abbas (a.s)'dan hacet istediğinde şöyle de:*

1- Aile dergisi 5. yıl 90. numara 1374/ 12/ 15, s. 22; Keramat'ul- Abbasiyye kitabından naklen.

2- Cemkeran; Mukaddes Kum şehri sınırları içerisinde İmam-ı Zaman (a.s)'ın emri üzerine yapılmış olan bir mescittir.

يا ابا الغيث ادركنى

Yani, “Efendim, ey bereket kaynağı! İmdadıma yetiş, bana yardımcı ol”¹

9 - Ya Ebu'l-Fazl!

Bir grup güvenilir ve itimat edilir kişiler tarafından şöyle bir olay nakledilir: Müslüman olmayan bir şoför, otobüste yolcularla birlikte yolda iken frenin patladığını anlar. Artık kendisinin ve yolcuların ölümünü, adım ötesinde görür. Bu şoför Müslümanların zor anlarda Hz. Abbas'a tevessül ettiklerini duymuş, dolayısıyla elinde olmadan ihtiyarsız bir şekilde “Ya Ebu'l-Fazl!” diye bağırmış. Bu sözü söyler söylemez de, otobüs olduğu yerde durmuş, öyle ki, otobüsün lastikleri birbirinden ayrılıp parçalanmış. Bu büyük kerameti gören şoför, İslam diniyle şereflenmiş ve Müslüman olmuştur.²

10 - Hacetlere İcabet Eden

Ehl-i Beyt mektebinin büyük müçtehitlerinden Şeyh Murtaza Ensari (r.a)'in öğrencilerinden Allame Şeyh Abdurrahim-i Şuşteri başından geçen bir olayı şöyle anlatıyor: “Ben İmam Hüseyin (a.s)’ı ziyaret ettikten sonra, Hz. Abbas (a.s)’ı ziyaret etmek için O Hazretin haremine gittim. Bu arada ben ziyaretle meşgul iken bir Arap içeri girdi, yanında getirdiği felç bir çocuğu parmaklıklara bağladı. Ağlayıp, yalvarmaya başladı. Henüz çok geçmemişti ki, çocuk ayağa kalkarak, felçlilikten hiçbir eser kalmadığı gibi, “Hz. Abbas bana şifa verdi” diye bağırmağa başladı. Ziyaretçiler çocuğun etrafına toplandı ve teberrük amacıyla

1- Çehre-i Direhşan-ı Kamer-i Beni Haşim, s. 419; (Kameri Beni Haşim'in Parlayan Yüzü adlı kitaptan)

2- Kamer-i Beni Haşim, s. 86

elbiselerini koparmaya başladılar.

Ben, bu olaya şahit olduğumdan, Hz. Abbas (a.s)’ın kabrine doğru ilerledim ve Hazrete hitaben sinirli bir şekilde yüksekten: “Senin mevki ve makamını tanımayan insanlar, senden hacet ve isteklerini alırken, ben, bu ilmim ve size karşı olan bunca saygıma rağmen, ümitsiz olarak mı geri döneyim? Öyleyse, ben de artık hiçbir zaman ziyaretinize gelmeyeceğim!” dedim.

Ama bu sinirli ve perişan halden çıktıktan sonra, hemen dediğim sözlerden pişman olup Allah’tan bağışlanma dileğinde bulundum. Bu arada, Kerbela’dan Necef’e döndükten sonra, Ehl-i Beyt Ekolu’nun en büyük müçtehitlerinden olan Şeyh Ensari, benim ziyaretime geldiler. Bana iki paket vererek: “Hz. Ebu’l-Fazl (a.s)’dan istediklerini al; biriyle kendine bir ev alırsın, diğeriyle de Allah’ın evini ziyarete (Hacca) gidersin” dedi. Zaten ben de bu iki şeyi Hazretten istemiştim.¹

1- Kibriy’ul-Ahmar, c. 3, s. 50. Büyük alimler bunu adı geçen kitaptan nakletmişlerdir. Bu keramet Şeyh Ensari’nin “Salat” risalesinde de çap olmuştur.

Üçüncü Fasl:

Haremlerin Yapım Ve Onarımı

Şüphesiz, Allah katında mübarek ve mukaddes sayılan yerleri bina etmek ve onarmak, Allah'ın izin verdiği ve razı olduğu amellerden biridir. Ayrıca insan için en güzel amel ve bakiyat-i salihattandır. Nitekim bazı ameller vardır ki, yapıldığı zaman, Allah'ın ayet ve nişaneleri önemsenmiş ve devamlılığı sağlanmış olur. Aslında bunları yapanlar veya bu gibi kutsal binaların yapımında yardımcı olan kimseler, kalplerinde iman nuru ve takva olanlardır ve ancak kalpleri imanla sınanmış insanlardır ki, bu gibi kalıcı ve hayırlı amellere yöneltirler.

Allah-u Teala şöyle buyuruyor:

من يعظم شعائر الله فإنها من تقوى القلوب

“Kim Allah'ın nişane ve ayetlerini ulularsa, şüphesiz bu, kalplerdeki takvadandır.”¹

Evet, Allah katında, Allah'ın seçilmiş kullarına ait yerlerden daha mukaddes ne olabilir ki? Neden Allah, bu binaların yapım ve onarımına razı olmasın? Oysa onlar, Rablerinin emriyle, O'nun yolunda, O'nun rızalığı ve şiarlarının devamlılığı uğrunda cihad etmiş, mallarını, varlıklarını, akrabalarını, çocuklarını, canlarını hatta her şeylerini bu yolda, hem de seve seve feda etmişlerdir. Kendilerinden sonra geride kalan yakınlarının başlarına gelecek açlık, susuzluk, esaret gibi zorluklara rıza göstermişlerdir. Bu mukaddes insanlar için yapılması gereken çok şeyler vardır. Kalbi imanla sınanmış ve iman ve takva nuruyla dolmuş insanlara çok şeyler düşmektedir. Bu gibi mukaddes insanların adlarının yaşatıl-

1- Hac Suresi Ayet 32

ması, onların buldukları yerlerde Allah'ın adının anılması, kesinlikle Allah'ın razı olduğu bir şeydir. Nitekim Allah da kendi yolunda O'nun dini uğrunda ölenleri, öldürülenleri yok sayma-mış ve diğer insanlarla bir tutmamıştır:

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِن لَّا

تَشْعُرُونَ

“Allah yolunda öldürülenlere ölüler demeyin, aksine onlar yaşıyorlar ama sizler anlayamıyorsunuz.”¹

Böylece bu ayet-i kerime, şehitlerin, Allah yolunda öldürülenlerin devamlı yaşadıklarını, onların seçmiş oldukları yol ve programın kendilerini sonsuza ve ölümsüzlüğe götürdüğünü ve Rableri katında hayat sürdürdüklerini haber veriyor. Yalnız, bunu herkes anlayamaz, bazılarının düşünce, şuur ve fikir kapasiteleri bunu anlamaya yeterli değildir. Bunların kalıcı olması, seçmiş oldukları yolun ve programın kalıcılığını gösterir. Dolayısıyla dünyadaki evlerinin de özellikle onlara nispet verilen ve kendileriyle irtibatlı olan yerlerin kalıcılığını korumak ve devamlılığını sağlamak gerekir. Halkın onları ziyaret etmesi, onlarla kendilerine yön vermesi, onları kendilerine örnek seçmesi açısından ayrı bir öneme sahiptir. Şehitlerle en yakından irtibat ve ilişkisi olan yerler, onların kutsal kabirlerinin bulunduğu yerlerdir.

Bu mukaddes insanlar ayrı açılardan da önem taşıyorlar. Örneğin; bunlardan birinin, Peygamber hanedanından olması, onun makamını daha yükseltmekte ve Allah katında olan değerini bir kat daha artırmaktadır.

Allah-u Teala bu gibi yerlerin onarılması, yükseltilmesi ve mukaddes tutulmasına dair şöyle buyurmuştur:

فِي بُيُوتِ الَّذِينَ أَنَا جَارٌ لَهُمْ إِذَا تَرَافَعُوا فِيهَا اسْمَهُ

“Öyle evler ki Allah, onların yükseltilmesine ve içlerinde Allah'ın anılmasına izin vermiştir.”²

1- Bakara Suresi Ayet 154

2- Nur Suresi Ayet 36.

Dikkat edilirse, ayet-i kerimede “buyut” (evler) kelimesi geçmiştir. Beyt, tavanlı ve üstü kapalı olan yerlere denir. Nitekim Allah-u Teala Kâbe-i Muazzama için de, aynen “beyt” kelimesini kullanmıştır.

جعل الله الكعبة البيت الحرام قياما للناس.

"Allah (c.c) Kâbe'yi, o saygıdeğer evi, insanlar için hayat ve güven durağı yaptı."¹

Zira “beyt” kelimesinden sadece mescit ve camiler anlaşılır. Aksine, Allah-u Teala'nın kitabında çoğu kez mescitten bahsederken “beyt” kelimesini kullanmadığını görmekteyiz. Örneğin:

واقموا وجوهكم عند كل مسجد وادعوه مخلصين له الدين

"Her secde yerinde yüzünüzü (kıbleye) çevirin ve dini yalnız O'na has kılarak, O'nu çağırın."²

و من حيث خرجت فول وجهك شطر المسجد الحرام

"Nerde bulunursan bulun, hemen yüzünü Mescid-i Haram'a doğru çevir."³

والذين اتخذوا مسجدا ضرارا وكفرا وتفريقا بين المؤمنين و
ارصادا لمن حارب الله ورسوله من قبل

"(Seferden geri kalanlar arasında) zarar vermek, nankörlük etmek ve müminlerin arasını açmak ve önceden Allah ve elçisi ile savaşmış olanı gözetmek için bir mescit yapanlar da var..."⁴

Binaenaleyh, buyut (evler) terimi yer alan ayetlerden maksat mescitler olamaz. Aksine bunlar mescitler dışında kalan kutsal evlerdir. Öte yandan açıktır ki, bu kutsal evler Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyti'ne ait evlerden gayrisi de olamaz. Zira onlar dışında Allah'ın adını hakkıyla anan bir kimse bulunmadığı gibi, Allah'ın adının yeryüzünde yaşatıl-

1 -Maide Suresi, Ayet 97

2- Araf / 29.

3- Bakara Suresi Ayet 149 150.

4- Tevbe Suresi Ayet 107.

ması, yayılması ve kutsal olarak kalabilmesi için nihayet çabayı gösteren ve bu uğurda halisane bir kalple mallarından, canlarından ve her şeylerinden vazgeçen ve en değerli varlıklarını çekinmeden yaratıcının yolunda feda eden de yine sadece onlardır.

Örneğin; Hz. Hamza'nın Uhud'daki şahadetine, Ehl-i Beyt (a.s)'ın karşılaştığı mazlumiyetlere, özellikle tarihin unutmadığı ve hiçbir zaman da unutamayacağı Kerbela olayına, hususen Hz. Hüseyin'in, Hz. Abbas'ın ve yakınlarının şahadetlerine, Şam'da karşılaştıkları mazlumiyetlerine ve kendilerine yapılan zulümlere sabretmek kolay değildir. Ama Allah'ın rızası nazara alınırsa, Peygamber (s.a.a), Uhud'da Hz. Hamza (a.s)'ın ve Kerbela'da şehitler serveri İmam Hüseyin (a.s)'ın şahadetlerine sabreder ve tahammül eder.

İşte bu gibi kutsal insanların anılması, gerçekte Allah'ın anılması, O'nun ayetlerinin yükseltilmesi demektir. Bazılarının dediği gibi, "bu gibi olaylar, onların hayatta oldukları müddetçe geçerlidir" denilemez. Çünkü biraz önce de açıkladığımız gibi, Allah-u Teala, onları kendi yanında büyük mükâfatlarla yaşattığını bildiriyor. Yani onların ölmesi diye bir şey söz konusu değildir. Sağlık ve hayatları boyunca nasıl idilerse, şahadetlerinden sonra da aynı azamet ve büyüklüğe sahiptirler. Dolayısıyla bazılarının iddia ettiği, maneviyattan yoksun ve içeriği olmayan soru ve sorunların, bilgisiz, cahil ve kandırılmış insanlar haricinde hiç kimse tarafından alıcısı yoktur.

Bakin, Allah-u Teala Kehf suresinin 21. ayeti kerimesinde şöyle buyuruyor:

قال الذين غلبوا على امرهم لنتخذن عليهم مسجدا

“Mağarada bulunanların hallerine vakıf olanlar, ‘onların buldukları mağaranın önüne mutlaka bir mescit yapmalıyız’ dediler.”

Böylece müminler, Kehf ashabını bulup da öldüklerini öğrendiklerinde padişahları tarafından, mağara önünde ibadet edilmesi ve onların mübarek maneviya-

tından faydalanılması için bir mescit yaptırılması emrini aldılar.¹

Bu gibi olaylar, geçmiş kavimlerin beğenilmiş ve onaylanmış eylemlerindedir. Önceki kavimlerde yaşanmış bir mesele olduğu öne sürülerek, itirazda bulunulamaz. Çünkü Allah-u Teala, salih ve O'nun istediği şekilde yaşayan kullarına bu gibi nimetleri nasip eder ve dünyadan göçtükten sonra da defnoldukları yerlerin ziyaret amacıyla kullanılmasında herhangi bir sakınca görmez. Kaldı ki, son Peygamber (s.a.a) ve O'nun tertemiz Ehl-i Beyti (a.s), geçmiş ümmetlerden, hatta bütün insanlardan daha üstündürler ve yaptıkları işler ve ameller de her amel ve işten daha üstündür.

Şehitlerin Rahman'ın ayetlerini yaşatma uğrunda canlarını verdiğiğine hiç şüphe yoktur. Dolayısıyla böyle şahsiyetlerin kabirleri üzerine kubbe yapılmasının bir sakıncası olamaz. Üstelik bu davranış Peygamber efendimiz (s.a.a) zamanından kalma güzel bir sünnettir de. Mesela; Peygamber (s.a.a) döneminde bazı kabirler, taşları yüksek konularak veya başka bir alametle diğer kabirlerden ayırt ediliyordu. O zamanlar Hz. Hamza ve Fatıma bint-i Esed'in kabirleri üzerinde mescit olduğu -üstlerinin kapalı olduğu- rivayet edilmiştir.²

Yine tarihte nakledildiğine göre, Peygamber efendimiz (s.a.a)'in amcası Hz. Abbas'ın da kabri üzerinde bir kubbe bulunmakta idi. İmam Hasan (a.s)'ın da kabri üzerinde bir kubbe vardı; İmam Seccad, İmam Bakır ve İmam Cafer-i Sadık (aleyhim'us-salam) o kubbe altında defnolmuşlardı. Yaklaşık bir iki asır bu kubbe ayakta kalabilmiştir.³

1- Tabersi, Mecma'ul- Beyan, c. 6, s. 460; Feyz, Tefsir-i Safi, c. 2, s. 9

2- Tarih'ul- Medine, c. 1, s. 123 126

3- Tarih-i İbn-i Hallekan; Savaik'ul- Muhrika, s. 120

Bu vesileyle, uydurdukları yalanlarla, böyle bir şeyin İslam'da olmadığını, bunun bir bidat olduğunu ve beşinci asırdan sonra ortaya çıktığını savunanların yalanları, ortaya çıkmış ve ellerinde sözlerini ispatlayacak hiçbir delilleri kalmamıştır. Bu konuda Peygamberimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

“Allah, seçkin ve şerefli kullarının kalbini sizlere sevgili kıldı. Sizin kutsal yolunuzda her türlü eziyet ve işkenceye maruz kalır ve tahammül ederler, Allah'a yakınlaşmak için ve Peygamberine olan saygı ve sevgiden dolayı sizlerin kabrini çok ziyaret ederler. İşte onlardır benim şefaatime nail olanlar. Bunlar havuzuma varit olur ve kıyamet günü cennette beni görmeye muvaffak olurlar...”¹

Yine, Safvan şöyle diyor: İmam Cafer Sadık (a.s), cediti Ali (a.s)'ın kabrini ziyaret ettikten ve bu ziyaretin fazilet ve önemini belirttikten sonra, bana bir miktar para verdi ve onunla kabri onarmamı istedi ve ben de bu emri yerine getirdim.²

Bütün bunlar, olayın önem ve ehemmiyetini belirtiyor ve bu gibi kabirlerin düzeltilmesinde, onarılmasında, üzerlerine kubbe yapılıp ziyaret yeri haline getirilmesinde hiçbir sakıncanın olmadığını gösteriyor. Ayrıca bu işin imanlı ve takvalı kişiler tarafından yapılması gerektiği ve bunun bir bakiyat-i salihat (insanın kendisinden sonra baki kalan salih bir amel) olduğu anlaşılmaktadır.

Yeri gelmişken önemli bir soruya da burada cevap vermek istiyoruz. Değerli okuyucuların da dikkatini çektiği gibi, özellikle son dönemlerde İslam akide ve inancını yaralayan, dış güçler tarafından desteklenip yöneltilen bazı kimseler, tevessül etmenin, Peygamber

1- Ferhat'ul- Ğarra, s. 31; el-Abbas kitabından naklen

2- Ferhat'ul- Ğarra, s. 41

veya İmamlardan bir şey istemenin, kabirleri başında, onları Allah'a yaklaşma sebebi karar kılmanın ve yine kabirlere el sürmenin, ağlamanın ve buna benzer amellerin, şirk olduğunu söylemektedirler. Onlar, Peygamber, İmam ve Allah yanında büyük makamı olan insanların hatırı için Allah'tan bir şey isteyenlerin, hacet ve sorunlarını dile getirenlerin müşrik olduklarını ve İslam'da böyle bir şeyin olmadığını dile getirmişlerdir.

Bu soruya cevap vermek için önce Kur'an-ı Kerim'den başlıyoruz. Yüce Rabbimiz bu mucize kitabında şöyle buyuruyor:

يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وابتغوا اليه الوسيلة وجاهدوا في سبيله لعلكم تفلحون

“Ey inananlar, çekinin Allah'tan ve O'na (yakınlaşmak için) vesile arayın ve savaşın O'nun yolunda da muradına erenlerden olun.”¹

Bu ayeti kerimede müminler için üç önemli emirden bahsedilmektedir:

1- Müminlerin Allah'tan korkmaları, takvalı olmaları tavsiye olunuyor.

2- Müminlerin Allah'a yaklaşmaları ve O'na doğru ilerlemelerinde vesile aramaları emrediliyor.

3- Müminlerin Allah yolunda cihat etmeleri emrediliyor. Bunların neticesi olarak da kurtuluşa erecekleri bildirilmektedir.

Bu ayette incelenmesi gereken önemli konulardan biri “Vesile” meselesidir. Bu kelimenin sözcük anlamına baktığımızda, kendisiyle başka bir şeye yakınlaşmak için sebep ve aracı olan şey anlamına geldiğini görüyoruz. Öyleyse, yukarıdaki ayette “Vesile” kelimesi, geniş bir anlamı kapsamaktadır. İnsanları Al-

1- Maide suresi ayet 35

lah'a yaklaştıran her Şey ve herkesi kapsamaktadır. Müminlerin Emiri Ali (a.s), Nehcul BelaĒa kitabında Şöyle buyuruyor:

“İnsanı Allah'a yaklaştıran en önemli vesileler; Allah ve Peygamberine iman etmek ve O'nun yolunda cihat etmektir. Cihat, Allah'ın yüksek kalesidir. Yine ihlâs kelimesi (L ilhe illllah demek ve Allah'ı bir bilmek), insanın fitratında karar kılınmıştır. İslam'ın özü olan namazı ayakta tutmak, vacip olan Ramazan ayı orucunu tutmak, günahları silip yok eden ve fakirliĒi ortadan kaldıran Hac ve Umre yapmak, mrn uzaması ve malın çoĒalmasına sebep olan sılayı rahimi yerine getirmek, günahları yok eden gizlide sadaka vermek, kötü ve ani ölümleri önleyen aleni bir Şekilde sadaka vermek, zillet ve ařaĒılıĒı önleyen iyilik yapmak¹ ki, bütün bunlar insanı Allah'a yaklaştıran vesilelerden sayılmıştır.

Yine yüce Allah Şöyle buyuruyor:

"ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جانوك فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيمًا "

“Nefislerine zulmettikleri vakit, sana gelerek Allah'ın, kendilerini baĒıřlamasını isteselerdi, Peygamber de onların baĒıřlanmalarını dileseydi, elbette Allah'ın, tövbeleri kabul edici, rahim olduĒunu görür anlardı.”²

Görüyoruz ki, bu ve bunun gibi ayetler de, salih insanları Allah yanında vesile kılmak, Allah'tan, onların hatırı için bir Şeyler istemek yasaklanmadıĒı gibi, bu, tevhid inancıyla çelişkili sayılmamıştır. Başka bir örnek verecek olursak Yusuf suresinde Şöyle buyuruyor:

1- Nehc'l- BelaĒa, Hutbe 110

2- Nisa suresi ayet 64

قالوا يا ابانا استغفرنا ذنوبنا انا كنا خاطئين – قال سوف استغفر
لكم ربى انه هو الغفور الرحيم

“(Oğulları) dediler ki: ey babamız! (Allah’tan) bizim günahlarımızın affını dile! Çünkü biz gerçekten günahkârlar idik. (Yakub:) Sizin için daha sonra Rabbimden af dileyeceğim. Çünkü O çok bağışlayan, pek esirgeyendir.”¹

Bakın; Hz. Yakup (a.s)’ın oğulları, yapmış oldukları suç ve gûnahtan dolayı babalarından kendileri için istiğfar etmelerini, O’nun da bunu kabul ettiği görülmektedir. İşte bütün bunlar, Peygamber, İmam ve Allah’ın salih kullarının şefaatinin, insanı Allah’a yaklaştıran vesile ve unsurlardan olduğunu göstermektedir.

Elbette şunu da belirtmemiz gerekir ki, tevessül ve şefaât; peygamberlerin ve İmamların veya evliyanın kendi başlarına istedikleri şekilde hareket etmeleri demek değildir. Aksine şefaât, salih kulların Allah’ın izniyle ve Allah’ın onlara vermiş olduğu bir makam ve güçle kullara yardımda bulunmak, onların sorunlarını gidermek, dünya ve ahiret işlerinde onlara aracı olmaları demektir. Tevessül ve şefaâten amaç, doğru ve makbul bir amelle Peygamber veya imamı takip etmek, onların yardımını istemek, Allah’ı onların makam ve mevkilerine and vererek, onların vesilesiyle Allah’tan bir şeyler dilemek demektir. Görüyoruz ki, bunda ne şirk kokusu vardır, ne de İslam’ın asıl kaynağı ve Peygamber (s.a.a)’ın mucizesi olan Kuran-ı Kerim’le bir çelişkisi vardır.

Bunlardan ziyade, Şia ve Sünni kaynaklarındaki İslami rivayetlere baktığımızda, bu konudaki hadislerin tevatür haddine ulaştığını görüyoruz. Örneğin: Hz. Âdem (a.s)’ın,

1- Yusuf suresi ayet 97-98

cennetten çıkarıldıktan sonra, yapmış olduğu işten pişmanlık duyarak, Allah'tan af dilemesi ve tövbe etmesi konusunda Bakara Suresinin 37. ayeti şöyle der:

فتلقى آدم من ربه كلمة فتاب عليه

“Âdem rabbinden bazı sözler öğrendi de Allah tövbesini kabul etti.”

Bu konuda Şia ve Sünni kaynaklarından istifade edilen şu ki: Âdem (a.s), Allah'ın en üstün kullarına (Hz. Muhammed ve Ehl-i Beytine) tevessül ederek, Allah'tan bağışlanma diledi. Dürr'ul-Mensur adlı tefsirde İbn-i Abbas'tan şöyle naklediliyor: Hz. Âdem (a.s)'ın öğrenmiş olduğu ve bu vesileyle Allah'tan tövbe ve bağışlanma dilediği kelimeler şunlardı:

“Muhammed (s.a.a), Ali (a.s), Fatime (a.s), Hasan (a.s) ve Hüseyin (a.s)'ın hakkı için (beni affet).”¹

İbn-i Hacer, “Savaik” kitabında, Şafii Mezhebinin kurucusu İmam Şafii'nin Ehl-i Beyt (a.s)'a tevessül ederek şöyle dediği naklediyor: “Peygamberin ailesi benim vesilemdir. Onlar Allah yanında benim yakınlaşma vesileleridir. Ümit ederim ki, kıyamet günü, onların vasıtasıyla amel defterim sağ elime verilir.”²

Yine İbn-i Hacer'in Savaik'inden şöyle bir hadis naklediliyor: *“Muhammed (s.a.a) ve O'nun Ehl-i Beytine salâvat getirilmeden kılınan namaz kabul değildir.”*

Yine Ehl-i Sünnet yazarlarından Beyhaki şöyle diyor: İkinci halife döneminde kıtlık baş gösterdi. Buna karşı Bilal bir grup ashapla Peygamberimiz (s.a.a)'ın kabri başına gelerek şöyle dedi:

يا رسول الله استسقى لامتك... فاتهم قد هلكوا ...

“Ey Allah'ın Resulü! Allah'tan ümmetin için yağ-

1- Dürr'ul- Mensur, c. 1, s. 135

2- İbn-i Hacer, Savaik

mur iste ki helak olmak üzereler.”¹

Bütün bu söylenenlerden, peygamber ve imamlara sağlıklarında ve ölümlerinden sonra tevessül etmenin hiçbir sakıncasının olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Aslında tevessül ve şefaât itikadına karşı çıkan kimseler, önceden tasarladıkları fikirlerini Müslümanlara yutturmak, onları asıl İslam’dan uzak tutmak ve İslam’ın kendi kılıcıyla kendisini vurmak, Müslümanları dışarıdan yönetilen ve yönlendirilen kukla bir grup haline getirmek, onları cihad ve şahadet ruhundan uzak tutmak için çaba harcayan kimselerdir. İslam ümmetinin birlik ve bütünlüğünden dehşete kapılan bu satılmış güçler, Osmanlı döneminde de Müslümanları çok uğraştırmış ve İslam toplumunun gelişimine engel olmuşlardır. Onlar türbe yapmayı, bir erenin yardımını dilemeyi, geçmiş peygamberleri Allah’a vasıta yapıp niyaz etmeyi, cami ve mescitlere minare yapmayı hatta Hz. Peygamberin ziyaretini bile bidat ve haram bilmişlerdir. Bu batıl inançlı insanlar, Osmanlı dönemi olan 1802. Miladi yılında Kerbela’ya saldırmış, mukaddes yerlere hasar vermiş, Ehl-i Beyt (a.s.)’a hürmetsizlikte bulunmuş ve yaklaşık beş bin kişinin canına kıymışlardır. Yüce yaratanın buyurduğu gibi:

“Onlar, Allah'ın nurunu ağızlarıyla üfleyip söndürmek istiyorlar; oysa Allah, nurunu, kâfirler istemese de tamamlayacak ve kuvvetlendirecektir.” ²

1- Beyhaki, c. 4, s. 364; Tefsir-i Numuneden naklen.

2- Sâf / 8

Dördüncü Fası:

Hız. Ebu'l-Fazl'ül-Abbás (a.s)'ın Haremi

Tarihçiler şöyle yazıyorlar: Şah Tehmasib Safevi Hicri 1032 yılında Hz. Abbas (a.s)'ın mezarının kubbesini yeniledi, mezarın üzerine zerih, haremin içinde avlular ve eyvanlar yaptırdı. Yine ilk kapısının önüne de ziyaretçilerin içinde konaklayıp dinlenebilmeleri için bir konuk evi yaptırdı. Hareme serilmek üzere İran dokumalı halılardan gönderdi.

Aynı şekilde Nadir Şah da, hicri 1155 yılında Hz. Abbas (a.s)'ın haremi için hediyeler göndererek haremin bazı yerlerini aynalarla süslettirdi. 1157 yılında da vezirini Kerbela'ya göndererek birtakım onarımlar yaptırmış ve haremin aydınlatılması için de avize hediye olarak göndermiştir.

1216 Kameri yılında Vahhabiler'in Kerbela'ya saldırıp Hz. İmam Hüseyin (a.s) ve Hz. Abbas (a.s)'ın haremini talan ederek, orada olan değerli eşyaları çaldıkları zaman Fethali Şah, bu vahşice hareketin telafi edilmesi için harekete geçerek, iki haremin de yeniden yapılıp onarılmasını sağladı. Hz. İmam Hüseyin (a.s)'ın mübarek mezarının kubbesini altınla kaplattı. Hz. Abbas (a.s)'ın mezarının da kubbesini yaptırdı. Hz. İmam Hüseyin (a.s)'ın mezarının üzerine çok kıymetli ağaçtan sanduka yaptırdı ve onun üstüne de gümüşten olan parmaklıklar bıraktı.

Fedek kitabının yazarı Allame Seyyid Hasan şöyle diyor: Haremin birinci kapısının önündeki küçük altın avlu, Lekenhu şehrinin önderi Muhammed Şah Hindi tarafından Hz. Abbas (a.s)'ın haremine hediye edilmiştir.

Muhammed Sadık İsfahani Şirazi ise, Hazretin

kubbesini yeniden onartıp yaptırdı ve haremın etrafındaki evleri satın alarak haremi genişletmiş ve onu şimdiki haline getirmiştir. Bu şahsın mezarı da kible tarafındaki kapının yanı başındadır. Allah ona rahmet etsin. Hz. Abbas (a.s) tarafından mükâfatlandırılınsın. Bu örneklerden de anlaşıldığı gibi, haremın yapımı ve onarımı için katkıda bulunanlar çoktur.

Mübarek Haremın Bakıcılığı

Mukaddes yer ve mekânlar emin kişiler tarafından korunarak muhafaza edilmelidirler. Cahiliye döneminde bile, Araplar Kâbe'yi mukaddes bir yer kabul ettiklerinden onun için emin kimselerden hizmetçi ve koruyucu tayin etmişlerdi

Hz. Abbas (a.s)'ın haremına bakanlar da nesilden nesle en temiz ve takvalı insanlardan olmuşlardır. Örneğin; bu değerli görev, Seyyid Mustafa, ondan sonra da değerli oğlu Seyyid Murtaza'ya nasip olmuştur. Seyyid Murtaza, iyilik ehli, güzel ahlak ve erdemlilik sahibi olan birisiydi. Hazretin haremi için elinden gelen her türlü yapım ve onarımı sağlamaya çalışmış, tam anlamıyla bakıcılık görevini yerine getirmiş; atalarının güzel ahlak örneğini ortaya koymuştur. Ondan sonra da, oğlu Seyyid Hasan bu makama atanarak hizmetçiliğini devam ettirmiştir.

Hz. Abbas (a.s)'ın Haremında Defin Olunanlar

Büyük ilim erbabı, Hz. Abbas (a.s)'ın makam ve faziletlerini bildiklerinden, O'nun yaptığı bunca fedakârlıklar karşısında Allah'ın O'na özel bir lütfünün olacağı kanısına vararak, kabirlerinin O Hazretin haremında olmasını istemişlerdir. Böylece Hz. Abbas'a komşu olarak O'nun şefaatine nail olacaklarına inanmışlardır. İnşallah Hz. Abbas (a.s) da onları ümitsiz etmeyecektir.

Bunlardan birkaçına işaret ederek bu mevzuu kapatacağız.

1- Büyük Ehl-i Beyt âlimlerinden, hacı Seyyid Muhammed Muhsin Zencani'nin oğlu, hicri 1355'de bu kutsal mekânda toprağa verilmiştir.¹

2- Yine, büyük Ehl-i Beyt âlimlerinden, Şeyh Ali b. Zeyn'ul'Abidin Barcini Yazdi Hairi, Hz. Abbas (a.s)'ın haremindedefnedilmiştir.

3- Keza, Haşim Kazvini'nin öğrencisi olan Ehl-i Beyt mektebi müçtehitlerinden, Seyyid Kazım Behbehani bu mekânda defnedilmiştir.

4- Yine, büyük Ehl-i Beyt âlimlerinden, Allame Seyyid Abdullah Keşmiri, haremindördüncü odasında defnedilmiştir.

5- Keza, “Sibeveyh” diye meşhur olan büyük üstat Şeyh Molla Abbas Yazdi ve “Ehfes” diye meşhur olan kardeşi Molla Ali, harem Sahip Zaman (a.s) kapısının yanında defnedilmişlerdir.

Allah bu kutsal mekânda yatanların hepsine rahmet etsin.

1- Ez-Zeria, c. 3, s. 199

H.z. Ebu'l-Fazl'ül-Abbas (a.s)'ın Ziyareti

H.z. Ebu'l-Fazl (a.s)'ın ziyaretini açıklamadan önce kısa da olsa, ziyaret kavramının tanımına işaret etmeyi uygun görüyoruz. Ziyaret kavramı için çeşitli açılardan tanımlar zikredilmişse de, kanımızca, en uygun tanım şu tanım olsa gerek:

Ziyaret, insanın bir şahıs veya bir mekâna duymuş olduğu alaka ve ilgi münasebetiyle, başka şeylerden alaka ve ilgisini keserek, o şahıs veya mekâna sevgi ve saygısını sunmak gayesiyle gitmesidir.

Dolayısıyla ziyarette iki hususiyet vardır: Birincisi, ziyaret edilenin dışında kalan şeylerden alaka ve ilgiyi kesmek; ikincisi ise, tam bir alaka ve ilgiyle ziyaret edilene yönelip ona halis saygı ve sevgiyi sunmak. Evet, ziyaretin hakikati bu iki unsurdan oluşur. Zair, ziyaret edilenin dışında kalan her şeye sırt çevirmeli, kopmalı ve hatta kendisinden bile geçerek bütün varlığıyla ziyaret ettiği gerçek maşukuna yönelmelidir.

Büyük Âlimlerin Sözlerinde Ziyaret

Ehl-i Beyt mektebinin önde gelen müçtehitlerinden olan Allame Hilli (r.a) bu hususta şöyle buyuruyor: “Peygamber ve İmamların ziyaretleri ibadettir; dolayısıyla ziyarette niyet şarttır.”¹ Keza, masumu ziyaret etmek ibadettir. İbadetin şartı da taharettir. Öyleyse ziyaret için taharet de şarttır. Ziyaretin taharet ve temizliği ise gusüldür. Dolayısıyla hem masumlardan gelen hadislerde, hem de bütün Şia âlimlerinin fetvalarında masumların ziyareti için gusül almak müstahap sayılmıştır.

Yine, Ehl-i Beyt müçtehitlerinden Allame Seyyid

1- Tezkiret'ül-Fükaha, c. 8, s. 449

Hasan-ı Hemadani şöyle diyor: “Ziyaretin hakikati, İmamın huzuruna müşerref olmaktır. Ziyaret ibadet olduğu için, temizlik ve taharete ihtiyacı vardır. İnsan çeşitli mertebelere sahiptir. Bunun ilk mertebesi, onun cismi, diğer mertebesi de, onun hakikat ve mahiyetidir. Dolayısıyla ziyaretçi, bütün mertebelerde pak ve tahir olmalıdır. Cismin tahareti, bedeni bütün necasetlerden temizlemek ve gusül yapmaktır. Ama insanın hakikat ve mahiyetinin temizliği ise, ruhunun her günahattan temizlenmesidir. Öyleyse, eğer insan temiz olmak istiyorsa, varlığının bütün merhalelerinde, İmamın velayeti karşısında teslim olmalıdır.”¹

Netice itibarıyla şöyle diyebiliriz: Masumları ziyaret ettiğimizde, başka her şeyden kopmalı, sırf ziyaret edilen masuma yönelmeli; bu arada hem beden, hem de ruhen, ister maddi, ister manevi olsun, bütün kirlilik, kötülük ve günahlardan arınmalı, tövbe etmeli ve tam bir sadakatle ilgili masuma teslim olunmalıdır.

İmamlardan Gelen Rivayetlere Göre Ziyaret

Zeyd-i Şeham isminde bir şahıs, İmam Sadık (a.s)’a: “Resulullah (s.a.a)’i ziyaret eden biri, nasıl bir makam elde eder?” şeklinde bir soru yöneltince; İmam (a.s) şöyle buyurmuşlardır: “*Böyle bir kimse Allah’ı arşta ziyaret etmiş gibi olur.*”

Zeyd-i Şeham şöyle devam eder: “Peki sizlerden birini ziyaret eden biri, nasıl bir makam elde eder?”

İmam (a.s): “*Bizi ziyaret eden kimse de, Resulullah (s.a.a)’i ziyaret etmiş gibi sayılır*” diye cevap verir.²

Bu hadisten, sonuç itibarıyla, Allah Resulünü ve

1- Şumus’ut- Talia, s. 10-12

2- Vesail’uş- Şia, c. 14, s. 225

İmamlardan birini ziyaret edenin, Allah'ı ziyaret etmiş gibi bir makam elde ettiği sonucunu alıyoruz.

Yine, İmam Rıza (a.s) İmam Hüseyin (a.s)'ın ziyareti hususunda şöyle buyurmuştur: *“İmam Hüseyin (a.s)'ı Fırat kenarında ziyaret eden kimse, Allah'ı arşta ziyaret etmiş gibidir.”*¹

İmam Kazım (a.s) da İmam Rıza (a.s)'ın ziyareti hususunda şöyle buyurmuşlardır: *“Oğlum Rıza'yı ziyaret eden ve O'nun yanında bir gece kalan kimse, Allah'ı arşında ziyaret etmiş gibidir.”*²

Büyük Ehl-i Beyt müçtehit ve muhaddislerinden Merhum Allame Meclisi'nin bu tür hadisler hakkındaki açıklaması özetle şöyledir. “Allah'ı arşında ziyaret etmek, yani miraca gitmek demektir. Miraçtan amaç ise İlahi ilimleri elde etmektir. Çünkü Peygamber (s.a.a) cismi ve ruhi miracında bunları almıştı.

Ayrıca, her Cuma akşamı imamlar (a.s) ruhi miraca giderler ki, Allah onlara bu miraçta büyük kerametler ata eder. Zira miraç Allah'a olan yakınlığın nihayeti ve en son haddidir.³ Böylece bu kutsal ve büyük insanları ziyaret etmek de, müminin miracıdır. Onların ziyareti hem insana marifet verir, hem de teslim ile nuraniyet bağışlar. Aynen şu hadiste belirtildiği gibi:

Hicazlı Ebu Amir adında biri, İmam Sadık (a.s)'ın huzuruna vararak şöyle bir soru yöneltir: “Birisi Ali (a.s)'ın kabrini ziyaret eder ve onu onarırsa, bunun ne gibi sevap ve faydaları vardır?”

İmam Sadık (a.s) cevabında şöyle buyurur:

1- Vesail'uş- Şia, c. 14, s. 411; Tehzib, c. 6, s. 84; Sevvab'ul- A'mal, s. 110

2- Vesail'uş- Şia, c. 14, Kafi, c. 4, s. 585; Bihar, c. 99, s. 25

3- Ravzat'ul- Muttakin; Men La Yahzuruh'ul- Fakihi şerhinde, c. 5, s. 363 392

“Babalarım, Allah Resulünden şöyle buyurduğunu nakletmişlerdir: Allah Resülü (s.a.a) İmam Ali (a.s)’a hitaben: “Ey Ali! Sen Irak topraklarında öldürüleceksin ve orada defnedileceksin” buyurdu.

İmam Ali (a.s) ise: “Ey Allah Resülü! Bizim kabirlerimizi ziyaret eden ve onaran için ne gibi sevap ve faydalar vardır?” diye sordu.

Resulullah (s.a.a) şöyle cevap verdiler: “Allah senin ve evlatlarının kabrini cennet bahçelerinden bir bahçe karar kılmıştır.”

Bu yüzden de, herkes bu yerleri ziyaret etmeye muvaffak olamaz. Sadece özel ve has insanlar ziyaret etmeye layık ve muvaffak olurlar.

Peygamberimiz, buyruğuna şöyle devam etmişlerdir:

“Ya Ali! Benim şefaetim sizleri ziyaret edenler içindir. Onlar kıyamet günü benim havuzumun yanına geleceklerdir ve cennette benim ziyaretime nail olacaklardır. Sizlerin kabrini tamir eden ve onaranlar, Hz. Süleyman (a.s)’a “Beyt’ul-Mukaddes”in yapımında yardım edenler gibidir. Sizleri ziyaret etmenin sevabı yetmiş hac sevabıdır. Kabirlerinizi ziyaret eden ve onaran kimseler, günahlardan temizlenir ve yeniden dünyaya gelmiş gibi olurlar.”

Bu arada Allah Resülü (s.a.a), Ehl-i Beyt’in ziyaretçileri hakkındaki buyruğunu şöyle devam ettirir: “Ama halktan aşağılık insanlar, sizlerin ziyaretini ayıp sayar ve ziyaretçileri aşağılarlar. İşte bunlar ümmetimin en kötüleridir. Benim şefaatime nail olmayacak ve kıyamette benim havuzuma ulaşamayacaklardır.”¹

Yukarıda Allah Resulünden naklettiğimiz bu hadisten, Ehl-i Beyt ziyaretçisinin bir takım özellik ve

1 -Vesail’uş- Şia, c. 14, s. 382; Tehzib, c. 6, s. 22

hasletleri olduğu anlaşılmaktadır. Bu özelliklerden birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

1- Bunlar, Allah'ın seçkin kullarıdır ve ziyaret uğruna zorluklara katlanmaya hazırdırlar.

2- Ziyaretlerinden amaçları, Allah'a yakınlaşmak ve Hz. Muhammed (s.a.a) ve Ehl-i Beyt (a.s)'a olan muhabbetlerini göstermektir.

3- Bunlar, bu ziyaretleri dolayısıyla Resulullah'ın şefaatine ve ziyaretine nail olacaklar ve Kevser suyundan içeceklerdir.

Bu arada, şu da bilinmelidir ki, ziyaretin daha fazla etkin ve daha fazla sevaplı olmasında ziyaretçinin ruhi derecesinin etkisi olduğu gibi, ziyaret zamanının da büyük rol ve tesiri vardır.

Örneğin; İmam Rıza (a.s), yazmış olduğu mektuplarından birinde kendisini ziyaret eden şiasının sevabının binlerce hac sevabı kadar olduğunu bildirince, ashabından Ebu Nasr-ı Bezenti diye biri, bunu garipser ve aynı mevzuu İmam Cevad (a.s)'a sorar; İmam (a.s) da babasının buyruğunu aynen onaylar.

Ama İmam Rıza (a.s), Ebuselt-i Herevi ismindeki ashabına: *"Peygamberin ziyareti Allah'ın arşta ziya-ret edilmesi gibidir"* diye buyurunca, onun, imamın bu sözünden herhangi bir tereddüt ve şüpheye kapılmadığını ve halis bir kalple imamın buyruğuna tam manasıyla itikat ettiğini sergilediğini görmekteyiz. Demek ki, insanların velayete inanç konusunda makamları fark ediyor ve ziyaretin sevap derecesinde de bunun büyük bir rolü vardır.

Ziyaretin zamanı mevzuuna gelince, zamanın da ziyaretin sevap derecesinde büyük rol sahibi olduğunu görmekteyiz. Örneğin; hadislerde, İmam Hüseyin (a.s)'ın, Şaban ayının ortasında ziyaret edilmesiyle, Arafe veya Aşura gününde ziyaret edilmesi

arasında sevap açısından farklılık olduğu kaydedilmiştir.

Beni Haşim'in Ay Yüzlüsü Hz. Abbas (a.s)'ın Ziyareti

Şimdiye kadar bahsettiğimiz konular, Hz. Muhammed (s.a.a)'ın ve masum Ehl-i Beytinin ziyareti ile ilgiliydi. Şimdi Hz. Abbas (a.s)'ın ziyareti ile ilgili bazı noktalara değinmek istiyoruz.

İmam Hüseyin (a.s)'ın ziyareti, velayet güneşinin ziyaretidir. Abbas (a.s)'ın ziyareti ise, velayet ayının ziyaretidir. Bu manayı İmam Sadık (a.s)'ın Hz. Abbas (a.s)'ın ziyareti hakkındaki buyruklarından anlıyoruz.

Hz. Abbas (a.s)'ın kabrinin bulunduğu yerin iki özelliği vardır; biri mükerrem oluşu, diğeri ise muazam oluşudur. Büyüklük, şeref, güzel ahlak ve her türlü iyiliğe kerem denir. Mükerrem mekân, yani bütün iyiliklerin istendiği yer. Ebu'l-Fazl (a.s)'ın haremi her iyiliğin, her büyüklük ve keremin istendiği yerdir. Hazret, hiçbir karşılık istemeden insanların hacetini giderdiğinden O'na "Bab'ul-Hevâic" yani hacetler kapısı denilmiştir.

Ayrıca Hz. Abbas (a.s) bütün ziyaretçilerini görmektedir. Velayet güneşinin (İmam Hüseyin -a.s-) kapsamında olduğundan dolayı bütün âlem O'nun görüşü dâhilindedir. İmam Sadık (a.s)'ın buyurduğuna göre O Hazretin mukaddes kabrinin konumu, en yüce ve en yüksek mertebe konumundadır. Allah tarafından büyük sayıldığı için mükerrem ve kerimdir. Eğer kabirlerinin azamet ve önemi buysa, o zaman kendi önem ve konumları ne kadardır? Bunu sadece Allah bilir.

Hz. Abbas (a.s)'ın azamet ve faziletlerinden bir bölümü kıyamette zuhur edecektir. Zira büyük makam-

larda bulunan şehitler, O'nun yüce makam ve mevki-ine gıpta edecek ve O'na ulaşmak isteyeceklerdir.

Cafer b. Kuleveyh-i Kummi (r.a) muteber bir senetle Ebu Hamza'yı Somali'den şöyle naklediyor: İmam Cafer-i Sadık (a.s) buyurdu ki:

*“Abbas b. Ali (a.s)’ın mezarını ziyaret etmek istediğinde, önce İmam Hüseyin (a.s)’ı ziyaret et ve daha sonra da Hz. Abbas (a.s)’ı ziyaret etmek için O’nun haremine git.”*¹

1- Bihar’ul- Envar, c. 101, s. 278

Hz. Abbas (a.s)'ın Ziyaretnamesi

سَلَامُ اللَّهِ وَسَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وَجَمِيعِ الشَّهَدَاءِ وَالصَّادِقِينَ، وَالرَّاكِبَاتِ الطَّيِّبَاتِ فِيمَا تَعْتَدِي وَتُرْوَحُ عَلَيْكَ يَا بَنَ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، أَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَدِيقِ وَالْوَفَاءِ وَالنَّصِيحَةِ لَخَلْفِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْمُرْسَلِ، وَالسَّبِيطِ الْمُنتَجِبِ، وَالذَّلِيلِ الْعَالِمِ، وَالْوَصِيِّ الْمُبْلِغِ، وَالْمَظْلُومِ الْمُهْتَزَمِ، فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنِ رَسُولِهِ وَعَنِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ بِمَا صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَأَعْنَتِ فَنَعَمْ عَقْبِي الدَّارِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ وَاسْتَحَفَّ بِحُرْمَتِكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ حَالَ بَيْنَكَ وَبَيْنَ مَاءِ الْفَرَاتِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قَتَلْتَ مَظْلُومًا، وَأَنَّ اللَّهَ مُنْجِرٌ لَكُمْ مَا وَعَدَكُمْ، جَنَّاتِكَ يَا بَنَ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَأَفْدَا إِلَيْكُمْ، وَقَلْبِي مُسَلِّمٌ لَكُمْ وَتَابِعٌ، وَأَنَا لَكُمْ تَابِعٌ وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ أَنِّي بِكُمْ وَيَايَابِكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَبِمَنْ خَالَفَكُمْ وَقَتَلَكُمْ مِنَ الْكَافِرِينَ، قَتَلَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتُمْ بِالْأَيْدِي وَالْأَلْسُنِ.

Anlamı: “Ey Emir’ul-Müminin’in oğlu! Allah’ın mukarreb meleklerinin, peygamberlerinin, salih kullarının, bütün şehitlerin, siddıkların, temiz kulların, pak nefislerin akşamlayıp sabahladıkları yerde hepsinin selamı sana olsun.

Tanıklık ediyorum ki sen, seçilmiş torun, bilgili önder ve tebliğ edici vasi olup, zulme uğratılan, ezilen Peygamber (s.a.a)’in halefine teslim oldun, onu onayladın, ona vefalı oldun ve her zaman onun hayrını diledin. Öyleyse, böylesi sabrından, sırf Allah rızası için olan çaba ve yardımından dolayı Allah, seni Resulü, Emir’ul-Müminin Ali, Hasan ve Hüseyin tarafından, mükâfatların en güzeliyle mükâfatlandırsın; ne mutlu sana ahirette kazandığın kalıcı yurttan dolayı.

Allah seni katledene, hakkını münkir olana ve hürmetini hafife alana lanet etsin. Yine Allah, seninle Fı-

rat suyu arasında engel olana da lanet etsin.

Tanıklık ediyorum ki, sen mazlumca katledildin ve Allah mutlaka sizlere vermiş olduğu vadini gerçekleştirecektir.

Ey Emir'ul-Mümininin oğlu! Ben, senin ziyaretine gelmişim. Kalbim emirlerinize karşı teslim ve tabidir.

Allah'ın hükmü gerçekleşinceye kadar, ben sizleri izleyeceğim ve sizlere yardım için hazırım, şüphesiz O en güzel hükmedendir. Ben sizinleyim; sizin düşmanımla birlikte değilim.

Ben; size, tekrar döneceğinize, keza, kâfirlerden sizlere muhalefet edenlerin ve katledenlerinizin de döneceğine inananlardanım.

Allah, elleri ve dilleriyle sizleri öldüren kavmi öldürsün.”

ثُمَّ ادْخُلِ فَاتَكَبَّ عَلَى الْقَبْرِ وَقُلْ:

Anlamı: Daha sonra ravzaya gir ve Hz. Abbas (a.s) 'in zerihine yaklaşarak şöyle de:

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الْمُطِيعُ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ
وَلَا مِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَسَلَّم، السَّلَامُ
عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَمَغْفِرَتُهُ وَرِضْوَانُهُ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ،
أَشْهَدُ وَأَشْهَدُ اللَّهُ أَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَى مَا مَضَى بِهِ الْبَدْرِيُّونَ
وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْمُنَاصِحُونَ لَهُ فِي جِهَادِ أَعْدَانِهِ
الْمُبَالِغُونَ فِي نُصْرَةِ أَوْلِيَانِهِ الدَّابُّونَ عَنِ أَحْبَابِهِ فَجَزَاكَ اللَّهُ أَفْضَلَ
الْجَزَاءِ، وَأَكْثَرَ الْجَزَاءِ، وَأَوْفَرَ الْجَزَاءِ، وَأَوْفَى جَزَاءِ أَحَدٍ مِمَّنْ وَفَى
بِبَيْعَتِهِ وَاسْتِجَابَ لَهُ دَعْوَتَهُ وَأَطَاعَ وِلَاةَ، أَمْرِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَالِغْتَ فِي
النَّصِيحَةِ، وَأَعْطَيْتَ غَايَةَ الْعُجْهُودِ، فَبِعْتِكَ اللَّهُ فِي الشَّهَادَةِ، وَجَعَلَ
رُوحَكَ مَعَ أَرْوَاحِ السُّعْدَاءِ، وَأَعْطَاكَ مِنْ جَنَانِهِ أَفْسَحَهَا مَنزِلًا وَأَفْضَلَهَا
عَرْفًا، وَرَفَعَ ذِكْرَكَ فِي عَالَمِينَ، وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ
وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسَنَ أَوْلِيَانِكَ رَفِيقًا، أَشْهَدُ أَنَّكَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَكُنْ،
وَأَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَى بَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ، وَمَتَّبِعًا لِلنَّبِيِّينَ،
فَجَمَعَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ وَبَيْنَ رَسُولِهِ وَأَوْلِيَانِهِ فِي مَنَازِلِ الْأُمُحْبَتِينَ،
فَاتَهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

Anlamı: “Selam olsun sana, ey salih kul! Ey Allah'a,

Resulüne, Emir'ul-Müminin Ali (a.s)'a, Hasan ve Hüseyin'e (Allah'ın selamı onların üzerine olsun) tam anlamıyla itaat eden kimse! Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, mağfireti ve rızası senin ruh ve bedenine olsun.

Tanıklık ediyorum ve Allah'ı da şahit kılıyorum ki, sen, Bedir savaşında şahadet makamına ulaşanların, Allah yolunda cihat edenlerin, Allah düşmanlarına karşı cihat etmede en halis duygularla hareket edenlerin, Allah dostlarına yardım etmede ve sevenlerini korumada en son güçleriyle destekte bulunanların gittiği yoldan gittin.

Allah Teala seni de, beyatına vefa edip, davetine icabet ederek, Allah tarafından emir sahibi olanlara itaat eden kimseye verilen mükâfatların en efdali, en kâmilî ve en çoğuyla mükâfatlandırsın.

Tanıklık ederim ki sen, en halis duygularla hareket ettin; ciddiyetle görevini yerine getirdin; bu yolda bütün çabanı sarf ettin. Allah seni şehitler grubunda hasretsin; ruhunu, saadete ulaşan temiz ruhlarla birlikte kılsın; sana cennetinden en güzel, en geniş, en üstün odaları olan evlerinden versin; anımı, yüce makamlarda olanların katına yüceltsin ve seni, nebiler, sıddıklar, şehitler, salih kullarla birlikte mahşere getirsin. Gerçekten bunlar ne de güzel arkadaşlırlar.

Yine, tanıklık ederim ki sen, (dini ihya etmede) hiçbir gevşeklik ve kusurda bulunmadın, işlerinde basiret üzere oldun. Salihlere uydun, nebileri izledin.

Allah, bizlere ve sana, huşu ve takva ehillerinin evlerinde Resulü ve evliyalıyla birlikte bir araya gelmeyi nasip eylesin. Gerçekten de Allah merhamet edenlerin en merhametlisidir. Şüphesiz ki Allah bağışlayan ve esirgeyendir.”

أقول : من المستحسن أن يُزار بهذه الزيارة خلف القبر مستقبل القبلة كما قال الشيخ في التَهْدِيب ، ثم ادخل فانكبت على القبر وقل وأنت مستقبل القبلة:
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ،

Anlamı: Ben diyorum ki, “Selam olsun sana ey salih kul”

diye başlayan bu ziyaretle Hazretin mübarek kabrinin arkasında kableye doğru durarak ziyaret edilmesi de iyidir. Nitekim Şeyh Et-Tehzib kitabında da demiştir ki: “Sonra kabre yönelerek yüzün kableye doğru olduğu halde ziyaret et.”

واعلم أيضاً أن إلى هنا تنتهي زيارة العباس على الرواية السالفة ولكن السيد ابن طاووس والشيخ المفيد وغيرهما ذيلوها قائلين: ثم انحرف إلى عند الرأس فصل ركعتين ثم صل بعدهما ما بدا لك وادع الله كثيراً وقل عقيب الركعات:

Anlamı: Bil ki, önceki nakle göre Hz. Abbas'ın ziyaret namesi burada sona ermiştir. Ancak Seyyid b. Tavus, Şeyh Mufid ve diğer bazı âlimler ziyaret namenin devamında şöyle kaydetmişlerdir: “Sonra kabrin baş tarafına git, orada iki rekât namaz kıl, sonra da dilediğin kadar namaz kılarak Allah'a çokluca dua et ve namazlardan sonra şu duayı oku:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلَا تَدْعُ لِي فِي هَذَا الْمَكَانِ الْمَكْرَمِ وَالْمَشْهُدِ الْمُعْظَمِ ذَنْباً إِلَّا عَفَرْتَهُ، وَلَا هَمّاً إِلَّا فَرَجْتَهُ، وَلَا مَرَضاً إِلَّا شَفَيْتَهُ، وَلَا عَيْباً إِلَّا سَتَرْتَهُ، وَلَا رِزْقاً إِلَّا بَسَطْتَهُ، وَلَا خَوْفاً إِلَّا أَمَنْتَهُ، وَلَا شَملاً إِلَّا جَمَعْتَهُ، وَلَا غَائِباً إِلَّا حَفَظْتَهُ وَأَذْنَيْتَهُ، وَلَا حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَكَ فِيهَا رِضَى وَلِيَّ فِيهَا صَلَاحٌ إِلَّا قَضَيْتَهَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

Anlamı: “Allah'ım, Peygamber ve Ehl-i Beytine rahmetini gönder ve bu değerli mekânda ve bu kutsal yerde bütün günahlarımı affet; bütün üzüntü ve kederlerimi gider; bütün hastalık ve dertlerimi iyileştir; bütün ayıplarımı ört; rızkımı genişlet; korkularımı güvene dönüştür; perişanlıklarımı ıslah et; uzakta olanlarımı koru ve bana kavuştur ve senin razılığın ve benim hayrım için olan bütün dünya ve ahiret isteklerimi yerine getir. Ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allah!”

ثم عد إلى الصّريح فقف عند الرّجلين

وقل:

Anlamı: Sonra zerihe yaklaşır kabrin ayakucunda durarak şunları söyle:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْفَضْلِ الْعَبَّاسِ ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَوَّلِ الْقَوْمِ إِسْلَاماً وَأَقْدَمِهِمْ
 إِيْمَاناً وَأَقْوَمَهُمْ بَدِينِ اللَّهِ، وَأَحْوَطَهُمْ عَلَى الْإِسْلَامِ، أَشْهَدُ لَقَدْ نَصَحْتَ
 لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلَا خِيَاكَ فَنِعْمَ الْإِخُ الْمُوَاسِي، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ،
 وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمَتْكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً اسْتَحَلَّتْ مِنْكَ الْإِحْرَامَ، وَأَنْتَ هَكَتَ
 حُرْمَةَ الْإِسْلَامِ، فَنِعْمَ الصَّابِرُ الْمَجَاهِدُ الْمَحَامِي النَّاصِرُ وَالْأَخُ
 الدَّافِعُ عَنِ أَخِيهِ، الْمُجِيبُ إِلَى طَاعَةِ رَبِّهِ، الرَّاعِبُ فِيْمَا رَهَدَ فِيهِ
 غَيْرُهُ مِنَ النَّوَابِ الْجَزِيلِ وَالنِّثَاءِ الْجَمِيلِ، وَالْحَقَّكَ اللَّهُ بِدَرَجَةِ آبَائِكَ فِي
 جَنَاتِ النَّعِيمِ، اَللَّهُمَّ إِنِّي تَعَرَّضْتُ لِزِيَارَةِ أَوْلِيَانِكَ رَغْبَةً فِي ثَوَابِكَ
 وَرَجَاءً لِمَغْفِرَتِكَ وَجَزِيلِ إِحْسَانِكَ، فَاسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدَ وَآلِهِ
 الطَّاهِرِينَ، وَأَنْ تَجْعَلَ رِزْقِي بِهِمْ دَاراً وَعَيْشِي بِهِمْ قَاراً، وَزِيَارَتِي بِهِمْ
 مَقْبُولَةً وَحَيَاتِي بِهِمْ طَيِّبَةً، وَأَدْرِجْنِي إِدْرَاجَ الْمُكْرَمِينَ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ
 يَنْقَلِبُ مِنْ زِيَارَةِ مَشَاهِدِ أَحِبَّائِكَ مُفْلِحاً مُنْجِحاً، قَدْ اسْتَوْجَبَ غَفْرَانَ
 الدُّنْيَا وَسُورَ الْعُيُوبِ وَكَشَفَ الْكُرُوبِ، إِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفَرَةِ.

Anlamı: “Selam olsun sana, ey Emir’ul-Müminin-
 nin oğlu Ebu’l-Fazl-il Abbas!

Selam olsun sana, ey Peygamber’in vasisinin oğlu!

Selam olsun sana, ey ilk Müslüman olan, imanda herkesten öne geçen, Allah’ın dininde en fazla mukavemet gösteren, İslam’ı korumada en çok dikkat sergileyen kimsenin (Ali -a.s-’in) oğlu!

Tanıklık ederim ki sen, Allah, Resulünün ve kardeşinin (İmam Hüseyin -a.s-) hayrını istedin. Sen ne kadar da fedakâr bir kardeştin. Allah, seni katleden ümmete lanet etsin. Allah, sana zulmeden ümmete lanet etsin. Allah, senin saygınlığını hiç sayarak İslam’ın saygınlığını korumayan ümmete lanet etsin.

Sen ne güzel sabredendin; ne güzel mücahittin; ne güzel koruyucu ve yardımcı idin; ne güzel kardeşini savunup müdafaa eden bir kardeştin! Rabbinin emrine itaat ettin. Diğerlerinin yüz çevirdikleri büyük sevaba ve güzel övgüye istekli oldun. Allah seni nimetler cennetinde büyüklerinin (babalarının) derecesinde haşretsin.

Allah’ım, ben, vereceğin sevap iştiyakı, mağfiretinin ve

bol ihsanlarının ümidiyle evliyalarının ziyaretine yöneldim.

Allah'ım, Peygamber ve pak Ehl-i Beytine rahmetini indir ve onların hatırı için, benim rızkımı bol et, geçimimi sağlamlaştırp güzelleştir; ziyaretimi kabul et. Onların hürmetine yaşadığımı pak ve temiz kıl; beni iyiler, saadete ulaşanlar grubuna dâhil et ve beni, sevdiklerinin mübarek mezarlarının ziyaretleriyle kurtuluşa ermiş, hacetleri reva olmuş, günahlarının affını hak etmiş, kusurları örtülmüş, üzüntü ve kederleri giderilmiş olarak geri dönenlerden karar ver. Şüphesiz sen kendisinden çekinilmesi gereken ve mağfireti beklenensin.”

Hz. Abbas (a.s)'a Veda Etme Duası

فَإِذَا أَرَدْتَ وِدَاعَهُ فَادْنُ مِنَ الْقَبْرِ الشَّرِيفِ وَوَدِّعْهُ بِمَا وَرَدَ فِي رِوَايَةِ أَبِي حَمْزَةَ الثَّمَالِيِّ وَذَكَرَهُ الْعُلَمَاءُ أَيْضاً:

Anlamı: Büyük âlimlerin de dediği gibi Hz. Abbas (a.s)'la vedalaşmak istediğinde ise mübarek kabrinin yanına giderek, Ebu Hamza Somali'nin rivayet ettiği şu duayı oku:

أَسْتُوْدِعُكَ اللَّهُ وَاسْتَرْعِيكَ وَأَقْرَأُ عَلَيْكَ
السَّلَامَ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَبِكِتَابِهِ
وَبِمَا جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ، اللَّهُمَّ لَا
تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي قَبْرِ ابْنِ
أَخِي رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي
زِيَارَتَهُ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي وَاحْشُرْنِي مَعَهُ
وَمَعَ آبَائِهِ فِي الْجَنَانِ، وَعَزِّفْ بَيْنِي
وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ رَسُولِكَ وَأَوْلِيَائِكَ، اللَّهُمَّ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَوَفَّنِي عَلَى
الْإِيمَانِ بِكَ وَالتَّصَدِيقِ بِرَسُولِكَ وَالْوَالِيَةِ
لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَالْأَيْمَةِ مِنْ وَلَدِهِ
عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَالْبَرَاءَةَ مِنْ عَدُوِّهِمْ،
فَإِنِّي قَدْ رَضَيْتُ يَا رَبِّي بِذَلِكَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى

مُحَمَّدٌ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

"Seninle vadeleşiyor ve Allah'tan senin hatrın için lütuf isterken, sana selam sunuyorum. Allah'a, Resulüne, kitabına ve Allah katından getirdiği her şeye iman getirmiş bulunmaktayım. Allah'ım, bizleri şahitlerden kıl.

Allah'ım, Resulünün kardeşi oğlu (Abbas (a.s.)'ın) kabrini ziyaret ettiğim bu ziyaretimi, ona olan son ziyaretim kılma; ömrüm sürdükçe O Hazretin ziyaretini bana nasip et. Beni, O Hazret ve babalarıyla birlikte cennette haşret. Benimle O Hazretin, Resulün ve evliyaların arasında dostluk ve muhabbet oluştursun.

Allah'ın Muhammed ve O'nun pak Ehl-i Beytine rahmetini indir ve sana iman üzereyken, Resulünü ve Ali bin Ebu Talib'in velayetini kabullendiğim ve onların düşmanlarıyla da düşman olduğum bir halde canımı al; şüphesiz ben buna razıyım. Allah'ım Muhammed ve pak Ehl-i Beytine rahmetini indir."

Daha sonra da kendin, baba-annen, çocukların, kardeşlerin, akrabaların ve bütün müminler için dua et. Allah bütün kullarının duasını kabul buyursun. Allah'ın selam ve rahmeti bütün mümin kullarının üzerine olsun. Âmin.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
ÖNSÖZ	5
1- Marifet Nedir?	5
2-Tanım Yolları	14
a- Tarihi Boyutuyla Tanımak	14
b- Faziletleriyle Tanımak.....	14
1. Kısım: Akıl İle Tanıma:	14
2. Kısım: Hadislerle Tanıma:	16
c- Şühud Yoluyla Tanımak	17
Şühudi Marifete Ulaşma Yolları	18
1. BÖLÜM: HZ. EBU'L-FAZL'İL-ABBAS (A.S)'İN HAYATINA KISA BİR BAKIŞ	19
Birinci Fası: Hz. Ebu'l-Fazl'ın Anne Ve Babası	21
Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Annesi.....	28
Hz. Ali (a.s)'ın Ümm'ül-Benin İle Evliliği	29
Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Dünyaya Gelişi.....	32
Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Çocukluğu	35
Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Evliliği.....	36
Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Çocukları	36
Hz. Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Erkek Kardeşleri	37
Ebu'l-Fazl'il-Abbas (a.s)'ın Kız Kardeşleri	41
2. BÖLÜM: EBU'L-FAZL'İL-ABBAS (A.S)'İN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ	45
Birinci Fası: Hz. Ebu'l-Fazl (a.s)'ın Cismi Özellikleri	47
İkinci Fası: Şecaati	48
Hz. Abbas'ın Savaş Tekniği.....	51
Hz. Abbas'ın İsim Ve Lakapları	53
Sekka:	53
Bab'ul-Hevâic:.....	53
Kamer-i Beni Haşim:	53
Saki-yi Teşnekan (Susuzları Doyuran):.....	54

Abd-i Salih:	55
Etlis:	55
Şehid:	55
Şehid-i Kerbela:	55
H. Abbas'ın Künyeleri.....	56
Ebu Kırba:.....	56
Ebu'l-Fazl:	57
3. BÖLÜM: KERBELA OLAYI.....	59
Birinci Fasıl: Hz. İmam Hüseyin (a.s) İle Hz. Abbas (a.s)'ın Yezid'e Biat Etmekten Kaçınarak Medine'den Ayrılmaları.....	61
Yezid'in İmam Hüseyin (a.s)'dan Biat İstemesi	62
İmam Hüseyin (a.s) Medine'den Ayrılıyor.....	68
İmam Hüseyin (a.s)'ın Diğerlerinden Farkı	70
İkinci Fasıl: Kerbelaya Doğru Yolculukta Konaklanılan Yerler	72
Kerbela Kafilesi Salebiyye Konağında	72
Kerbela Kafilesi Şukuk Konağında	73
İmam Hüseyin (a.s) Zübale Konağında	74
İmam'ın Önerisinin Netice ve Sebepleri	75
Abdullah b. Yaktur'un Şahadet Olayı.....	76
İmam (a.s)'ın Kafilesi Batn-i Akabe Konağında	76
İmam (a.s)'ın Kafilesi Şeraf Konağında.....	77
İmam'ın Hür İle Konuşmasında Üzerinde Durduğu Noktalar	79
İmam'ın Kafilesi Beyza Konağında	80
Kerbela Kafilesi Ruheyime Konağında	81
Üçüncü Fasıl: İmam Hüseyin (a.s)'ın Kafilesi Kerbela'da	83
Hz. Ebu'l-Fazl'il- Abbas (a.s)'ın Su Getirmesi.....	85
İmam Hüseyin (a.s)'ın Düşman Komutanı İle Görüşmesi.....	88
Dördüncü Fasıl: Aşura Akşamı.....	94
Abbas (a.s)'ın Kardeşlerini Meydana Göndermesi	98
Hz. Abbas Neden Kendisinden Önce Kardeşlerini Meydana Gönderdi?	99
Beşinci Fasıl: Aşura Günü	100
Ümm'ül-Benin'in Abbas (a.s)'a Ağrıtları.....	105

Hız. Abbas (a.s)'ın Katilinin Akıbeti 105

4. BÖLÜM: Hız. İBBAS'IN FAZİLETLERİ..... 107

Birinci Fasıl: Masumların Görüşünde Hız. Ebu'l-

Fazl'il-İBBas (a.s) 109

Hız. İAli'nin Terbiyesinde Yetişen Hız. İBBas (a.s) 109

İmam Hüseyin (a.s)'ın Görüşünde Hız. İBBas (a.s) 110

İmam Zeyn'ul- İAbidin (a.s)'ın Görüşünde Hız. İBBas 111

Hız. İHamza (a.s) 112

Hız. İHamza (a.s)'ın Nuh (a.s)'a Tanıklığı..... 114

Hız. İHamza'yı Ziyaret Etmenin Önemi 115

Hız. İCafer-i Tayyar (a.s)..... 115

Allah-u Teala'nın Cafer-i Tayyar'daki Beğendiği Dört Sıfat..... 116

Hız. İCafer-i Tayyar'ın Şecaat ve Cesareti..... 117

Hız. İBBas (a.s)'ın, Hız. İHamza ve Hız. İCafer-i Tayyar'a Benzerliği

ve Ayrıcalığı..... 117

İmam Cafer Sadık (a.s)'ın Görüşünde İBBas (a.s)..... 119

İkinci Fasıl: Hız. Ebu'l-Fazl'il- İBBas (a.s)'ın

Keramet Ve Mucizeleri..... 124

1- Çalışmak ve Tevessül..... 124

2- Rus Subayının Hidayet Oluşu..... 125

3- Muheyliif'in Şıfası..... 127

4- Saygısızlığın Cevabı..... 128

5 – Hız. İBBas (a.s)' a Tevessül..... 129

6- Hız. İBBas (a.s)'ın Elinden Şerbet..... 129

7- Küçük Zehra'nın Şıfası..... 130

8 - Hız. İMehdi (a.s)'ın Tavsiyesi..... 134

9 - Ya Ebu'l-Fazl!..... 135

10 - Hacetlere İcabet Eden..... 135

Üçüncü Fasıl: Haremelerin Yapım Ve Onarımı 137

Dördüncü Fasıl: Hız. Ebu'l-Fazl'il-İBBas (a.s)'ın

Haremi 148

Mübarek Haremin Bakıcılığı..... 149

Hız. İBBas (a.s)'ın Hareminde Defin Olunanlar 149

Hız. Ebu'l-Fazl'il-İBBas (a.s)'ın Ziyareti..... 151

Büyük İlimlerin Sözlerinde Ziyaret..... 151

İmamlardan Gelen Rivayetlere Göre Ziyaret..... 152

Beni Haşim'in Ay Yüzlüsü Hz. Abbas (a.s)'ın	
Ziyareti.....	156
Hz. Abbas (a.s)'ın Ziyaretnamesi	158
Hz. Abbas (a.s)'a Veda Etmeye Duası	163